Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011

Art. 2. In artikel 2 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, gewijzigd bij de decreten van 3 juni 2016 en 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 5° wordt het woord "oproeping" vervangen door het woord "uitnodiging";

2° er worden een punt 6° en een punt 7° toegevoegd, die luiden als volgt:

"6° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer

van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
7° het Agentschap Binnenlands Bestuur: het agentschap, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Binnenlands Bestuur".

Art. 3. In artikel 15 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Overeenkomstig artikel 7 van het Algemeen Kieswetboek worden de volgende personen bij de uitoefening van het kiesrecht geschorst en mogen ze niet tot de stemming worden toegelaten zolang de kiesonbekwaamheid duurt:
1° de beschermde personen die met toepassing van artikel 492/1 van het Oud Burgerlijk Wetboek uitdrukkelijk onbekwaam zijn verklaard om hun politieke rechten uit te oefenen, en de geïnterneerden die krachtens artikel 9, §3, van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering uitdrukkelijk onbekwaam zijn verklaard om hun politieke rechten uit te oefenen. De kiesonbekwaamheid houdt op tegelijk met de beëindiging van de onbekwaamheid, vermeld in artikel 492/4 van het Oud Burgerlijk Wetboek of met de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde;
2° de personen die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.".

Art. 4. In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

"De voormelde lijst wordt gemaakt op basis van een lijst die de federale overheidsdienst die bevoegd is voor het Rijksregister van de natuurlijke personen, op verzoek van de Vlaamse Regering aan de gemeente ter beschikking stelt.";

2° in paragraaf 4, eerste lid, wordt de zinsnede "het geslacht," opgeheven;

3° in paragraaf 4, eerste lid, wordt de zinsnede "identificatienummer, vermeld in artikel 2, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van natuurlijke personen" vervangen door de zinsnede "rijksregisternummer, zodat het stembureau een correcte authenticatie kan doen van de kiezers die zich aanmelden om te stemmen";

4° in paragraaf 4 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Naast de naam van de kiezers die met toepassing van artikel 11 tot en met 14 in die hoedanigheid erkend zijn, wordt de letter "V" geplaatst.";

5° in paragraaf 4, vierde lid, worden tussen de zinsnede "afgegeven," en het woord "mogen" de woorden "worden niet ingedeeld in stemafdelingen en" ingevoegd;

6° aan paragraaf 4 worden een vijfde en een zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"De kiezerslijst wordt bewaard tot de verkiezing geldig verklaard is conform artikel 203, derde lid, van dit decreet, of conform artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges of, in geval van beroep, conform artikel 28, tweede lid, van het voormelde decreet.

Het college van burgemeester en schepenen treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens in de lijst van gemeenteraadskiezers, vermeld in paragraaf 1.".

Art. 5. In artikel 19 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "door middel van een aanplakbrief" en de woorden "of iemand anders" worden opgeheven;

2° de zin "De aanplakbrief wordt opgehangen op een aanplakbord aan het gemeentehuis." wordt vervangen door de zin "Het bericht wordt bekendgemaakt via de webtoepassing van de gemeente en op een fysieke gegevensdrager.".

Art. 6. In artikel 20, §3, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de woorden "voor verkiezingsdoeleinden gebruiken" vervangen door de woorden "gebruiken voor acties met papieren verkiezingspropaganda".

Art. 7. Aan artikel 21 van hetzelfde decreet worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"De provinciegouverneur of zijn gemachtigde bewaart de lijsten, vermeld in het eerste lid, tot de verkiezing geldig verklaard is conform artikel 203, derde lid, van dit decreet, of conform artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges of, in geval van beroep, conform artikel 28, tweede lid, van het voormelde decreet.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens die de provinciegouverneur of zijn gemachtigde ontvangt conform het eerste lid.".

Art. 8. In artikel 22, 2°, van hetzelfde decreet wordt het woord "verkiezingsdoeleinden" vervangen door de zinsnede "de doeleinden, vermeld in artikel 20, §3, eerste lid, of buiten de periode, vermeld in artikel 20, §3, eerste lid".

Art. 9. In artikel 23 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Het college van burgemeester en schepenen deelt de kiezers in stemafdelingen in op basis van geografische deelgebieden.";

2° in paragraaf 3, eerste lid, wordt de zinsnede "cijfer 1" vervangen door de zinsnede "cijfer 1, en een herkenbare naam van het deelgebied, gevolgd door een volgnummer".

Art. 10. In artikel 26 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt de zin "Die lijst bevat de wijzigingen die zijn aangebracht conform artikel 17, artikel 31, vierde lid, en artikel 33, §7." vervangen door de zin "De voormelde lijst bevat de wijzigingen die zijn aangebracht conform artikel 17, 18, 31, vierde lid, en artikel 33, §7, en bevat al de volgende persoonsgegevens:
1° de achternaam:
2° de voornaam of voornamen;
3° het adres van de hoofdverblijfplaats;
4° het rijksregisternummer;
5° het volgnummer op de kiezerslijst.".

Art. 11. In artikel 27 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 opgeheven.

Art. 12. In artikel 29 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede "alsook, in voorkomend geval, de betrokken partijen," opgeheven;

2° in paragraaf 2 wordt de zinsnede "partijen, hun advocaten of hun gemachtigden" vervangen door de zinsnede "eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde".

Art. 13. In artikel 30, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "partijen, hun advocaten of gemachtigden" vervangen door

de zinsnede "eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde" en worden de woorden "zij verschijnen" vervangen door de woorden "die verschijnt".

Art. 14. In artikel 31 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "partijen, hun advocaten of gemachtigden, als zij dat wensen" vervangen door de zinsnede "eiser, zijn advocaat of zijn gemachtigde, als die dat wil";

2° in het derde lid wordt de zinsnede "partijen die niet verschijnen, worden" vervangen door de zinsnede "partij die niet verschijnt, wordt";

3° in het vierde lid wordt het woord "partijen" vervangen door het woord "partij" en wordt het woord "ondertekenen" vervangen door het woord "ondertekent";

4° het vijfde lid wordt opgeheven.

Art. 15. In artikel 33, §7, derde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "alle andere partijen" vervangen door de woorden "de eiser".

Art. 16. In artikel 34 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 opgeheven.

Art. 17. In artikel 37 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau delen uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het Agentschap Binnenlands Bestuur hun voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hen contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze personen mogelijk is om hen toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hen ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van hun functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het gemeentelijk hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.";

2° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

"De secretaris deelt aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan

opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het gemeentelijk hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.";

3° aan paragraaf 8 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het gemeentelijk personeelslid, vermeld in het eerste lid, deelt binnen vierentwintig uur na zijn aanwijzing aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag van de verkiezingen.".

Art. 18. In artikel 38 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van het stadsdistrictshoofdbureau delen uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het Agentschap Binnenlands Bestuur hun voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hen contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze personen mogelijk is om hen toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hen ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van hun functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het stadsdistrictshoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.";

2° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

"De secretaris deelt aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het

stadsdistrictshoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 160, tweede lid.".

Art. 19. In artikel 40 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau deelt uiterlijk zes maanden voor de dag van de verkiezingen aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het provinciaal hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 185.";

2° in paragraaf 3 en 4 worden de woorden "de gemeenteraadskiezers" vervangen door de woorden "de Belgische gemeenteraadskiezers";

3° aan paragraaf 4 worden de volgende zinnen toegevoegd:

"De secretaris deelt aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, functie, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag waarop het provinciaal hoofdbureau zijn proces-verbaal heeft ondertekend, vermeld in artikel 185.".

Art. 20. In artikel 43 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Uiterlijk vijf dagen vóór de stemming wijst het college van burgemeester en schepenen voor elk telbureau aan van welke stembureaus dat telbureau de stembiljetten onderzoekt. Het college brengt de voorzitter van het gemeentelijke hoofdbureau onmiddellijk op de hoogte van de voormelde aanwijzing.";

2° tussen het eerste en het tweede lid worden twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"Bij de aanwijzing, vermeld in het eerste lid, wijst het college voor elk telbureau stembureaus aan waarvan de stemafdelingen geografisch aan elkaar grenzen.

Het college kan met een gemotiveerde beslissing afwijken van de bepaling, vermeld in het tweede lid.";

3° in het bestaande tweede lid, dat het vierde lid wordt, worden de woorden "met een aangetekende brief" vervangen door de zinsnede "schriftelijk, op de snelst mogelijke wijze,";

4° in het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, worden de woorden "met een aangetekende brief" vervangen door de zinsnede "schriftelijk, op de snelst mogelijke wijze,";

5° aan het bestaande derde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt de volgende zin toegevoegd:

"Aan de voorzitters van de telbureaus deelt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau onmiddellijk schriftelijk, op de snelst mogelijke wijze, mee welke stembureaus hun stembiljetten aan het telbureau moeten bezorgen.".

Art. 21. In artikel 44, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een zevende lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De twee lijsten, vermeld in het eerste lid, vermelden voor elke kiezer de voornaam of voornamen en de achternaam, de geboortedatum en de hoofdverblijfplaats. De lijst, vermeld in het tweede lid, vermeldt naast de voormelde gegevens voor elke kiezer ook het beroep.".

Art. 22. In artikel 47 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Met uitzondering van de personen, vermeld in artikel 44, §1, tweede lid, 6°, wordt de persoon die minstens twee keer als lid van een stem- of telbureau gezeteld heeft, op basis van de registratie in de bevolkingsregisters van de daadwerkelijke uitoefening van die functie, op zijn verzoek vrijgesteld van de verplichting om de functie van bijzitter uit te oefenen. Dat verzoek wordt minstens 50 dagen voor de dag van de verkiezing gericht aan de gemeente waar de verzoeker zijn verblijfplaats heeft, opdat die gemeente de vrijstelling in de bevolkingsregisters kan registreren. Dat verzoek ontslaat de betrokken persoon niet van een eventuele ambtshalve aanwijzing als

bijzitter conform artikel 126, eerste lid, of conform artikel 150, tweede lid."

2° het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

"De magistraat, vermeld in artikel 24, eerste en tweede lid, of zijn plaatsvervanger bezorgt de lijst die de samenstelling van de telbureaus aangeeft, aan het gemeentesecretariaat, zodat het gemeentesecretariaat met de leden van de telbureaus contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde lijst vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de voorzitters en bijzitters van de telbureaus. Het gemeentesecretariaat bewaart de voormelde lijst tot de dag na de verkiezing.";

3° het bestaande vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

"De magistraat, vermeld in artikel 24, eerste en tweede lid, of zijn plaatsvervanger bezorgt de lijst die de samenstelling van de telbureaus aangeeft, aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau en, in voorkomend geval, aan de voorzitters van de stadsdistrictshoofdbureaus, zodat die voorzitter met de leden van de telbureaus contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde voorzitter bewaart de voormelde lijst tot de dag na de verkiezing.".

Art. 23. In artikel 50 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Met uitzondering van de personen, vermeld in artikel 44, §1, tweede lid, 6°, wordt de persoon die minstens twee keer als lid van een stem- of telbureau gezeteld heeft, op basis van de registratie in de bevolkingsregisters van de daadwerkelijke uitoefening van die functie, op zijn verzoek vrijgesteld van de verplichting om de functie van bijzitter uit te oefenen. Dat verzoek wordt minstens 50 dagen voor de dag van de verkiezing gericht aan de gemeente waar de verzoeker zijn verblijfplaats heeft, opdat die gemeente de vrijstelling in de bevolkingsregisters kan registreren. Dat verzoek ontslaat de betrokken persoon niet van een eventuele ambtshalve aanwijzing als bijzitter conform artikel 126, eerste lid, of conform artikel 150, tweede lid."

2° het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

"De magistraat, vermeld in artikel 24, eerste en tweede lid, of zijn plaatsvervanger bezorgt de lijst die de samenstelling van de stembureaus aangeeft, aan het gemeentesecretariaat, zodat het gemeentesecretariaat met de leden van de stembureaus contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde lijst vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam en het adres van de voorzitters en bijzitters van de stembureaus. Het gemeentesecretariaat bewaart de voormelde lijst tot de dag na de verkiezing.";

3° het bestaande vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

"De magistraat, vermeld in artikel 24, eerste en tweede lid, of zijn plaatsvervanger bezorgt de lijst die de samenstelling van de stembureaus aangeeft, aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau en, in voorkomend geval, aan de voorzitters van de stadsdistrictshoofdbureaus, zodat die voorzitter met de leden van de stembureaus contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie. De voormelde voorzitter bewaart de voormelde lijst tot de dag na de verkiezing.".

Art. 24. In deel 2 van hetzelfde decreet wordt het opschrift van titel 10 vervangen door wat volgt:

"Titel 10. Uitnodiging van de kiezers".

Art. 25. In artikel 52 van hetzelfde decreet wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 26. In artikel 53 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 27. In artikel 54 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 30 juni 2017 en 16 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste en tweede lid wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief";

2° in het eerste lid, 5°, wordt de zinsnede ", het geslacht" opgeheven;

3° in het eerste lid, 6°, wordt de zinsnede "artikel 138, § 3, derde lid" vervangen door de zinsnede "artikel 138, §2 en §3, derde lid".

Art. 28. In artikel 55 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "oproeping" vervangen door het woord "uitnodiging";

2° in het tweede lid wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 29. Artikel 68 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 68. §1. Uiterlijk op zaterdag, de negenentwintigste dag vóór de verkiezing van de gemeenteraden, om 16 uur, worden de voordrachtsakten van kandidaten ingediend bij de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau. Op zaterdag, de negenentwintigste dag vóór de verkiezing van de gemeenteraden, tussen 9 en 12 uur en tussen 13 en 16 uur, kunnen voorgedragen kandidaten de voordrachtsakte vervolledigen met bijlagen.

Als de zevenentwintigste dag voor de verkiezing een wettelijke feestdag is, worden de uiterste datum voor de indiening van de voordrachtsakten en de periode waarin de bijlagen worden ingediend, vermeld in het eerste lid, achtenveertig uur vervroegd.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop en de periode waarin die voordrachtsakten ingediend worden, en door wie, en ook de wijze waarop de bijlagen, vermeld in het eerste lid, ingediend kunnen worden.

De Vlaamse Regering regelt de bekendmaking van de wijze waarop en de periode waarin die voordrachtsakten ingediend worden, en door wie, en ook de wijze waarop de bijlagen, vermeld in het eerste lid, ingediend kunnen worden, door de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

Ten minste vierendertig dagen vóór de verkiezing van de gemeenteraden bezorgt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau het adres van de zetel van het gemeentelijk hoofdbureau aan de Vlaamse Regering.

§2. Op dinsdag, de twaalfde dag voor de stemming, tussen 14 en 16 uur, neemt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau de aanwijzingen van getuigen voor de stembureaus en voor de telbureaus G, P en, in voorkomend geval, S, vermeld in artikel 42, vijfde lid, in ontvangst.

Ten minste vierendertig dagen vóór de verkiezing van de gemeenteraden maakt de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau de bepalingen van het eerste lid bekend, met vermelding van de plaats waar hij de aanwijzingen van getuigen in ontvangst zal nemen.

De bekendmaking, vermeld in het tweede lid, wordt gedaan met een aanplakking aan het gemeentehuis, in het gemeentelijke informatieblad of op de website van de gemeente.".

Art. 30. Artikel 70 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt opgeheven.

Art. 31. In artikel 71 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De kandidaat van wie de achternaam samengesteld is uit twee of meer afzonderlijke namen, mag op de voordrachtsakte invullen met welke van die namen hij op het stembiljet vermeld wil worden. De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau weigert het gebruik van een naam die geen deel is van de samengestelde achternaam. Als de voorzitter de voormelde keuze van de kandidaat weigert om een andere reden, vermeldt hij de motivatie in het proces-verbaal van het hoofdbureau.";

2° het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

"De voordrachtsakte vermeldt ook de voor- en achternaam, het rijksregisternummer, de hoofdverblijfplaats, de nationaliteit en de handtekening van de kiezers die de kandidaten voordragen, of van het aftredende raadslid dat de kandidaten voordraagt.";

3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De persoonsgegevens van de kandidaten, met uitzondering van het rijksregisternummer, kunnen voor wetenschappelijke doeleinden ter beschikking gesteld worden aan universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen die daarvoor een aanvraag indienen. Bij de voormelde aanvraag wordt een nauwkeurig omschreven onderzoeksproject gevoegd dat aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° het beantwoordt aan de geldende wetenschappelijke normen;
2° het bevat een gedetailleerde opsomming van de te raadplegen reeks gegevens;
3° het beschrijft de analysemethoden;
4° het bevat een motivering waarom het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van, in eerste orde, geanonimiseerde of, in tweede orde, gepseudonimiseerde gegevens.".

Art. 32. In artikel 77 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, wordt de volgende zin toegevoegd:

"In het voormelde geval vermeldt de voordrachtsakte de voor- en achternaam en de hoofdverblijfplaats van de voormelde getuigen.".

Art. 33. In artikel 81, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "door aanplakking" worden opgeheven;

2° de volgende zin wordt toegevoegd:

"De voormelde uittreksels worden bekendgemaakt via de webtoepassing van de gemeente en op een fysieke gegevensdrager.".

Art. 34. In artikel 83 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede "artikel 68," vervangen door de zinsnede "artikel 68, §1,";

2° in punt 1° worden punt c) en punt d) opgeheven;

3° punt 3° wordt opgeheven.

Art. 35. In artikel 84 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt punt d) vervangen door wat volgt:

"d) "telbureaus G, P en, in voorkomend geval, S" gelezen wordt als "telbureaus P";";

2° punt 3° wordt opgeheven;

3° in punt 4° worden de woorden "eerste tot en met derde lid" vervangen door de woorden "met uitzondering van het vijfde lid".

Art. 36. In artikel 85 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"De kandidaten die de voordrachten van kandidaten hebben ingediend, kunnen op de plaats waar de bijlagen, vermeld in artikel 68, §1, eerste lid, worden ingediend, inzage nemen van alle ingediende voordrachten en schriftelijk hun opmerkingen aan het gemeentelijk hoofdbureau meedelen.";

2° in het tweede lid worden de woorden "inlevering van de voordrachten" vervangen door de zinsnede "indiening van de bijlagen, vermeld in artikel 68, §1, eerste lid";

3° tussen het derde lid en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Ze kunnen een andere kandidaat mandateren om het recht, vermeld in het eerste lid, uit te oefenen.".

Art. 37. In artikel 88 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "de kiezer of" opgeheven;

2° in het eerste lid wordt het woord "ingeleverd" vervangen door het woord "ingediend";

3° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 38. In artikel 89 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "ingeleverd" vervangen door het woord "ingediend" en worden de woorden "inleveren van de voordrachten" vervangen door de zinsnede "indienen van de bijlagen, vermeld in artikel 68, §1, eerste lid";

2° in het tweede lid worden de woorden "de kiezer of" opgeheven;

3° in het tweede lid wordt het woord "ingeleverd" vervangen door het woord "ingediend";

4° in het tweede lid wordt de zin "Als meerdere ondertekenaars de voordrachtsakte hebben ingediend, dan wordt de brief gericht aan de indiener die de kandidaten in de voordracht als eerste hebben aangewezen." opgeheven.

Art. 39. In artikel 91 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "ingeleverd" vervangen door het woord "ingediend" en worden de woorden "inleveren van de voordrachten" vervangen door de zinsnede "indienen van de bijlagen, vermeld in artikel 68, §1, eerste lid";

2° in het derde lid wordt het woord "vierde" vervangen door het woord "vijfde".

Art. 40. In artikel 92 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt het woord "ingeleverd" vervangen door het woord "ingediend";

2° in het derde lid wordt het woord "vierde" telkens vervangen door het woord "vijfde";

3° in het zevende lid wordt het woord "vierde" vervangen door het woord "vijfde".

Art. 41. In artikel 100 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2°, c), wordt de zinsnede ", tweede en derde" vervangen door de woorden "tot en met vierde";

2° in punt 2° wordt punt d) vervangen door wat volgt:

"d) in het tweede lid, 6°, wordt de zinsnede "en of de niet-Belgische kandidaten van de Europese Unie de verklaring, vermeld in artikel 73, hebben afgelegd" geschrapt";

3° in punt 7° wordt punt b) vervangen door wat volgt:

"b) in het tweede lid, 1°, "artikel 71" wordt gelezen als "artikel 71, eerste tot en met vierde lid" en in het tweede lid, 6°, de zinsnede "of de niet-Belgische kandidaat van de Europese Unie heeft de verklaring, vermeld in artikel 73, niet afgelegd" wordt geschrapt;".

Art. 42. In artikel 114 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "Vijf" wordt vervangen door het woord "Twaalf";

2° de zinsnede "indiener van een voordrachtsakte als vermeld in artikel 70" wordt vervangen door de woorden "lijsttrekker of de kandidaat die de lijsttrekker daarvoor mandateert";

3° de zinsnede "artikel 68, § 1, eerste lid, 2°" wordt vervangen door de zinsnede "artikel 68, §2".

Art. 43. Artikel 116 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 116. De lijsttrekker of de kandidaat die de lijsttrekker mandateert, vermeld in artikel 114, beslist voor iedere getuige in welk stembureau of telbureau hij tijdens de duur van de verrichtingen zijn opdracht moet vervullen, en brengt de getuigen daarvan op de

hoogte. De voormelde kennisgeving wordt meeondertekend door de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.".

Art. 44. In artikel 117 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt het woord "oproepingsbrief" telkens vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 45. Artikel 118 van hetzelfde decreet, opgeheven door het decreet van 30 juni 2017, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 118. Twaalf dagen voor de verkiezing mag de lijsttrekker of de kandidaat die de lijsttrekker daarvoor mandateert, één getuige en één plaatsvervangende getuige per stembureau en per telbureau P, vermeld in artikel 42, vijfde lid, aanwijzen voor de gemeenten waarin geen lijst wordt ingediend voor de gemeenteraadsverkiezing met gebruik van dezelfde lijstnaam. De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau neemt de aanwijzingen van getuigen voor de stembureaus en voor de telbureaus P in ontvangst conform artikel 84, 1°, d).

De lijsttrekker of de kandidaat, vermeld in het eerste lid, beslist voor iedere getuige in welk stembureau of telbureau P hij tijdens de duur van de verrichtingen zijn opdracht moet vervullen, en brengt de getuigen daarvan op de hoogte. De voormelde kennisgeving wordt meeondertekend door de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau.

De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau deelt de namen van de getuigen van de stembureaus en telbureaus P van de gemeente waarvoor ze zijn aangewezen, mee aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau van die gemeente.".

Art. 46. Artikel 119 van hetzelfde decreet, opgeheven door het decreet van 30 juni 2017, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 119. Als twee getuigen zich bij hetzelfde stembureau of telbureau P aanmelden voor lijsten met dezelfde lijstnaam, heeft de getuige voorrang die aangewezen is door de lijsttrekker van de lijst voor de gemeenteraadsverkiezing. De getuige die aangewezen is door de lijsttrekker van de lijst voor de provincieraadsverkiezing, verlaat het stemlokaal of het tellokaal. In het proces-verbaal wordt vermeld dat die getuige het stemlokaal of het tellokaal verlaten heeft".

Art. 47. In artikel 122, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "Twee dagen voor of daags voor" vervangen door de woorden "Uiterlijk op".

Art. 48. In artikel 123 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 opgeheven.

Art. 49. In artikel 130 van hetzelfde decreet wordt het woord "opgeroepen" vervangen door het woord "uitgenodigd".

Art. 50. In artikel 135, §1, en §2, 4° en 5°, van hetzelfde decreet wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 51. In artikel 136 van hetzelfde decreet wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief".

Art. 52. In artikel 137 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 en paragraaf 3, tweede en derde lid, wordt het woord "oproepingsbrief" vervangen door het woord "uitnodigingsbrief";

2° in paragraaf 3, tweede lid, worden de woorden "lichamelijke beperking" vervangen door het woord "handicap".

Art. 53. In artikel 138 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "lichamelijke beperkingen" vervangen door de woorden "een handicap" en worden de woorden "iemand laten geleiden of" vervangen door de woorden "een persoon van zijn keuze laten";

2° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden "lichamelijke beperking" vervangen door het woord "handicap";

3° in paragraaf 3, tweede en derde lid, wordt het woord "oproepingsbrief" telkens vervangen door het woord "uitnodigingsbrief";

4° in paragraaf 3, derde lid, worden de woorden "bij volmacht gestemd" vervangen door de woorden "volmacht gekregen".

Art. 54. In artikel 139, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "verplicht de kiezer opnieuw te stemmen" vervangen door de woorden "laat de kiezer opnieuw toe tot de stemming als die dat wil".

Art. 55. In artikel 142, §3, derde lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "harmonica-enveloppe" telkens vervangen door de woorden "verzegelbare verpakking".

Art. 56. In artikel 143, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, wordt punt 1° opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"1° op basis van de volmachten, vermeld in artikel 135, §2, 1°, een lijst van de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer;".

Art. 57. In artikel 145 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid worden een punt 7° en een punt 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

"7° de lijst van de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer, vermeld in artikel 143, eerste lid, 1°;
8° de lijst met de samenstelling van het stembureau die is bezorgd conform artikel 50, zesde lid.";

2° in het tweede lid wordt het woord "harmonica-enveloppe" vervangen door het woord "verpakking";

3° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Als dat nodig is, kan het gemeentebestuur het vervoer organiseren van de enveloppen, verpakkingen of stembussen, vermeld in deze titel, onder het toezicht van de voorzitter van het stembureau.".

Art. 58. In artikel 149 van hetzelfde decreet wordt het woord "harmonica-enveloppen" vervangen door de woorden "verzegelbare verpakkingen".

Art. 59. Artikel 151 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 151. Als de voorzitter voor of na de installatie van het telbureau verhinderd of afwezig is, wordt hij vervangen door de plaatsvervangende voorzitter conform artikel 46, tweede lid. Het proces-verbaal van het telbureau vermeldt de voormelde vervanging.".

Art. 60. In artikel 155 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 en paragraaf 2, tweede lid, wordt het woord "harmonica-enveloppe" vervangen door het woord "verpakking";

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord "harmonica-enveloppen" vervangen door het woord "verpakkingen";

3° in paragraaf 8 wordt het woord "stembureau" vervangen door het woord "telbureau".

Art. 61. Aan artikel 158, §2, van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° de lijst met de samenstelling van het telbureau die conform artikel 47, zesde lid, is bezorgd.".

Art. 62. Aan artikel 171 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Bij stemming op papier maakt de Vlaamse Regering de stemgegevens van de telbureaus publiek bekend.".

Art. 63. In artikel 172 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau met de algemene telling en de zeteltoewijzing en de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 68, §1, en de stukken die aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau zijn bezorgd conform artikel 89, 90 en 91;";

2° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De stukken, vermeld in paragraaf 1, 1°, en in paragraaf 2, 1°, worden bewaard tot zes jaar na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen. De stukken, vermeld in paragraaf 1, 2°, en in paragraaf 2, 2°, worden bewaard tot zes maanden na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen.".

Art. 64. In artikel 173 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord "gemeentesecretaris" vervangen door de woorden "algemeen directeur";

2° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Nadat de verkiezing geldig verklaard is conform artikel 203 van dit decreet of conform artikel 25 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, of, als een beroep wordt ingesteld, conform artikel 28, tweede lid, van het voormelde decreet, kunnen de

stembiljetten voor wetenschappelijke doeleinden ter beschikking gesteld worden aan universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering vaststelt.".

Art. 65. Aan artikel 186 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Bij stemming op papier maakt de Vlaamse Regering de stemgegevens van de telbureaus publiek bekend.".

Art. 66. Artikel 187 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 187. De voorzitter van het provinciaal hoofdbureau bezorgt binnen drie dagen na de verkiezing aan de provinciegouverneur het proces-verbaal van het provinciaal hoofdbureau met de algemene telling en de zeteltoewijzing.

De voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau bezorgt binnen drie dagen na de definitieve afsluiting van de kandidatenlijsten conform artikel 100, 8° of 11°, aan de provinciegouverneur de processen-verbaal van het provinciedistrictshoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 84, 1°, en de stukken die aan de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau zijn bezorgd conform artikel 100, 5°, 6° en 7°.

De stukken, vermeld in het eerste en tweede lid, worden bewaard tot zes jaar na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen.".

Art. 67. In artikel 191, §4, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "overeenkomstig artikel 16" wordt vervangen door de zinsnede "op basis van een extractie uit het Rijksregister van de natuurlijke personen, dat de personen vermeldt die op 1 mei van het jaar waarin de gewone vernieuwing van de gemeenteraden plaatsheeft, voldoen aan de kiesvoorwaarden, vermeld in artikel 8, 1° en 3°, en die op de dag van de verkiezing voldoen aan de kiesvoorwaarden, vermeld in artikel 8, 2° en 4°";

2° de volgende zinnen worden toegevoegd:

"De voormelde extractie vermeldt ook de niet-Belgische personen die op 1 mei van het jaar van de verkiezingen in de hoedanigheid van kiezer erkend zijn conform artikel 12 en 14. De federale overheidsdienst die bevoegd is voor het Rijksregister van de natuurlijke personen, voert de voormelde extractie uit op verzoek van

de Vlaamse Regering en bezorgt aan de Vlaamse Regering de aantallen kiezers per gemeente en, in voorkomend geval, per stadsdistrict.".

Art. 68. In artikel 192 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "veertig dagen voor de verkiezingen of, in geval van buitengewone verkiezingen, uiterlijk de dag van de oproeping van de kiezers," vervangen door de woorden "de tiende dag voor het begin van de sperperiode".

Art. 69. In artikel 193 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Als uitgaven voor de verkiezingspropaganda als vermeld in paragraaf 1, worden ook de uitgaven beschouwd die gedaan worden door derden voor politieke partijen, lijsten of kandidaten, tenzij die politieke partijen, lijsten of kandidaten de derden onmiddellijk na de kennisneming van de door hen gevoerde campagne, ertoe aanmanen de campagne te staken. De politieke partijen bewaren het bewijs van die aanmaning en, in voorkomend geval, het akkoord van de derden tot staking gedurende vijf jaar na de datum van de verkiezingen. De lijsttrekkers en kandidaten bewaren het bewijs van die aanmaning en, in voorkomend geval, het akkoord van de derden tot staking gedurende twee jaar na de datum van de verkiezingen.";

2° in paragaaf 3 wordt punt 8° opgeheven.

Art. 70. In artikel 194, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2016, worden punt 3°, 4° en 5° opgeheven.

Art. 71. In artikel 196 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juni 2016, worden paragraaf 1 en 2 vervangen door wat volgt:

"§1. De politieke partijen die een gemeenschappelijk volgnummer en een beschermde lijstnaam hebben verkregen met toepassing van deel 2, titel 13, geven binnen dertig dagen na de verkiezingen hun uitgaven voor verkiezingspropaganda en de herkomst van hun geldmiddelen aan bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is.

De politieke partijen die bij de herkomst van de geldmiddelen giften vermelden, registreren de voor- en achternaam, het adres van de hoofdverblijfplaats en de gift van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan om de uitgaven voor verkiezingspropaganda te financieren. De voormelde gegevens worden vertrouwelijk behandeld en binnen dertig dagen na de datum

van de verkiezingen meegedeeld aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De politieke partijen die bij de herkomst van de geldmiddelen sponsoring vermelden, registreren de naam, in voorkomend geval het ondernemingsnummer, de rechtsvorm, het adres van de zetel of hoofdverblijfplaats en het bedrag van de sponsoring van de ondernemingen, de feitelijke verenigingen en de rechtspersonen die de uitgaven voor verkiezingspropaganda gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer. De voormelde gegevens worden vertrouwelijk behandeld en binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen meegedeeld aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De meldingen, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, worden ondertekend door de persoon die de politieke partij daarvoor mandateert. Die persoon vermeldt daarbij zijn voor- en achternaam.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de meldingen, vermeld in paragraaf 1, worden ingediend.".

Art. 72. In artikel 197 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juni 2016 en gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, worden paragraaf 1 tot en met 4 vervangen door wat volgt:

"§1. De lijsttrekker geeft binnen dertig dagen na de verkiezingen de uitgaven voor verkiezingspropaganda en de herkomst van de geldmiddelen van de lijst en van elke kandidaat van de lijst aan bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De lijsttrekker die bij de herkomst van de geldmiddelen giften vermeldt, registreert de voor- en achternaam, het adres van de hoofdverblijfplaats en de gift van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan om de uitgaven voor verkiezingspropaganda van de lijst of van de kandidaat te financieren. De lijsttrekker behandelt de voormelde gegevens vertrouwelijk en deelt ze binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De lijsttrekker die bij de herkomst van de geldmiddelen sponsoring vermeldt, registreert de naam, in voorkomend geval het ondernemingsnummer, de rechtsvorm, het adres van de zetel of hoofdverblijfplaats en het bedrag van de sponsoring van de ondernemingen, de feitelijke verenigingen en de rechtspersonen die de uitgaven voor verkiezingspropaganda van de lijst of van de kandidaat gesponsord hebben voor een bedrag van 125 euro en meer. De lijsttrekker behandelt de voormelde gegevens vertrouwelijk en deelt ze binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen mee aan de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven.

De lijsttrekker kan een andere persoon machtigen om de meldingen, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, in te dienen.

Elke kandidaat ondertekent zijn melding, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, en vermeldt daarbij zijn voor- en achternaam en zijn hoofdverblijfplaats. De lijsttrekker of zijn gemandateerde ondertekent de aangiften van de lijst en ondertekent mee de aangiften van elke kandidaat van de lijst. Op de voormelde aangiften worden de voor- en achternaam en de hoofdverblijfplaats van de lijsttrekker en, in voorkomend geval, van zijn gemandateerde, vermeld.

§2. De aangiften, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden vanaf de eenendertigste dag na de verkiezingen gedurende tien dagen ter inzage gelegd, zodat iedereen kan nagaan of elke lijst en elke kandidaat de regels inzake uitgaven voor verkiezingspropaganda en verboden propagandamiddelen heeft nageleefd, kandidaten in staat worden gesteld om op basis van deze gegevens een bezwaar in te dienen conform artikel 22 en 23 van het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, en eenieder in staat wordt gesteld om op basis van deze gegevens een klacht in te dienen conform artikel 201 van dit decreet.

Het inzagerecht wordt alleen gebruikt voor de doeleinden, vermeld in het eerste lid.

De registraties van schenkers en sponsors, vermeld in paragraaf 1, tweede en derde lid, worden niet ter inzage gelegd.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de meldingen, vermeld in paragraaf 1, worden ingediend bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of bij de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven, en de wijze waarop de voormelde aangiften ter inzage worden gelegd conform paragraaf 2.

§4. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen stelt de aangiften ter beschikking van de Raad van State en van de procureur des Konings, als die daarom verzoeken.".

Art. 73. In artikel 199 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 3 juni 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste en tweede lid, en paragraaf 3, eerste lid, wordt het woord "verkiezingsuitgaven" vervangen door de woorden "uitgaven voor verkiezingspropaganda";

2° in paragraaf 9 wordt de zinsnede "artikel 199" vervangen door de zinsnede "artikel 197".

Art. 74. In artikel 200, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen het woord "giften" en het woord "worden" de woorden "en van de sponsoring" gevoegd.

Art. 75. In artikel 201/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 3 juni 2016 en gewijzigd bij het decreet van 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden "Raad van Verkiezingsbetwistingen" vervangen door de woorden "Raad voor Verkiezingsbetwistingen" en wordt de zinsnede "artikel 25" vervangen door de zinsnede "artikel 28";

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede "schorsing en de vervallenverklaring, bedoeld in artikel 199, § 8 en § 9" vervangen door de zinsnede "sancties, vermeld in artikel 199".

Art. 76. In hetzelfde decreet wordt een artikel 201/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 201/2. De rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is, verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om haar opdrachten, vermeld in artikel 196 en 198 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om zijn opdrachten, vermeld in artikel 197 en 199 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De Controlecommissie Verkiezingsuitgaven verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, de persoonsgegevens die nodig zijn om haar opdrachten, vermeld in artikel 196, 197 en 200 van dit decreet, te kunnen uitoefenen.

De maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens, vermeld in het eerste tot en met derde lid, bedraagt 210 dagen na de verkiezingen.

De Vlaamse Regering kan een entiteit aanwijzen als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens in de meldingen, vermeld in artikel 197, §1.".

Art. 77. In artikel 218 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 24 juni 2016, 30 juni 2017 en 22 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt een punt 2°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"2°/1 in de gevallen van de oprichting van een nieuw district met toepassing van artikel 115 van het decreet over het lokaal bestuur of met toepassing van artikel 347/1 van het voormelde decreet;";

2° in paragraaf 1, 3°, wordt de zinsnede "artikel 216" vervangen door de zinsnede "artikel 28 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges";

3° er wordt een paragraaf 3/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§3/1. In de gevallen, vermeld in paragraaf 1, 2°/1, wordt in afwijking van artikel 16, §2, geen exemplaar van de lijst van de gemeenteraadskiezers aan het stadsdistrictscollege bezorgd, en wordt artikel 20, §4, gelezen als volgt: "Paragraaf 1 tot en met 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de buitengewone verkiezing van de eerste stadsdistrictsraad, met dien verstande dat "de gemeente" gelezen wordt als "het nieuwe stadsdistrict".".

De buitengewone verkiezing van de eerste stadsdistrictsraad van een nieuw stadsdistrict vindt plaats op dezelfde dag als de gewone verkiezing, vermeld in artikel 6, en wordt georganiseerd met toepassing van de bepalingen voor de gewone verkiezingen, vermeld in artikel 6.";

4° in paragraaf 4 wordt de zinsnede "of 216" telkens vervangen door de zinsnede "van dit decreet of artikel 28 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges".

Art. 78. In artikel 219 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 30 juni 2017, wordt punt 3° opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"3° het aantal kiezers dat op de kiezerslijst is ingeschreven, vermeld in artikel 191, §1 en §2, wordt vastgesteld conform artikel 218, §4, tweede lid;".

Art. 79. In artikel 261, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Voor de betaling van de presentiegelden en vergoedingen, vermeld in het eerste lid, 1°, 2°, 5° en 6°, is de provincie gemachtigd om de voor- en achternaam, het rijksregisternummer en het bankrekeningnummer van de aanvragers te registreren en de voormelde gegevens te bewaren tot twaalf maanden na de dag van de verkiezingen. De voormelde gegevens mogen aan een

dienstverlener bezorgd worden met het oog op de voormelde uitbetaling.

Met uitzondering van het bankrekeningnummer bezorgt de provincie de gegevens, vermeld in het tweede lid, die betrekking hebben op een aanvrager van een presentiegeld, aan de gemeente waar de voormelde aanvrager zijn verblijfplaats heeft. De gemeente registreert in het bevolkingsregister hoeveel keer de aanvrager in een stem- of telbureau gezeteld heeft. De voormelde informatie wordt door de gemeente bewaard tot de aanvrager overleden is.".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012

Art. 80. Aan artikel 9 van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. De Vlaamse Regering wijst de entiteit aan die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van de persoonsgegevens die de Vlaamse Regering ontvangt conform paragraaf 1 tot en met 3.".

Art. 81. In artikel 10 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vierde lid wordt opgeheven;

2° in het vijfde lid wordt de zin "Die lijsten worden ook opgehangen in elk stemhokje." opgeheven.

Art. 82. Aan artikel 11, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 juni 2017, worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Het personeelslid, vermeld in het eerste lid, deelt binnen vierentwintig uur na zijn aanwijzing aan het agentschap, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Binnenlands Bestuur", zijn voor- en achternaam, rijksregisternummer, e-mailadres en telefoonnummer mee, zodat het agentschap met hem contact kan opnemen als dat nodig is voor de verkiezingsorganisatie en zodat een authenticatie van deze persoon mogelijk is om hem toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hem ter beschikking worden gesteld voor

de uitoefening van zijn functie. De voormelde gegevens worden bewaard tot de dag van de verkiezingen.".

Art. 83. In artikel 12 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Het Vlaams Parlement stelt een college van ten minste vier deskundigen samen en wijst die deskundigen aan voor een periode van zes jaar, uiterlijk drie maanden vóór de dag van de verkiezingen.

Een van de deskundigen, vermeld in het eerste lid, heeft een licentiaatsdiploma in de rechten of een diploma van master in de rechten. De andere deskundigen zijn informaticaspecialisten.

Als er geen nieuwe deskundigen worden aangewezen conform het eerste lid, blijven de aangewezen deskundigen hun functies uitoefenen zolang er geen nieuwe aanwijzing plaatsvindt. De deskundigen die vervolgens aangewezen worden, oefenen hun functies alleen uit voor de resterende duur van de termijn van zes jaar, vermeld in het eerste lid.";

2° aan paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede ", en hebben op de verkiezingsdag ook toegang tot de stemlokalen" toegevoegd;

3° aan paragraaf 3 wordt de zinsnede ", en ook aanbevelingen over juridische aangelegenheden" toegevoegd.

Art. 84. In artikel 16, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord "opgeroepen" vervangen door het woord "uitgenodigd".

Art. 85. In artikel 17, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017, wordt het woord "opgeroepen" vervangen door het woord "uitgenodigd".

Art. 86. In artikel 22 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

"Bij digitale stemming maakt de Vlaamse Regering de stemgegevens bekend van de individuele stembureaus waarbij minstens 500 kiezers hun stem hebben uitgebracht.";

2° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De stemgegevens van een individueel stembureau waarbij minder dan 500 kiezers hun stem uitgebracht hebben, worden niet bekendgemaakt. De bekendmaking van de stemgegevens wordt in

dat geval beschouwd als het kenbaar maken van het geheim van de stemming, vermeld in artikel 241 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.".

Art. 87. In artikel 23, §2, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° de lijst van de kiezers die niet op de aanstiplijsten stonden, maar die toch gestemd hebben, vermeld in artikel 143, eerste lid, 2°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet, en de documenten die de voorzitter van die kiezers heeft ontvangen conform artikel 137, §3, van het voormelde decreet;";

2° er worden een punt 5° en een punt 6° toegevoegd, die luiden als volgt:

"5° de lijst van de kiezers die volmacht hebben uitgeoefend voor een andere kiezer, vermeld in artikel 143, eerste lid, 1°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet;
6° de lijst met de samenstelling van het stembureau die is bezorgd conform artikel 50, zesde lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.".

Art. 88. In artikel 26, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau, vermeld in artikel 25, eerste lid, van dit decreet, de processen-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau over de voorlopige en de definitieve afsluiting, samen met de voordrachtsakten, vermeld in artikel 68, §1, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet, en de stukken die aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau werden bezorgd overeenkomstig artikel 89, 90 en 91 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet;".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Art. 89. In artikel 7 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Op de installatievergadering verkiest de gemeenteraad op basis van een akte van voordracht van kandidaat-voorzitter die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid, een voorzitter onder de gemeenteraadsleden van Belgische nationaliteit. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van

kandidaat-voorzitter vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van kandidaat-voorzitter wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

4° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

5° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-voorzitter vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de naam vermeld worden van een of meer personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de voorzitter bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is aangewezen als de opvolger van de voorzitter, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 5. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaande beschouwd.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Niemand kan meer dan één akte van voordracht, gedaan op het model, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, ondertekenen.

Alle handtekeningen die in strijd met het verbod vermeld in het eerste lid zijn geplaatst, zijn ongeldig. Deze handtekeningen worden niet in aanmerking genomen om de vereisten, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 3° en 4°, te bereiken.

Een verkozene die het verbod, vermeld in het eerste lid, overtreedt, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie, voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst, noch een dergelijk mandaat waarnemen. Een verkozene die het verbod, vermeld in het eerste lid, overtreedt, kan de gemeente ook niet vertegenwoordigen of kan namens de gemeente geen mandaat bekleden of waarnemen in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen. Een verkozene die het verbod, vermeld in het eerste lid, overtreedt, kan evenmin het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn vertegenwoordigen of namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een mandaat bekleden of waarnemen in een vereniging of vennootschap als vermeld in deel 3, titel 4, of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen. Als de betrokkene al een dergelijk mandaat bekleedt of waarneemt, vervalt dat van rechtswege.";

3° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. Als er geen ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter aan de voorzitter van de installatievergadering wordt bezorgd, verkiest de gemeenteraad binnen veertien dagen een voorzitter onder de gemeenteraadsleden van Belgische nationaliteit.

De gemeenteraadsleden kunnen voor de verkiezing van een voorzitter, vermeld in het eerste lid, een akte van voordracht die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het derde lid, bezorgen aan de algemeen directeur. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van kandidaat-voorzitter vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van kandidaat-voorzitter wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het tweede lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

4° ze is uiterlijk drie dagen voor de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-voorzitter vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de naam als opvolger is vermeld. Als het mandaat van de voorzitter eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is aangewezen als opvolger van de voorzitter, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen, of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 5. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

Niemand kan meer dan één akte van voordracht, gedaan op het modelakte, vermeld in het derde lid, 2°, ondertekenen.

Alle handtekeningen die in strijd met het verbod vermeld in het vijfde lid zijn geplaatst, zijn ongeldig. Deze handtekeningen worden niet in aanmerking genomen om de vereisten, vermeld in het derde lid, 3°, te bereiken. Overtredingen van het voormelde verbod worden bestraft conform paragraaf 2, derde lid.

De voorzitter van de vergadering gaat na of de akte van voordracht van kandidaat-voorzitter ontvankelijk is conform het derde tot en met het zesde lid.

De verkiezing, vermeld in het eerste lid, vindt plaats bij geheime stemming.

De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van de gemeenteraad. Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als verschillende kandidaten zijn voorgedragen voor het vacante mandaat, vindt een tweede stemronde plaats, waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.".

4° in paragraaf 5, eerste lid, wordt tussen de zinsnede ""de installatievergadering van de gemeenteraad" wordt gelezen als "de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad, vermeld in paragraaf 5"," en de zinsnede ""verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen" wordt gelezen als "gemeenteraadsleden"" de zinsnede ""drie dagen", vermeld in paragraaf 1, wordt gelezen als "acht dagen"," ingevoegd.

Art. 90. In artikel 43 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2021 en 17 februari 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Behalve de schepenen die benoemd zijn conform artikel 42, §1, derde lid, en §3, tweede en derde lid, verkiest de gemeenteraad de schepenen onder de gemeenteraadsleden op basis van een gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaten zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepen voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

4° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

De gezamenlijke akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van een kandidaat-schepen vermelden. In dat geval kan op de gezamenlijke akte van voordracht de naam vermeld worden van een of meer personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de schepen bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd

door de persoon die in de gezamenlijke akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de gezamenlijke akte van voordracht, of als de persoon die in de gezamenlijke akte van voordracht is vermeld als de persoon die de schepen zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 49. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaande beschouwd.

De gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen wordt ondertekend met naleving van het initiatiefrecht, vermeld in artikel 5, §3. De overtreding van het voormelde gebod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

Niemand kan meer dan één gezamenlijke akte van voordracht ondertekenen. De overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de gezamenlijke akte van voordracht aan de burgemeester.";

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Als er geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen aan de voorzitter van de installatievergadering wordt bezorgd, beslist de gemeenteraad op de installatievergadering over het aantal te verkiezen schepenen en wordt binnen veertien dagen overgegaan tot afzonderlijke verkiezing van de schepenen onder de gemeenteraadsleden. De gemeenteraadsleden kunnen voor de voormelde verkiezing kandidaat-schepenen voordragen via een individuele akte van voordracht die voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de individuele akte van voordracht vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de individuele akte van voordracht wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke individuele akte van voordracht voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat is verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepen

voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

3° ze is uiterlijk drie dagen voor de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

De individuele akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-schepen vermelden. In dat geval kan op de individuele akte van voordracht de naam vermeld worden van een of meer personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de schepen bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de individuele akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de individuele akte van voordracht, of als de persoon die in de individuele akte van voordracht is vermeld als de persoon die de schepen zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 49. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 kan elk gemeenteraadslid maar één akte van voordracht ondertekenen per schepenmandaat. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2. Als de schriftelijk voorgedragen kandidaten niet volstaan om het college volledig samen te stellen, kunnen onder de gemeenteraadsleden kandidaten mondeling op de zitting worden voorgedragen. Voor een kandidaat die op de zitting wordt voorgedragen, blijkt tijdens de zitting en vóór de stemming dat een meerderheid van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst zijn verkozen als de voorgedragen kandidaat, de voordracht van die kandidaat steunt. Als de voormelde steun niet wordt aangetoond, wordt de voordracht van deze kandidaat niet in aanmerking genomen.

De voorzitter van de vergadering gaat na of de individuele akte van voordracht of, in voorkomend geval, de kandidaat die met toepassing van het vierde lid mondeling wordt voorgedragen, aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.

De verkiezing vindt plaats bij geheime stemming door evenveel afzonderlijke stemmingen als er schepenen te kiezen zijn.

De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot schepen. Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als verschillende kandidaten zijn voorgedragen voor het vacante

schepenmandaat, vindt een tweede stemronde plaats. In de voormelde tweede stemronde wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot schepen. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot schepen.

Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat van de lijst die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald, verkozen.";

3° in paragraaf 4 wordt de zinsnede "paragraaf 1, tweede lid, paragraaf 3, tweede lid" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1, derde lid, paragraaf 3, derde lid".

Art. 91. In artikel 45, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 43, § 1, tweede lid, en § 3, tweede lid," vervangen door de zinsnede "artikel 43, §1, derde lid en §3, derde lid,".

Art. 92. In artikel 49 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2023, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"§1. In al de volgende gevallen kan de gemeenteraad met behoud van de toepassing van artikel 42, §3, eerste lid, beslissen om een opengevallen schepenmandaat niet in te vullen:
1° een schepen aanvaardt zijn schepenmandaat niet;
2° een schepen wordt van zijn mandaat vervallen verklaard;
3° een schepen wordt als verhinderd beschouwd;
4° een schepen wordt afgezet of is geschorst;
5° een schepen heeft ontslag genomen of is overleden.

De mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, bestaat niet als er in de akte van voordracht een opvolger is vermeld conform artikel 43 en de opvolger geïnstalleerd wordt.

Als de gemeenteraad beslist om het mandaat niet in te vullen, kan het mandaat voor de rest van de zittingsperiode niet meer ingevuld worden. Als de gemeenteraad het mandaat wenst in te vullen, wordt tot een nieuwe verkiezing van een schepen overgegaan binnen twee maanden nadat het schepenmandaat is opengevallen. De schepen wordt verkozen op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-schepen die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het vierde lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van de kandidaat-schepen vast en de wijze waarop dat model ter beschikking

wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van de kandidaat-schepen wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van de kandidaat-schepen voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het derde lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze is ondertekend door meer dan de helft van de gemeenteraadsleden;

3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepen voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

4° ze is uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de gemeenteraad waarop de vervanging geagendeerd is, aan de algemeen directeur bezorgd.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-schepen vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de naam van een of meer personen vermeld worden die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de schepen bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is vermeld als de persoon die de schepen zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform dit artikel. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

Met behoud van de toepassing van artikel 43 kan elk gemeenteraadslid maar één akte van voordracht ondertekenen per schepenmandaat. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De voorzitter van de gemeenteraad gaat op de vergadering van de gemeenteraad waarop de akte van voordracht van de kandidaat-schepen geagendeerd is, na of de akte van voordracht ontvankelijk is. In voorkomend geval wordt de voorgedragen kandidaat-schepen verkozen verklaard.

Als binnen twee maanden na het openvallen van een schepenmandaat en voor de bezorging van de akte van voordracht, die is genomen met toepassing van het eerste tot en met het vierde lid, een bijkomend schepenmandaat openvalt, waarvan de gemeenteraad beslist heeft het ook in te vullen, kan voor de vervanging van al die mandaten overgegaan worden tot een verkiezing conform artikel 43, §1 en §2 met dien verstande dat "drie dagen" wordt gelezen als "acht dagen". De oorspronkelijke termijn van twee maanden voor het mandaat dat het eerst opengevallen is, blijft in dat geval van toepassing. Als evenwel toepassing wordt gemaakt van de mogelijkheid, vermeld in het eerste lid, blijft voor het tweede opengevallen mandaat de termijn, vermeld in het eerste lid, van toepassing.

In de gevallen, vermeld in het eerste en het achtste lid, kan in afwijking van artikel 43, §4, op de akte van voordracht van de kandidaat-schepen worden bepaald dat een of meer nieuw verkozen schepenen de rang innemen van degenen die ze vervangen.

Als twee maanden na het openvallen van het schepenmandaat nog geen nieuwe schepen is benoemd conform het eerste en het achtste lid, kan de schepen op de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad verkozen worden conform artikel 43, §3.

Tot aan de nieuwe verkiezing kan het mandaat worden waargenomen conform paragraaf 2.".

Art. 93. In artikel 58 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 16 juli 2021 en gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2023, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. In afwijking van paragraaf 2 en artikel 59 kan de Vlaamse Regering een burgemeester benoemen voor minder dan zes jaar in geval van een ontvankelijke akte van opvolging die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van opvolging vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van opvolging wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van opvolging voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze vermeldt de einddatum van het mandaat van burgemeester. De opvolging kan op zijn vroegst in werking

treden op 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode;

4° ze vermeldt de naam van de persoon die de burgemeester opvolgt. De voormelde persoon behoort tot dezelfde fractie als de burgemeester die wordt opgevolgd;

5° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

6° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-opvolger voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

7° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van de burgemeester, vermeld in de akte van opvolging, is de burgemeester van rechtswege ontslagnemend.

Als het mandaat van burgemeester eindigt voor 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode, wordt de akte van opvolging zonder voorwerp en wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 2.

Als het mandaat van burgemeester vervroegd eindigt op of na 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode, neemt het raadslid, vermeld in de opvolgakte, het mandaat vervroegd op.

Als de persoon die in de akte van opvolging is vermeld, geen gemeenteraadslid meer is, wordt de akte van opvolging zonder voorwerp.

Een nieuwe akte van opvolging kan alleen worden ingediend in de volgende gevallen:

1° de akte van opvolging is onontvankelijk;

2° het mandaat van de burgemeester eindigt voor 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode en er wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 2;

3° voor de einddatum van het mandaat van de burgemeester is de persoon die in de akte van opvolging is vermeld, geen gemeenteraadslid meer.

Het tweede lid, met uitzondering van punt 7°, is van toepassing op de nieuwe akte van opvolging, vermeld in het zevende lid. De voormelde nieuwe akte van opvolging wordt uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Als bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van burgemeester, vermeld in de akte van opvolging, de persoon die in de akte van opvolging is vermeld, het mandaat niet opneemt of als na

de opvolging het mandaat van burgemeester vroegtijdig eindigt, wordt de burgemeester vervangen op basis van een akte van voordracht die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tiende lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de voormelde akte van voordracht vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de voormelde akte van voordracht wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een akte van voordracht als vermeld in het negende lid, is ontvankelijk als ze voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het negende lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze vermeldt de naam van de kandidaat-burgemeester. De kandidaat-burgemeester behoort tot dezelfde fractie als de burgemeester die wordt vervangen;

4° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

5° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-opvolger voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

6° ze is uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de gemeenteraad waarop de vervanging van de burgemeester is geagendeerd, aan de algemeen directeur bezorgd.

Niemand kan meer dan één akte van opvolging of één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de akte van opvolging of de akte van voordracht aan de burgemeester.

Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd, bezorgt de algemeen directeur in voorkomend geval de akte van opvolging aan de voorzitter van de gemeenteraad. In voorkomend geval bezorgt de algemeen directeur de akte van voordracht, vermeld in het negende lid, aan de voorzitter van de gemeenteraad.

De voorzitter van de gemeenteraad gaat na of de akte van opvolging of de akte van voordracht voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Alleen de handtekeningen van de gemeenteraadsleden die de eed hebben afgelegd, worden daarvoor in aanmerking genomen, met inbegrip van de opvolgers die de akte van opvolging hebben ondertekend en die nadien als gemeenteraadslid de

eed hebben afgelegd. Als de akte van opvolging of de akte van voordracht, vermeld in het eerste en het negende lid, ontvankelijk is, bezorgt de voorzitter de akte aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering beslist of de opvolger of kandidaat-burgemeester al dan niet benoemd wordt.".

Art. 94. In artikel 90 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Op de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad verkiest de raad voor maatschappelijk welzijn, hetzij onder de voorzitter of de leden van het vast bureau, hetzij onder de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt verkozen op basis van een akte van voordracht die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

4° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de naam van een of meer personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat, vermeld worden. In voorkomend geval is de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is aangewezen als de persoon die de voorzitter zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen, of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 106.";

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Als er geen ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst aan de voorzitter van de installatievergadering wordt bezorgd, gaat de raad voor maatschappelijk welzijn binnen veertien dagen over tot de verkiezing van een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze is ondertekend door de meerderheid van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepen voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

3° ze is uiterlijk drie dagen voor de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 kan elk lid van de raad voor maatschappelijk welzijn maar één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-voorzitter vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de vermeld worden van een of meer personen die hem zullen opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de voorzitter bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld.

Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is vermeld als de persoon die de voorzitter zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, neemt de eerstvolgende opvolger vervroegd het mandaat op. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen, of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 106. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

De voorzitter van de vergadering gaat na of de akte van voordracht aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.

De verkiezing vindt plaats bij geheime stemming.

De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als verschillende kandidaten zijn voorgedragen voor het vacante mandaat, vindt een tweede stemronde plaats, waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat van wie de lijst bij de verkiezingen de meeste stemmen heeft behaald, verkozen.".

Art. 95. Artikel 92 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 92. De leden en kandidaat-opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden schriftelijk voorgedragen door de verkozenen voor de gemeenteraad op basis van akten van voordracht die voldoen aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van leden of kandidaat-opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van leden of kandidaat-opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van leden of kandidaat-opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

2° ze vermeldt de voornaam of voornamen, de achternaam, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat-leden;

3° ze is ondertekend door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten die aan de lokale verkiezingen hebben deelgenomen, of, als de voorgedragen kandidaat deelgenomen heeft aan de lokale verkiezingen, door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten die aan de lokale verkiezingen hebben deelgenomen. Het aantal handtekeningen wordt berekend na de schrapping van de ongeldige handtekeningen, vermeld in het zesde lid. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

4° ze vermeldt kandidaat-leden van verschillend geslacht, tenzij het gaat om een lijst of groep van lijsten waaraan maar één zetel in het bijzonder comité voor de sociale dienst is toegewezen;

5° ze vermeldt niet meer kandidaat-leden dan het aantal dat aan de lijst of groep van lijsten is toegewezen conform artikel 91, of dan het aantal vacante mandaten met toepassing van artikel 95;

6° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Als een lijst of groep van lijsten die maar twee verkozenen telt, twee akten van voordracht indient terwijl er maar één kandidaat-lid

aan de lijst of de groep van lijsten is toegewezen, zijn beide akten onontvankelijk.

De akte van voordracht kan de voornaam of voornamen, de achternaam, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van een of meer opvolgers van een kandidaat-lid vermelden. Dezelfde persoon kan opvolger zijn van twee of meer kandidaat-leden die op dezelfde akte van voordracht zijn voorgedragen. Dezelfde persoon kan ook kandidaat-lid en kandidaat-opvolger zijn

De akte van voordracht vermeldt in voorkomend geval voor elk kandidaat-lid de kandidaat-opvolgers in de volgorde waarin die zijn voorbestemd om het lid te vervangen.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van een kandidaat-lid of van een kandidaat-opvolger vermelden. De opvolger voldoet ook aan de voorwaarden voor de ondertekening, vermeld in het tweede lid. In voorkomend geval is het lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend en wordt hij van rechtswege opgevolgd door de persoon die in de akte van voordracht als opvolger is vermeld. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, neemt de opvolger vervroegd het mandaat op. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De algemeen directeur bezorgt de akten van voordracht aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn gaat na of de akten van voordracht voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het tweede tot en met het zesde lid.".

Art. 96. In artikel 95 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2021 en 17 februari 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt het woord "derde" vervangen door het woord "tweede";

2° in het tweede lid wordt de volgende zinsnede toegevoegd: "en "drie dagen" wordt gelezen als "acht dagen"";

3° in het derde lid wordt het woord "derde" vervangen door het woord "tweede";

4° in het vijfde lid wordt het woord "derde" vervangen door het woord "tweede".

Art. 97. In artikel 106, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede ""de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad" wordt gelezen als "de eerstvolgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn"," en de zinsnede ""verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen" wordt gelezen als "raadsleden van de raad voor maatschappelijk welzijn"," de zinsnede ""drie dagen" vermeld in paragraaf 1 wordt gelezen als "acht dagen"," ingevoegd.

Art. 98. In artikel 119 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 99. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2023, wordt een artikel 119/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 119/1. In afwijking van artikel 119, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 6, §1, gelden de volgende bepalingen bij de oprichting van een nieuw district, vermeld in artikel 115:

1° als er geen bezwaar is ingediend tegen de verkiezing, worden de verkozen districtsraadsleden door de voorzitter van de gemeenteraad ten minste acht dagen voor de installatievergadering van de districtsraad op de hoogte gebracht van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering. De installatievergadering van de nieuwe districtsraad vindt uiterlijk plaats dertig dagen na de installatie van de gemeenteraad. Bij ontstentenis van oproeping door de voorzitter van de gemeenteraad, vindt de installatievergadering van rechtswege plaats dertig dagen na de installatie van de gemeenteraad, in het gemeentehuis om 20 uur. De algemeen directeur brengt bij ontstentenis van oproeping door de voorzitter van de gemeenteraad voor de goede orde de nieuw verkozen districtsraadsleden daarvan op de hoogte;

2° als er bezwaar is ingediend tegen de verkiezing en als die vervolgens toch geldig is verklaard, roept de voorzitter van de gemeenteraad de nieuw verkozen raadsleden samen op de installatievergadering binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is, maar op zijn vroegst na de installatievergadering van de gemeenteraad;

3° als er bezwaar is ingediend tegen de verkiezing en als die verkiezing vervolgens ongeldig is verklaard en er een nieuwe verkiezing moet worden gehouden, roept de voorzitter van de gemeenteraad de verkozen raadsleden samen op de installatievergadering binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de nieuwe verkiezing definitief is.

In afwijking van artikel 119, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 6, §2, zit bij de oprichting van een nieuw district, vermeld in artikel 115, de voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering voor. Hij blijft voorzitter van de districtsraad tot er een nieuwe voorzitter verkozen is. Als de voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering niet kan voorzitten, zit een lid van het college van burgemeester en schepenen in afnemende volgorde van rang ze voor.

In afwijking van artikel 119, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 8, brengt een verkozen districtsraadslid dat voor zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, de voorzitter van de gemeenteraad daarvan schriftelijk op de hoogte. De voormelde afstand wordt definitief zodra de districtsraad daarvan heeft kennisgenomen.".

Art. 100. Aan artikel 120 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Met behoud van de toepassing van het eerste lid wordt bij de oprichting van een nieuw district, vermeld in artikel 115, de akte van voordracht voor de verkiezing van een voorzitter van de districtsraad bezorgd aan de algemeen directeur van de gemeente.".

Art. 101. In artikel 122 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2021 en 17 februari 2023, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Met behoud van de toepassing van het eerste lid wordt bij de oprichting van een nieuw district, vermeld in artikel 115, de akte van voordracht voor de verkiezing van de districtsschepenen bezorgd aan de algemeen directeur van de gemeente. De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de akte van voordracht voor de verkiezing van de districtsschepenen aan de burgemeester.".

Art. 102. In artikel 123 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 16 juli 2021 en gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2023, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. In afwijking van paragraaf 2 kan een akte van opvolging van districtsburgemeester die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid, worden ingediend. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van opvolging van districtsburgemeester vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van opvolging van districtsburgemeester wordt ingediend bij de districtssecretaris.

Een ontvankelijke akte van opvolging van districtsburgemeester voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een districtsraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;
2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;
3° ze vermeldt de einddatum van het mandaat van districtsburgemeester. De opvolging kan op zijn vroegst in werking treden op 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode;
4° ze vermeldt de naam van de persoon die de districtsburgemeester opvolgt. De voormelde persoon behoort tot dezelfde fractie als de districtsburgemeester die wordt opgevolgd;
5° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
6° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-opvolger voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
7° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de districtsraad aan de districtssecretaris bezorgd.

De akte van opvolging vermeldt de einddatum van het mandaat van de districtsburgemeester en de naam van de persoon die de districtsburgemeester opvolgt. Bij het bereiken van de voormelde einddatum is de districtsburgemeester van rechtswege ontslagnemend.

Als het mandaat van districtsburgemeester eindigt voor 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode, is de akte van opvolging zonder voorwerp en wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 2.

Als het mandaat van districtsburgemeester vervroegd eindigt op of na 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode, neemt het raadslid, vermeld in de akte van opvolging, het mandaat vervroegd op.

Als de persoon die in de akte van opvolging is vermeld geen districtsraadslid meer is, wordt de akte van opvolging zonder voorwerp.

Een nieuwe akte van opvolging kan alleen ingediend worden in de volgende gevallen:
1° de akte van opvolging is onontvankelijk;
2° het mandaat van de districtsburgemeester eindigt voor 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode en er wordt tot vervanging overgegaan conform paragraaf 2;

3° voor de einddatum van het mandaat van de districtsburgemeester is de persoon die in de akte van opvolging is vermeld, geen districtsraadslid meer.

Het tweede lid, met uitzondering van punt 7°, is van toepassing op de nieuwe akte van opvolging, vermeld in het zevende lid. De voormelde nieuwe akte van opvolging wordt uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de districtsraad aan de districtssecretaris bezorgd.

Als bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van districtsburgemeester, vermeld in de akte van opvolging, de persoon die in de akte van opvolging is vermeld, het mandaat niet opneemt of als na de opvolging het mandaat van districtsburgemeester vroegtijdig eindigt, wordt de districtsburgemeester vervangen op basis van een akte van voordracht die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tiende lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van kandidaat-districtsburgemeester vast en de wijze waarop die ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van kandidaat-districtsburgemeester wordt ingediend bij de districtssecretaris.

Een ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-districtsburgemeester voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een districtsraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het negende lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze vermeldt de naam van de kandidaat-districtsburgemeester. De kandidaat-districtsburgemeester behoort tot dezelfde fractie als de districtsburgemeester die wordt vervangen;

4° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

5° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-opvolger voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

6° ze is uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de districtsraad waarop de vervanging van de burgemeester is geagendeerd, aan de districtssecretaris bezorgd.

Niemand kan meer dan één akte van opvolging of een akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft overeenkomstig artikel 7, §2.

De districtssecretaris bezorgt een afschrift van de akte van opvolging of de akte van voordracht aan de districtsburgemeester.

Nadat de districtsraadsleden de eed hebben afgelegd, bezorgt de districtssecretaris in voorkomend geval de akte van opvolging aan de voorzitter van de districtsraad. In voorkomend geval bezorgt de districtssecretaris de akte van voordracht aan de voorzitter van de districtsraad.

De voorzitter van de districtsraad gaat na of de akte van opvolging of de akte van voordracht voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Alleen de handtekeningen van de districtsraadsleden die de eed hebben afgelegd, worden daarbij in aanmerking genomen, met inbegrip van de opvolgers die de akte van opvolging hebben ondertekend en die nadien als districtsraadslid de eed hebben afgelegd.

In geval van de oprichting van een nieuw district, vermeld in artikel 115, wordt de akte van opvolging bezorgd aan de algemeen directeur van de gemeente. De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de akte van opvolging aan de burgemeester. Nadat de districtsraadsleden de eed hebben afgelegd, bezorgt de algemeen directeur de akte van opvolging aan de voorzitter van de districtsraad.".

Art. 103. In artikel 151, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "tweede" vervangen door het woord "derde".

Art. 104. In artikel 352 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, 4°, wordt de zinsnede "§1, tweede" vervangen door de zinsnede "§2, derde";

2° in het tweede lid wordt een punt 5°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"5°/1 worden in artikel 92, zevende lid, van hetzelfde decreet de woorden "de algemeen directeur" gelezen als de woorden "de algemeen directeur van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coordinator overeenkomstig artikel 346 van het decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017";";

3° in het tweede lid wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

"9° wordt in artikel 191, §4, van hetzelfde decreet de zinsnede "vastgesteld op basis van een extractie uit het Rijksregister" gelezen als de zinsnede "vastgesteld door optelling van de aantallen kiezers in de samengevoegde gemeenten, vastgesteld op basis van een extractie uit het Rijksregister";";

4° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als een gemeente waar gestemd wordt met een digitaal stemsysteem, en een gemeente waar gestemd wordt zonder een digitaal stemsysteem, samengevoegd worden:

1° zijn artikel 121 en 122 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, voor de verkiezing in de gemeente met stemming op papier, en artikel 9, §2 en §3, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, voor de verkiezing in de gemeente met digitale stemming, van toepassing op het gezamenlijk gemeentelijk hoofdbureau, in afwijking van artikel 3 en 28, 5°, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;

2° zijn artikel 157, 158 en 159, eerste lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, voor de verkiezing in de gemeente met stemming op papier, en artikel 23 van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, voor de verkiezing in de gemeente met digitale stemming, van toepassing op het gezamenlijk gemeentelijk hoofdbureau, in afwijking van artikel 3 en 28, 6°, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;

3° zijn artikel 160 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, voor de verkiezing in de gemeente met stemming op papier, en artikel 24 van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, voor de verkiezing in de gemeente met digitale stemming, van toepassing op het gezamenlijk gemeentelijk hoofdbureau, in afwijking van artikel 3 en 28, 6°, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;

4° zijn artikel 172 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, voor de verkiezing in de gemeente met stemming op papier, en artikel 26, §1, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012, voor de verkiezing in de gemeente met digitale stemming, van toepassing op het gezamenlijk gemeentelijk hoofdbureau, in afwijking van artikel 3 en 26, §1, van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012.".

Art. 105. In artikel 353 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2023, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Art. 106. In artikel 354 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "119, tweede lid" vervangen door de zinsnede "119/1".

Art. 107. In artikel 354/1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 juli 2021, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"§1. In afwijking van artikel 58, §2 en §3, en artikel 59, eerste lid, kan de Vlaamse Regering in een nieuwe gemeente in de eerste bestuursperiode een burgemeester benoemen voor minder dan zes jaar in geval van een akte van opvolging van burgemeester die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van opvolging van burgemeester vast en de wijze waarop die ter

beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van opvolging van burgemeester wordt ingediend bij de algemeen directeur-coördinator.

Een ontvankelijke akte van opvolging van burgemeester voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze vermeldt de einddatum van het mandaat van burgemeester;

4° ze vermeldt de voor- en achternaam van de persoon die de burgemeester opvolgt;

5° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

6° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-opvolger voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

7° ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur-coördinator bezorgd.

De akte van opvolging kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-opvolger vermelden. In dat geval kan op de akte van opvolging de naam vermeld worden van een of meer personen die worden voorgedragen om hem op te volgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de burgemeester bij het bereiken van de einddatum van het mandaat van rechtswege ontslagnemend.

Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van opvolging, of, als de persoon die in de akte van opvolging is vermeld als de persoon die de burgemeester zou opvolgen, zijn mandaat niet opneemt, wordt de voordracht van de eerstvolgende kandidaat-opvolger, vermeld in de akte van opvolging, vervroegd. Als de persoon die als laatste kandidaat-opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger van de kandidaat-opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 58, §1.

Niemand kan meer dan één akte van opvolging ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De algemeen directeur-coordinator bezorgt een afschrift van de akte van opvolging aan de burgemeester van de gemeente waarvan hij algemeen directeur is.".

Art. 108. In artikel 524/1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 16 juli 2021, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Met behoud van de toepassing van de nationaliteitsvereiste, vermeld in artikel 13 van de Nieuwe Gemeentewet, wordt de burgemeester in de gemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, door de Vlaamse Regering benoemd uit de verkozenen voor de gemeenteraad. De voormelde verkozenen kunnen daarvoor kandidaten voordragen voor wie een gedagtekende akte van voordracht van burgemeester die voldoet aan al de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in het tweede lid, wordt voorgelegd aan de provinciegouverneur. De Vlaamse Regering stelt het model van de akte van voordracht van burgemeester vast en de wijze waarop dat model ter beschikking wordt gesteld. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de akte van voordracht van burgemeester wordt ingediend bij de algemeen directeur.

Een ontvankelijke akte van voordracht van burgemeester voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;

2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering krachtens het eerste lid vaststelt en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid met de datumstempel van die dag ter beschikking is gesteld;

3° ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;

4° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-burgemeester zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-burgemeester voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;

5° ze is bezorgd aan de provinciegouverneur.

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Overtreding van het voormelde verbod wordt bestraft conform artikel 7, §2.

De akte van voordracht kan ook de einddatum van het mandaat van de kandidaat-burgemeester vermelden. In dat geval kan op de akte van voordracht de vermeld worden van een of meer personen die worden voorgedragen om hem op te volgen voor de resterende duurtijd van het mandaat. In voorkomend geval is de

burgemeester van rechtswege ontslagnemend als de einddatum van het mandaat is bereikt. Als het mandaat eindigt voor de einddatum, vermeld in de akte van voordracht, of als de persoon die in de akte van voordracht is vermeld als de persoon die de burgemeester opvolgt, zijn mandaat niet opneemt, wordt de voordracht van de eerstvolgende opvolger, vermeld in de akte van voordracht, vervroegd. Als de persoon die als laatste opvolger is vermeld, het mandaat niet kan opnemen of als er geen opvolger is vermeld, wordt tot vervanging overgegaan conform artikel 62. Als de voordracht geen einddatum vermeldt, wordt, in voorkomend geval, de vermelding van een of meer opvolgers als onbestaand beschouwd.

De Vlaamse Regering gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is conform het tweede lid.

De Vlaamse Regering kan altijd om een nieuwe voordracht verzoeken.";

2° in paragraaf 3, eerste lid wordt tussen de woorden "van" en "artikel 13" de zinsnede "de nationaliteitsvereiste, vermeld in" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid wordt de zinsnede ", derde lid," opgeheven.

Art. 109. In artikel 524/2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 16 juli 2021, wordt het woord "derde" vervangen door het woord "vierde".

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding

Art. 110. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2024, met uitzondering van de bepalingen waarvan de datum van inwerkingtreding in het tweede en derde lid bepaald wordt.

De volgende artikelen treden, met het oog op de algehele vernieuwing van de bestuursorganen in december 2024 na de verkiezingen die georganiseerd worden op 13 oktober 2024, in werking op 13 oktober 2024:
1° artikel 89;
2° artikel 90;
3° artikel 91;
4° artikel 92;
5° artikel 93;
6° artikel 94;
7° artikel 95;
8° artikel 96;
9° artikel 97;
10° artikel 102;
11° artikel 107;
12° artikel 108;
13° artikel 109.

De volgende artikelen treden, met het oog op de installatievergadering in december 2024 in werking op 1 december 2024:

1° artikel 98;
2° artikel 99;
3° artikel 100;
4° artikel 101;
5° artikel 103;
6° artikel 106.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET LOKAAL EN PROVINCIAAL KIESDECREET VAN 8 JULI 2011, HET DIGITAAL KIESDECREET VAN 25 MEI 2012 EN HET DECREET VAN 22 DECEMBER 2017 OVER HET LOKAAL BESTUUR

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet wijzigt de volgende decreten:

- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;
- het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;
- het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

Inhoudelijk legt dit voorontwerp van decreet de juridische basis voor de organisatie van de volgende lokale en provinciale verkiezingen en wijzigt het enkele bepalingen voor de installatie van de lokale bestuursorganen na die verkiezingen:

1. het laat toe dat een aantal fases in het verkiezingsproces verloopt met gebruik van digitale toepassingen (de indiening van de voordrachtsakten van kandidaten, de aangiften van de verkiezingsuitgaven);
2. het werkt tekortkomingen weg die bij de vorige verkiezingen aan het licht kwamen;
3. het verhoogt de transparantie met betrekking tot de verkiezingsuitgaven;
4. het versoepelt de regelgeving over de toegelaten campagnemiddelen;
5. het regelt de vaststelling van de kiezerslijsten op basis van een centrale, authentieke gegevensbron;
6. het regelt een afwijking voor de vermelding van de achternaam van kandidaten op het stembiljet;
7. het voorziet in een telling van de stembiljetten per geografisch deelgebied;
8. in het geval van een samenvoeging van gemeenten regelt het de mogelijkheid om binnen één kieskring te stemmen met stemcomputers en met potlood en papier;
9. het brengt aanpassingen aan die nodig zijn om de kiesregelgeving conform te maken met de algemene verordening gegevensbescherming;
10. het voorziet in het recht voor kiezers om vrijgesteld te worden van de verplichting om als bijzitter in een stem- of telbureau te zetelen, als zij al twee keer gezeteld hebben;
11. het actualiseert de regelgeving over het college van deskundigen van het Vlaams Parlement;
12. het voorziet in de verplichting om na de verkiezing en tijdens de bestuursperiode een modelakte te gebruiken voor de voordracht van mandaten;
13. het voorziet in een aantal bepalingen specifiek voor de installatie van de bestuursorganen van een nieuw district.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. De Beleids- en begrotingstoelichting begrotingsopmaak 2023 Binnenlands Bestuur vermeldt de volgende operationele doelstelling:

OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie

Op 18 februari 2022 heeft de Vlaamse Regering een visienota betreffende de voorbereiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2024 goedgekeurd, waarmee een aantal principiële beslissingen genomen werd. Een voorontwerp van decreet, dat deze beslissingen in regelgeving omzet, zou in oktober 2022 moeten voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering, waarna de nodige adviezen kunnen worden gevraagd. In 2023 zal, na de adviesfase, het ontwerp opnieuw aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd voor definitieve goedkeuring, waarna het kan voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement voor bespreking en stemming, uiterlijk in oktober 2023.

2. Dit ontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur is gebaseerd op de verbetersuggesties die in het "evaluatierapport gemeente- en provincieraadsverkiezingen 14 oktober 2018" werden geformuleerd, en op de principiële beslissingen van de Vlaamse Regering van 18 februari 2022. Het legt de juridische basis voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen op 13 oktober 2024. Tevens wijzigt het enkele bepalingen voor de installatie van de lokale bestuursorganen na die verkiezingen

3. Alle bovenvermelde wijzigingen worden uiteraard bij voorkeur op een geïntegreerde wijze in de kieswetgeving aangebracht, ten laatste in oktober 2023, zodat deze, met inbegrip van de uitvoeringsbesluiten, minstens één jaar voor de verkiezingen klaar is en daarna niet meer moet veranderd worden. Vanuit democratisch oogpunt is het immers essentieel dat de spelregels voor de verkiezingen tijdig vastliggen. Dat bevordert ook een tijdige communicatie naar alle belanghebbenden en naar alle betrokken actoren. De Vlaamse Regering wenst bijgevolg dat de verbeterde juridische basis om de lokale en provinciale verkiezingen op 13 oktober 2024 te organiseren en nadien de lokale bestuursorganen te installeren, zo snel mogelijk gelegd wordt en dat dit ontwerp van decreet in de eerste helft van 2023 aan het Vlaams Parlement ter bespreking wordt voorgelegd.

B. Inhoud

Om het geheel overzichtelijk te houden, wordt bij elke rubriek aangegeven welke artikelen uit het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet (LPKD), het Digitaal Kiesdecreet (DKD) of het decreet over het lokaal bestuur (DLB) in functie van die rubriek gewijzigd worden.

1. Transparantie met betrekking tot de verkiezingsuitgaven

4. De maximumbudgetten die de kandidatenlijsten en de kandidaten tijdens de sperperiode mogen uitgeven, worden berekend op basis van de aantallen kiezers in de betreffende kieskring, en deze aantallen zijn pas bekend in de tweede helft van augustus van het verkiezingsjaar, wanneer de kiezerslijsten beschikbaar zijn. De

maximumbudgetten worden dus pas bekend naar het einde van augustus toe, wanneer de sperperiode al bijna twee maanden loopt. Om tijdig duidelijkheid te kunnen verschaffen aan de lijsten en kandidaten, bepaalt dit ontwerp van decreet dat de bedragen berekend worden op basis van een 'voorlopige kiezerslijst' die de toestand weergeeft op 1 mei van het verkiezingsjaar. Op die manier kunnen de maximumbedragen goed op tijd worden berekend en bekendgemaakt. Die 'voorlopige kiezerslijst' zal slechts in beperkte mate verschillen van de definitieve kiezerslijst, die de toestand op 1 augustus van het verkiezingsjaar weergeeft, een tijdsverschil van 3 maanden dus. De afwijking van de berekening zoals die volgens de huidige regelgeving gebeurt (op basis van de kiezerslijst op 1 augustus), zal bijgevolg miniem zijn (art. 191 en 192 LPKD, art. 352 DLB).
Deze regeling is alleen mogelijk voor de gewone verkiezingen en voor de buitengewone verkiezingen die op dezelfde datum plaatshebben. Voor buitengewone verkiezingen die plaatshebben op een andere datum dan de gewone, worden de maximumbudgetten nog altijd berekend op basis van de kiezerslijst, vastgesteld door het college van burgemeester en schepenen (art. 219 LPKD).

2. Versoepeling van de verboden campagnemiddelen

5. De huidige kiesregelgeving legt vooral beperkingen op aan de traditionele manieren van propagandavoering, terwijl deze totaal voorbijgestreefd zijn door de technologische middelen waarover men vandaag beschikt om campagne te voeren, dikwijls aan een heel lage kostprijs. Met dit ontwerp van decreet worden de bestaande beperkingen aan de verkiezingspropaganda opgeheven, met uitzondering van het uitdelen of verkopen van geschenken en gadgets, en het voeren van commerciële telefooncampagnes, die verboden campagnemiddelen blijven (art. 194 LPKD).
Enkele bepalingen over het voeren van de verkiezingscampagne worden aangepast aan het gebruik van allerhande toepassingen op het internet, dat nu een courant informatiekanaal geworden is voor de campagnevoering:
• wanneer een kandidaat of een lijst een derde, die ongevraagd campagne voor hen voert, wil aanmanen om daarmee te stoppen, bepaalt dit ontwerp van decreet dat die aanmaning kan aangetoond worden met alle middelen, in plaats van alleen met een aangetekende brief. Wanneer het gaat om een anonieme derde die campagne voert op het internet, kan men hem immers geen aangetekende brief sturen (art. 193, §2 LPKD);
• het ontwerp van decreet schaft een uitzonderingsregel af die de wijziging van bestaande websites voor ogen heeft, maar die voorbijgestreefd is door de opkomst van de sociale media en daardoor interpretatieproblemen veroorzaakt (art. 193, §3 LPKD).

3. Digitale processen

3.1. Het college van deskundigen (art. 12 DKD)

6. Het college van deskundigen van het Vlaams Parlement, dat belast is met het toezicht op de goede werking en de integriteit van de digitale processen bij de verkiezingen en op de procedures voor de aanmaak en het gebruik van de apparatuur, de software en de gegevensdragers, wordt een verplicht samen te stellen orgaan, bestaande uit minstens vier effectieve leden, in plaats van twee effectieve en twee plaatsvervangende leden. In zijn verslag kan het college ook aanbevelingen opnemen in verband met juridische aangelegenheden. Om die reden moet één van de vier leden houder zijn van een diploma van licentiaat of master in de rechten. Zij krijgen op de verkiezingsdag ook toegang tot de stemlokalen.

3.2. Verplichte digitale indiening van de voordrachtsakten (art. 68, 70, 83, 84, 85, 88, 89, 91, 92 en 114 LPKD, art. 352 DLB)

7. De bovenvermelde visienota vermeldt de principiële beslissing om de voordrachtsakten van kandidaten verplicht op digitale wijze te laten indienen, en niet meer op papier, zoals tot nu het geval was.
Hiertoe wijzigt het ontwerp van decreet de bepalingen in het Kiesdecreet die de procedure voor de indiening van de voordrachtsakte regelen. Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken, wordt de concrete procedure niet meer geregeld in het Kiesdecreet, maar wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de wijze van indiening en de periode waarin dat kan gebeuren, en door wie, zal regelen. Op die manier kan op een meer soepele manier het gebruik van digitale toepassingen geregeld worden, dan wanneer dat decretaal gebeurt. Alleen het einde van de termijn om de voordrachtsakten in te dienen, wordt decretaal bepaald.
De regeling van de inzage in de ingediende voordrachtsakten blijft ongewijzigd: dat kan nog steeds ter plaatse, waar de voorzitter van het hoofdbureau zitting houdt, op dezelfde tijdstippen als nu. De procedure voor het indienen en behandelen van bezwaarschriften blijft eveneens ongewijzigd.

3.3. Digitale indiening van de aangiften van de verkiezingsuitgaven (art. 196 en 197 LPKD)

8. Deze wijziging is gebaseerd op de resolutie 1903[1] van 24 april 2019 van het Vlaams Parlement, waarin de Vlaamse Regering verzocht wordt een onderzoek te voeren naar:
- de ontwikkeling van een softwaretoepassing voor een volledige digitale aangifte van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen;
- het wegnemen van wettelijke of decretale obstakels (Vlaams en federaal) voor de digitale aangifte;
- de vereenvoudiging van deze aangiften.

Inmiddels heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur een project opgestart om de digitale indiening van de aangiften van de verkiezingsuitgaven van lijsten en kandidaten mogelijk te maken. De aangifte van de verkiezingsuitgaven van de politieke partijen wordt niet gedigitaliseerd, omdat de regelgeving hierover veel complexer is, wat het digitaliseringsproject ook veel complexer zou maken, terwijl het slechts nodig zou zijn voor een klein aantal aangiften (op dit ogenblik zijn er in Vlaanderen 7 politieke partijen, volgens de definitie in artikel 61 LPKD).
Voor dit project is momenteel een overheidsopdracht in uitvoering.
Van de geplande digitalisering wordt gebruik gemaakt om het proces van de indiening van de aangiften van de verkiezingsuitgaven te vereenvoudigen. Concreet bepaalt het ontwerp van decreet dat de aangiften van de lijsten en kandidaten niet meer bij de voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg worden ingediend, maar bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Deze instantie staat nu reeds in voor de controle op de aangiften van de verkiezingsuitgaven en beschikt over voldoende waarborgen inzake onafhankelijkheid en betrouwbaarheid om de aangiften ook in ontvangst te nemen en te bewaren.
Voor de beoordeling van bezwaren tegen de verkiezingsuitgaven zal de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zo de aangiften zelf ter beschikking hebben, en moet hij die niet langer opvragen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg.
Ook hier bepaalt het ontwerp van decreet dat de Vlaamse Regering de wijze van indiening van de aangiften en van de inzage zal regelen, om de regelgeving

[1] Resolutie betreffende de vereenvoudiging en digitalisering van de aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen
https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1316995

digitaalvriendelijk te maken. Op die manier kan op een meer soepele manier het gebruik van digitale toepassingen geregeld worden, dan wanneer dat decretaal gebeurt.

4. Centrale kiezerslijsten (art. 16 LPKD)

9. Om de kiezerslijsten vast te stellen, doet de FOD Binnenlandse Zaken een extractie uit het Rijksregister en stelt hij die ter beschikking van de gemeenten, want volgens alle kieswetgevingen in België is het opmaken van de kiezerslijst de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen. De extractie uit het Rijksregister geeft de status weer op 1 augustus van het verkiezingsjaar, maar omdat meestal nog overlijdens en aangiften van adreswijzigingen van kort voor 1 augustus moeten verwerkt worden, gebeurt de feitelijke extractie een paar weken later.
Het ontwerp van decreet bepaalt dat de federale overheidsdienst voor het Rijksregister voor elke verkiezing op vraag van de Vlaamse overheid één extractie maakt voor alle Vlaamse gemeenten samen. De huidige decretale bepaling waarmee het college van burgemeester en schepenen de bevoegdheid krijgt om de kiezerslijst op te maken, dateert immers van vóór de totstandkoming van het Rijksregister, toen de gemeenten hun plaatselijke bevolkingsregisters moesten consulteren voor het samenstellen van de kiezerslijst. Thans zijn alle bevolkingsregisters echter digitaal en vormen zij het Rijksregister.
Na de extractie krijgt elke gemeente een rechtstreekse en beveiligde toegang tot het extractiebestand. Vanaf dat moment blijft het college van burgemeester en schepenen volledig bevoegd voor de verdere bewerking (zoals de indeling in stemafdelingen) van de kiezerslijst.
Deze werkwijze is een logische stap die volgt uit de digitalisering van de gegevensbestanden van het Rijksregister.

5. Achternaam van de kandidaten op het stembiljet (art. 71, 84 en 100 LPKD)

10. Behalve wat betreft de toevoeging van de achternaam van de partner (huwelijkspartner of partner waarmee men wettelijk samenwoont) laat de regelgeving geen afwijking toe op de vermelding van de achternaam op het stembiljet. In bepaalde omstandigheden kan echter wel een strikt afgebakende afwijking toegelaten worden. Het ontwerp van decreet bevat de toelating van een strikt afgebakende afwijking, namelijk alleen voor kandidaten wiens achternaam samengesteld is uit afzonderlijke namen, en alleen door een of meer van die namen weg te laten. Kandidaten wiens volledige officiële achternaam samengesteld is uit twee of meer namen, waarvan zij er in de praktijk slechts één als achternaam gebruiken, zijn bij het brede publiek alleen bekend met die ene achternaam, waardoor de kiezer in verwarring kan worden gebracht als de kandidaat op het stembiljet vermeld wordt met zijn volledige officiële achternaam en waardoor de kandidaat dus minder herkenbaar wordt voor de kiezer. Daarom is het wenselijk dat een kandidaat de mogelijkheid krijgt om op het stembiljet vermeld te worden met slechts een deel van zijn achternaam, als dat deel ook doorgaans als enige gebruikt wordt. Dat mag er echter niet toe leiden dat kandidaten allerlei andere wijzigingen aanbrengen aan hun achternaam, of om hem zelfs volledig te vervangen, omdat men nu eenmaal met een bepaalde naam, bijnaam of artiestennaam in de gemeente of bij het brede publiek bekend staat.

6. Correcties aanbrengen en hiaten opvullen

11. De organisatie van verkiezingen is een complexe zaak. Er zijn heel wat actoren rechtstreeks en onrechtstreeks bij betrokken. Zij hebben behoefte aan doorzichtige regels en informatie. Dat blijkt duidelijk uit het aantal unieke bezoekers van de website www.vlaanderenkiest.be en het aantal vragen dat het agentschap ontving bij de verkiezingen van 14 oktober 2018. Het is een doorlopende uitdaging om het aantal

actoren en het aantal processen zoveel mogelijk te beperken, zodat ook de complexiteit van de verkiezingsorganisatie vermindert.
Het wijzigingsdecreet van 30 juni 2017 heeft de kiesregelgeving al sterk vereenvoudigd. Toch bleven nog enkele hiaten in de regelgeving onopgemerkt of werden ze pas tijdens de aanloop naar de verkiezingen van 2018 gesignaleerd. Dit ontwerp van decreet bevat een aantal bepalingen die deze hiaten opvullen:
• een aanpassing van de bepalingen inzake schorsing van het kiesrecht aan de nieuwe wetgeving in het Algemeen Kieswetboek (art. 15, §2 LPKD);
• de bekendmaking van de mogelijkheid tot inzage in de kiezerslijst gebeurt via de webtoepassing van de gemeente en via een fysieke gegevensdrager, zoals het infoblad of een aanplakbrief (momenteel moet dit nog verplicht met een aanplakbrief gebeuren); hetzelfde geldt voor de bekendmaking van het proces-verbaal van een 'verkiezing zonder strijd' (art. 19 en 81 LPKD);
• de leden van het provinciedistrictshoofdbureau moeten de Belgische nationaliteit bezitten, want alleen die kiezers hebben ook stemrecht voor de provincieraadsverkiezing (art. 40 LPKD);
• namen van de getuigen voor stem- en telbureaus kunnen ingediend worden door de lijsttrekker of door zijn gemandateerde (dat moet dus niet noodzakelijk de persoon zijn die de voordrachtsakte heeft ingediend). In navolging van de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I) worden de namen van de getuigen ingediend op de twaalfde dag voor de verkiezing.
Uit de ervaringen van de terreinactoren blijkt dat de huidige timing (5 dagen vóór de verkiezing) zeer kort is, wetende dat de informatie betreffende de aanwijzingen daarna nog naar de betrokken actoren moet worden doorgestuurd. Door deze indiening een week te vervroegen, zullen de voorzitters van de hoofdbureaus deze taak nauwkeuriger kunnen beheren (art. 68, 114 en 116 LPKD);
• lijsten die deelnemen aan de provincieraadsverkiezingen, kunnen de namen van de getuigen in de stembureaus en in de telbureaus die de stemmen voor de provincieraadsverkiezing tellen, indienen bij de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau (nu kan dat alleen bij de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau, wat betekent dat de indiener van die lijst zich tot de voorzitters van alle gemeentelijke hoofdbureaus van zijn provinciedistrict zou moeten wenden) (art. 84, 118 en 119 LPKD);
• om de controle te verhogen op het uitoefenen van meer dan 1 volmacht door misbruik te maken van duplicaten van uitnodigingsbrieven, wordt bepaald dat het stembureau na de stemming een lijst opstelt met de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend; die lijst wordt via het telbureau (in geval van stemming op papier) en het gemeentelijk hoofdbureau uiteindelijk aan de provinciegouverneur bezorgd (art. 143 en 145 LPKD, art. 23, §2 DKD);
• het gebruik van harmonica-enveloppen wordt vervangen door verzegelbare verpakkingen (harmonica-enveloppen zijn voorbijgestreefd en moeilijk te hanteren, en er bestaan nu andere verpakkingen die eveneens verzegelbaar zijn en bovendien gemakkelijk te gebruiken en milieuvriendelijk) (art. 142, 145, 149 en 155 LPKD);
• een afwezige voorzitter van een telbureau wordt vervangen door een voorzitter die als plaatsvervanger door de vrederechter is aangewezen (dit betreft een vergetelheid bij de decreetwijziging van 30 juni 2017, waarin bepaald werd dat de vrederechter voor de telbureaus een aantal plaatsvervangende voorzitters kan aanwijzen die als reserve dienen) (art. 151 LPKD);
• correctie van de stukken die aan de provinciegouverneur moeten bezorgd worden (de kiesregelgeving somt een aantal stukken op die de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau na de verkiezing aan de provinciegouverneur moet bezorgen, maar sommige daarvan zijn overbodig geworden) (art. 172 en 187 LPKD, art. 23 en 26 DKD);
• correcties van foute verwijzingen naar andere artikelen (art. 100, 199, 201/1 en 218 LPKD);

• wegwerking van enkele juridisch-technische anomalieën (verouderde bepalingen die nog verwijzen naar de vroegere manier van indienen van de voordrachtsakten) (art. 85, 88 en 89 LPKD);
• de stembiljetten zullen uiterlijk op de dag van de verkiezingen aan het stembureau bezorgd worden, en niet meer uiterlijk de dag ervoor. Het is in de praktijk niet altijd mogelijk om dat op de dag voor de verkiezing te doen (artikel 122);
• uitbreiding van de term 'kiezers met een lichamelijke beperking' (om zich bij de stemming te laten bijstaan door iemand naar eigen keuze) naar kiezers met een handicap, volgens de definitie in het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (art. 137 en 138 LPKD);
• het wordt mogelijk gemaakt dat de stembiljetten kunnen gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek, onder de voorwaarden, vastgesteld door de Vlaamse Regering (art. 173 LPKD);
• correctie van een vergetelheid bij het decreet van 16 juli 2021 wat betreft versterking van de lokale democratie, in verband met het bezorgen van een exemplaar van de voordrachtsakte van een kartellijst aan de algemeen directeur, in het geval van samenvoeging van gemeenten (art. 352 en 353 DLB);

7. Telling van de stemresultaten per geografisch deelgebied (art. 23, 43, 171 en 186 LPKD, art. 22 DKD)

12. Het ontwerp van decreet houdt een nieuwe manier van toewijzing van de stembureaus aan de telbureaus in. De voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau wijst niet langer bij loting de stembureaus aan waarvan de stembiljetten door elk telbureau onderzocht worden. In plaats daarvan zal het college van burgemeester en schepenen die toewijzing doen. Het college moet daarbij voor elk telbureau stembureaus aanwijzen waarvan de stemafdelingen geografisch aan elkaar grenzen. Als dat niet mogelijk is, dan kan het college daar wel van afwijken met een gemotiveerde beslissing. Het college moet daarom ook de stemafdelingen indelen op geografische basis. Op die manier kunnen de stemresultaten per geografisch deelgebied bekendgemaakt worden, wat een beleidsmatig voordeel kan betekenen.
Normaliter worden er 3 stembureaus aan een telbureau toegewezen (2 als het aantal stembureaus niet deelbaar is door 3). Door 3 (of soms 2) stembureaus aan een telbureau toe te wijzen, mag verwacht worden dat een minimumaantal van 500 kiezers per telbureau zal bereikt worden, zodat het geheim van de stemming gewaarborgd blijft.
In de gemeenten waar digitaal gestemd wordt, wordt mogelijk gemaakt dat de stemresultaten per stembureau bekendgemaakt worden. Om het geheim van de stemming te waarborgen, wordt voorgesteld om de stemresultaten van een stembureau alleen bekend te maken als er een minimum van 500 kiezers bij dat stembureau zijn stem heeft uitgebracht. Als minder dan 500 kiezers bij een stembureau hun stem hebben uitgebracht, dan worden de stemresultaten daarvan niet apart bekendgemaakt, maar samengeteld met de stemgegevens van een stembureau van eenzelfde deelgebied.

8. Samenvoeging van gemeenten

13. De kiesregelgeving is momenteel zo geconcipieerd dat binnen 1 gemeente ofwel digitaal, ofwel op papier gestemd wordt. Momenteel zijn er echter samenvoegingen gepland van een gemeente waar digitaal gestemd wordt, met een gemeente waarin de verkiezing met stemming op papier gebeurt. Het is praktisch onhaalbaar om die gemeenten waar tot nu op papier gestemd wordt, nog uit te rusten met stemcomputers. Het ontwerp van decreet bevat bijgevolg een wijziging aan artikel 352 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, om mogelijk te maken dat bij de verkiezing van de eerste gemeenteraad van een nieuwe gemeente, binnen die kieskring in de ene gemeente op papier gestemd wordt, en in de andere met stemcomputers (art. 352 DLB).

Er is ook een samenvoeging gepland van een gemeente met een stad die ingedeeld is in stadsdistricten. Het grondgebied van die gemeente zal in de nieuwe stad die na de samenvoeging van start gaat, een nieuw stadsdistrict vormen. De verkiezing van de eerste districtsraad van dat nieuwe stadsdistrict is een buitengewone verkiezing, waarvoor een aantal regelende bepalingen worden opgenomen (art. 218 LPKD).

9. Aanpassingen in functie van andere wetgeving

14. Het ontwerp van decreet bevat wijzigingen om de kiesregelgeving conform te maken aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hiermee wordt gevolg gegeven aan de aanbeveling van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens in haar advies nr. 2020/34 van 8 september 2020 betreffende het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie (art. 2, 16, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 40, 44, 47, 50, 54, 71, 77, 145, 158, 172, 187, 196, 197, 200, 201/2 en 261 LPKD, art. 9, 11 en 23 DKD).
Aangezien met dit laatste decreet de verplichting om te gaan stemmen werd afgeschaft, worden met het ontwerp van decreet ook de woorden 'oproeping' en 'oproepingsbrief' vervangen door resp. 'uitnodiging' en 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting; ook de bepaling dat de kiezer verplicht wordt zijn stem opnieuw uit te brengen als de voorzitter van het stembureau zijn stembiljet onbruikbaar heeft gemaakt, omdat hij zijn stem op zijn opengevouwen stembiljet bekend maakt, wordt gewijzigd (art. 2, 52, 53, 54, 55, 117, 130, 135, 136, 137, 138 en 139 LPKD, art. 16 en 17 DKD).
De verplichting om in een minimaal aantal stemhokjes te voorzien, wordt eveneens opgeheven. De gemeenten bepalen autonoom hoeveel stemhokjes in de stemlokalen worden geplaatst (art. 123 LPKD en art. 10 DKD).

10. Samenstelling van de stem- en telbureaus (art. 47, 50 en 261, §2 LPKD)

15. Het ontwerp van decreet bevat een bepaling die aan bepaalde kiezers het recht geeft bij de gemeente een verzoek in te dienen om vrijgesteld te worden van de verplichting om als bijzitter te zetelen, als ze al twee keer gezeteld hebben. Het verzoek moet:

- gebaseerd zijn op de registratie in het bevolkingsregister van het aantal keren dat men als lid van een stem- of telbureau gezeteld heeft (minstens twee keer);
- uiterlijk op de 50ste dag voor de verkiezing ingediend zijn bij de gemeente.

De vrijstelling geldt alleen voor de aanwijzing als bijzitter; men kan nog altijd aangewezen worden als voorzitter van een stem- of telbureau, of gevraagd worden om als secretaris van een stem- of telbureau te zetelen.
Als de kiezer aan de voorwaarden voldoet, zal de gemeente de vrijstelling registreren en zal die kiezer niet als bijzitter aangewezen worden.
Kiezers die personeelslid zijn van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, provincies, gemeenten of openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn echter altijd uitgesloten van het recht om te weigeren.

Deze werkwijze is gealigneerd met de werkwijze die de federale overheid eveneens hanteert bij de organisatie van federale verkiezingen (zie hiervoor de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), artikel 16, 5°, dat artikel 95, §4, van het Kieswetboek aanvult). Aangezien de registraties vanaf de eerstvolgende verkiezingen (de federale verkiezingen op 9 juni 2024) zullen gebeuren, zullen kiezers van dit recht ten vroegste gebruik kunnen maken na de lokale verkiezingen van 13 oktober 2024 (als zij gezeteld hebben op 9 juni en op 13 oktober 2024).

11. Vaststelling van model van akte van voordracht en opvolging (art. 7, 43, 45, 49, 58, 90, 92, 95, 123, 354/1, 524/1 en 524/2 DLB)

16. De Vlaamse decreetgever wil maximaal inzetten op een coalitievorming die gebaseerd is op de uitslag van de verkiezingen. Om die reden stelt de Vlaamse Regering de verschillende modelakten voor de voordracht van mandaten vast en verplicht zij het gebruik van deze akten. Door dit te doen en door de modellen pas op de dag van de verkiezingen ter beschikking te stellen, wordt een einde gesteld aan bindende voorakkoorden die gesloten worden voor de uitslag van de verkiezingen gekend is. Van dergelijke bindende voorakkoorden was sprake wanneer tussen verschillende lijsten een akte werd opgesteld die voorafgaand aan de verkiezingsdag ondertekend werd door de kandidaten. De kandidaten die dergelijke handtekening hadden geplaatst en verkozen waren, waren gebonden door dit voorakkoord. Als zij nadien een andere akte ondertekenden, zouden zij geen uitvoerend mandaat meer kunnen opnemen of de gemeente vertegenwoordigen.
Door het gebruik van de modelakte te verplichten, zal de sanctie voor het plaatsen van een dubbele handtekening, zoals opgenomen in artikel 7, §2 DLB, enkel van toepassing zijn voor kandidaten die handtekeningen hebben geplaatst op meerdere modelakten. Als een raadslid een andere akte dan de door de Vlaamse Regering vastgestelde modelakte heeft ondertekend, bijvoorbeeld in het verlengde van een voorakkoord, leidt dit dus niet tot de genoemde sanctie. Er kan dus worden teruggekomen op een voorakkoord doordat het verplichte model pas op de dag van de verkiezingen ter beschikking wordt gesteld. Dit voornemen hangt samen met het initiatiefrecht, ingevoerd bij decreet van 16 juli 2021 ter versterking van de lokale democratie. Het is op basis van de verkiezingsuitslag dat onderhandeld kan worden voor de vorming van een nieuwe meerderheid.

12. Installatie van de bestuursorganen van een nieuw opgericht district (art. 119, 119/1, 120, 122, 123, 151 en 354 DLB)

18. Het ontwerp van decreet voorziet in een aantal bepalingen specifiek voor de installatie van de bestuursorganen van een nieuw district. Voor de installatie van deze bestuursorganen is op sommige vlakken een aangepaste regeling noodzakelijk, bijvoorbeeld omdat er op het moment van de installatie nog geen districtshuis, districtssecretaris of districtsraadsvoorzitter is.

C. Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

19. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) heeft op 17 januari 2023 advies uitgebracht over dit voorontwerp van decreet (advies nr. 2023/005).

De VTC is van oordeel dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

- algemeen (luik 1 en 13 van het advies): verduidelijken wat de concrete rechtvaardigingsgrond is, eventueel in de Memorie van Toelichting;
- maximale bewaartermijnen bepalen voor de kiezerslijst (luik 2 van het advies);
- de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens die de provinciegouverneur ontvangt, specifiëren in het decreet en niet overlaten aan de Vlaamse Regering (luik 2 van het advies);
- voor het ter beschikking stellen van persoonsgegevens van kandidaten voor historisch onderzoek: de voorkeur voor het aanbieden van geanonimiseerde en in tweede orde gepseudonimiseerde gegevens verankeren in de wetgeving (luik 8 van het advies);

- wat betreft de aangifte van de gegevens van sponsors: rekening houden met het feit dat informatie over eenmansbedrijven e.d. ook persoonsgegevens kan vormen (luik 13 van het advies).

Naar aanleiding van dit advies werden volgende tekstwijzigingen aangebracht aan het voorontwerp van decreet:

- bij elke titel in het LPKD en het DKD waar sprake is van de verwerking van persoonsgegevens, wordt een bepaling ingevoegd waarmee de concrete rechtvaardigingsgrond voor die verwerking wordt aangegeven, met inbegrip van de rechtvaardigingsgrond van zwaarwegend algemeen belang, als het gaat over de verwerking van persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen kunnen blijken; in de artikelsgewijze toelichting bij die artikelen wordt concreet uitgelegd waarom die rechtvaardigingsgrond ingeroepen wordt; waar de concrete verwerking beperkt is tot een hoofdstuk of een artikel, wordt de rechtvaardiging alleen ingevoegd voor dat hoofdstuk of artikel, in plaats van voor de gehele titel (artikel 4, 17, 21, 31, 42, 58 van het ontwerp van decreet en artikel 79, 80 en 82, voorheen resp. 78, 79 en 81 van het ontwerp van decreet);
- in het nieuwe derde lid van artikel 21 LPKD wordt het agentschap, bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, rechtstreeks aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke (artikel 7 van het ontwerp van decreet);
- in het nieuwe zesde lid van artikel 71 LPKD wordt bepaald dat een onderzoeksproject waarvoor de persoonsgegevens van kandidaten nodig zijn, een motivering moet bevatten waarom het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van geanonimiseerde (in eerste orde) of gepseudonimiseerde (in tweede orde) gegevens (artikel 31 van het ontwerp van decreet);
- in artikel 196, §1, derde lid, en in artikel 197, §1, derde lid, LPKD worden dezelfde vertrouwelijkheidseisen voor sponsoring ingeschreven als voor schenkingen (resp. artikel 71 en 72 van het ontwerp van decreet);
- er wordt een nieuw artikel 74 tussengevoegd waarmee in artikel 200 LPKD de vertrouwelijkheideisen voor de registraties van schenkingen ook van toepassing worden voor die van sponsoring;
- in paragraaf 2 van het nieuwe artikel 201/2 LPKD wordt expliciet de concrete rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens in titel 1 van deel 4 van het LPKD (Verkiezingsuitgaven) verduidelijkt (artikel 76, voorheen 75, van het ontwerp van decreet); tevens wordt in de toelichting bij dit artikel een bijkomende motivatie toegevoegd voor het gebruik van de rechtvaardigingsgrond van zwaarwegend algemeen belang, als het gaat over de verwerking van persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen kunnen blijken.

Tevens wordt in de toelichting bij artikel 4 van het voorontwerp van decreet verduidelijkt dat de bewaartermijn voor de kiezerslijst, vermeld in artikel 16, §4, vijfde lid, LPKD, tegelijk een minimale en een maximale bewaartermijn betreft.

Met deze wijzigingen en aanvullingen wordt voldaan aan de opmerkingen in het advies van de VTC.

D. Advies Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten

20. Op 18 januari 2023 heeft de raad van bestuur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een standpunt uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet. Hieronder volgt een bespreking van de opmerkingen van de VVSG.

21. Digitaal indienen van kandidatenlijsten
De VVSG gaat akkoord met de digitalisering van dit deel van het kiesproces, met verwijzing naar de volgende aandachtspunten:

- de digitale toepassing moet gebruiksvriendelijk zijn en voldoende beveiligd;
- ze moet eventuele piekbelasting aankunnen;
- de indiening van de kandidatenlijsten zou meer gespreid in de tijd moeten worden;
- het is niet duidelijk welke flankerende maatregelen voor minder digitaalvaardige personen er precies zullen worden genomen;
- het is niet duidelijk welke bijlagen er precies bij de voordrachtsakten moeten gevoegd worden;
- het is niet duidelijkheid aan wie een eventueel verzoek moet worden gericht om de persoonsgegevens van kandidaten te verkrijgen voor historisch onderzoek.

De Vlaamse Regering kan bevestigen dat de digitale toepassing waarmee de kandidatenlijsten moeten worden ingediend, zal voldoen aan de vereiste normen inzake gebruiksvriendelijkheid en beveiliging. Er wordt bij de ontwikkeling van de toepassing rekening gehouden met een mogelijke piekbelasting en het zal mogelijk zijn om de periode waarin de voordrachtsakten van kandidaten kunnen worden ingediend, tot meerdere dagen uit te breiden en niet te beperken tot één zaterdag, zoals in 2018 nog het geval was.
Over de flankerende maatregelen voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, werd al een voorstel gedaan in de visienota betreffende de voorbereiding van de lokale verkiezingen, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2022. Het is de bedoeling dat dat voorstel zal opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering.
Bijlagen bij de voordrachtsakten die mogelijk op papier nog kunnen worden ingediend, kunnen bijvoorbeeld zijn: een akte van bekendheid, een getuigschrift van de nationale voorzitter van een politieke partij om een beschermde lijstnaam te mogen gebruiken, handtekeningen van ondersteunende kiezers die op papier verzameld zijn… Die bijlagen worden in de bestaande regelgeving al vermeld.
Het is gebruikelijk dat een verzoek om persoonsgegevens van verkiezingskandidaten te verkrijgen voor historisch onderzoek, gericht wordt aan de minister van Binnenlands Bestuur als bevoegd lid van de Vlaamse Regering. Het Agentschap Binnenlands Bestuur kan uiteraard de minister ondersteunen bij de beoordeling van het onderzoeksproject.

22. Maximumbedragen verkiezingsuitgaven eerder bekend
De VVSG gaat akkoord met dit voorstel, maar vindt in het voorontwerp niet meteen terug wie dan voor de extractie uit het Rijksregister instaat.

De Vlaamse Regering wijst erop dat zij de maximumbedragen moet bekendmaken, en dat zij logischerwijze dan ook aan de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken zal vragen om de extractie te doen, net zoals dat gebeurt voor de extractie op datum van 1 augustus van het verkiezingsjaar.

23. Digitaal indienen verantwoording verkiezingsuitgaven
De VVSG gaat akkoord met de digitalisering van dit deel van het kiesproces, met verwijzing naar dezelfde aandachtspunten als bij rubriek nr. 21 (over het digitaal indienen van de kandidatenlijsten), nl. over de digitale toepassing en de flankerende maatregelen, en met een vraag over de eventuele digitale inzagemogelijkheid in de aangiften.

De Vlaamse Regering kan bevestigen dat de digitale toepassing waarmee de aangiften van de verkiezingsuitgaven moeten worden ingediend, zal voldoen aan de vereiste

normen inzake gebruiksvriendelijkheid en beveiliging. Er wordt bij de ontwikkeling van de toepassing rekening gehouden met een mogelijke piekbelasting.
Voor de flankerende maatregelen voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, zullen in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering dezelfde maatregelen opgenomen worden als voor de digitale indiening van de voordrachtsakten. Het gaat immers om dezelfde mensen.
De voormelde visienota van 18 februari 2022 vermeldt ook het voorstel om de inzage in de aangiften digitaal te laten verlopen. Het is de bedoeling dat ook dat voorstel zal opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering.

24. Schrappen meeste verbodsbepalingen over campagnevoeren
De VVSG kan akkoord gaan met de schrapping van het verbod.

25. Centraal aanleveren kiezerslijsten
De VVSG sluit zich aan bij dit voorstel, op voorwaarde dat absoluut zeker is dat de extracties tijdig ter beschikking zijn voor de verdere voorbereiding van het kiesproces, en dat het digitale formaat van de extractie door de verschillende gemeentelijke IT-systemen gebruikt kan worden.

Wat dit betreft kan de Vlaamse Regering bevestigen dat er in de praktijk geen verschil zal zijn ten opzichte van de vorige verkiezingen.

26. Afwijking voor vermelding familienaam op stembiljet
De VVSG gaat akkoord met dit voorstel, op voorwaarde dat deze bepaling geen aanleiding kan geven tot problemen bij het digitaal indienen van de kandidatenlijsten.

De Vlaamse Regering kan bevestigen dat hiermee rekening zal worden gehouden bij de ontwikkeling van de digitale toepassing voor het indienen van de kandidatenlijsten.

27. Vastleggen door college van geografische deelgebieden verkiezingen en groepering deelgebieden voor telling en bekendmaking resultaten
De VVSG kan akkoord gaan met de voorgestelde werkwijze om te komen tot een fijnmaziger bekendmaking van de kiesresultaten. Ze vraagt wel garanties dat deze methode de organisatie van de verkiezingen en de afwikkeling achteraf niet nodeloos compliceert.

De Vlaamse Regering erkent dat voor een aantal gemeenten de indeling van de kiezers op basis van geografische deelgebieden een impact zal hebben, als zij de kiezers voorheen op een andere manier indeelden. De voorgestelde nieuwe regelgeving op dit vlak beperkt de impact echter tot een minimum.

28. Digitaal en op papier stemmen binnen één kieskring fusiegemeente
De VVSG betreurt dat van de voorgenomen fusies geen gebruik wordt gemaakt voor een verdere uitrol van het digitale stemmen, maar heeft begrip voor deze pragmatische aanpak. Ze wijst er wel op dat door die manier van aanpakken de fijnmazigheid van de beschikbaarheid van kiesresultaten kan verschillen per deel van de nieuwe fusiegemeente. Bovendien weten we uit onderzoek dat de kiesresultaten kunnen verschillen naargelang mensen digitaal of op papier stemmen: in een digitale gemeente is de opkomst lager, zijn er minder lijststemmen, wordt er meer voor slechts één kandidaat gestemd en zijn de stemmen meer geconcentreerd op de lijsttrekker en ‘schermlijstrekkers’ en minder op de lijstduwer.

De Vlaamse Regering erkent dat het stemgedrag van kiezers kan verschillen naargelang zij digitaal of op papier stemmen. Dat blijkt ook uit het onderzoek dat het Agentschap Binnenlands Bestuur zelf uitvoerde over de lokale verkiezingen van 2018.

29. Recht om te weigeren om te zetelen in een stem- of telbureau
Het voorontwerp geeft bepaalde kiezers het recht te weigeren om te zetelen in een stem- of telbureau.

VVSG-standpunt
De VVSG kan akkoord gaan met de voorgestelde regeling, weliswaar met volgende aandachtspunten:
• De registratie van de gegevens in het bevolkingsregister zal extra (grotendeels manueel) werk vragen van de gemeenten. De bepaling in de nota aan de Vlaamse regering bij dit voorontwerp waarin gezegd wordt dat er geen negatieve weerslag zal zijn voor de lokale besturen, klopt dus niet.
• Het voorontwerp maakt niet duidelijk of de weigeringsmogelijkheid na twee deelnames aan een stem- of telbureau overdraagbaar is wanneer mensen verhuizen. Het gaat immers om een registratie in het gemeentelijke bevolkingsregister. De overdraagbaarheid kan alleen indien er een synchronisatie met de gegevens uit het Rijksregister gebeurt.
• In elk geval rekent de VVSG op een ondersteunende campagne door de Vlaamse overheid in de periode waarin de gemeenten de stem- en telbureaus moeten samenstellen. De kans is immers reëel dat, nu de opkomstplicht is afgeschaft, nog meer mensen vinden dat ze ook niet moeten zetelen, terwijl dat laatste (in principe) niet kan worden geweigerd.

De Vlaamse Regering erkent dat de registratie van de gegevens in het bevolkingsregister een extra taak betekent voor de gemeente, maar schat de weerslag hiervan toch zeer beperkt in.
De Vlaamse Regering zal bij de federale overheid erop aandringen ervoor te zorgen dat de gegevens overdraagbaar zullen zijn wanneer inwoners naar een andere gemeente verhuizen.

30. Verplicht gebruik modelakte
Tot nu toe bepaalde het decreet lokaal bestuur de elementen die op de akte van voordracht voor raadsvoorzitter, burgemeester, schepenen of voorzitter van het bijzonder comité moeten worden vermeld, maar een verplicht te gebruiken model hiervoor was er niet. Voortaan zal de Vlaamse regering wel een model voor de akten van voordracht opleggen, dat pas op de verkiezingsdag zelf ter beschikking zal worden gesteld. Op die manier wordt het onmogelijk om een voorakkoord vooraleer de kiesuitslag bekend is al te verankeren in een officieel, van de nodige handtekeningen voorzien, document.

VVSG-standpunt
De VVSG kan zich vinden in deze bepaling, maar vraagt om te voorzien in de mogelijkheid om de akte van voordracht digitaal in te dienen.

De Vlaamse Regering heeft die mogelijkheid onderzocht, maar concludeerde dat de digitalisering daarvan weinig of geen winst opleverde voor de gebruikers van een dergelijke toepassing. Bovendien zijn al veel digitaliseringsprojecten in uitvoering. De risico's die daarmee gepaard gaan, moeten beheersbaar blijven. In de toekomst kan die digitalisering opnieuw in overweging genomen worden.

31. Akte van opvolging voor de burgemeester
Het voorontwerp verduidelijkt dat de akte van opvolging ingediend moet worden drie dagen vóór de installatievergadering, bij het begin van de bestuursperiode dus.

VVSG-standpunt
De VVSG vindt de verduidelijking goed maar onvoldoende. Zo blijft het volgens de VVSG onduidelijk of een akte van opvolging ook mogelijk is na een collectieve constructieve motie van wantrouwen.

Met het decreet ter versterking van de lokale democratie is de semi-rechtstreekse verkiezing van de burgemeester ingeschreven. De decreetgever heeft voorzien in de mogelijkheid om de burgemeester te laten opvolgen via een akte van opvolging. De opvolging kan ten vroegste ingaan op 1 oktober van het vierde jaar van de bestuursperiode. Als men in een opvolger wil voorzien, moet de akte van opvolging aan het begin van de bestuursperiode worden ingediend, zijnde uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering. Als er op dat moment geen akte van opvolging is ingediend, kan er gedurende de bestuursperiode geen akte van opvolging meer worden ingediend. Als er uiterlijk de derde dag voor de installatievergadering een akte van opvolging is ingediend, kan er gedurende de bestuursperiode een nieuwe akte van opvolging worden ingediend in de drie gevallen, die limitatief zijn opgesomd in artikel 58, §3 van het DLB. De aanname van een collectieve motie van wantrouwen is niet opgenomen in deze limitatieve opsomming. De Vlaamse Regering heeft bij de totstandkoming van het decreet ter versterking van de lokale democratie reeds beslist dat een akte van opvolging niet mogelijk is na de aanname van een collectieve motie van wantrouwen. Hierover bestaat geen onduidelijkheid.

32. Algemene ondersteuning
Dit voorontwerp van decreet bevat een aantal ingrijpende wijzigingen m.b.t. het kiesproces en de start van de nieuwe legislatuur. Die komen bovenop de al eerder doorgevoerde aanpassingen, zoals de afschaffing van de opkomstplicht, het schrappen van het gewicht van de lijststem, de opeenvolgende periodes met initiatiefrecht, de aanstelling van de burgemeester, enz. De VVSG roept de Vlaamse overheid op om vanaf begin 2024 te voorzien in een uitgebreide informatiecampagne richting de gemeenten, de politieke partijen, mogelijke kandidaten, burgers, media, enz., zodat iedereen tijdig en goed op de hoogte is van de mogelijke gevolgen. De VVSG is graag bereid hieraan haar medewerking te verlenen.

De Vlaamse Regering is zich bewust van de vele wijzigingen m.b.t. het kiesproces en de start van de nieuwe legislatuur. Zij zal zorgen dat hierover voldoende gecommuniceerd wordt in de aanloop naar de verkiezingen en naar de installatie van de nieuwe raden.

E. Advies Raad van State

33. Op 19 april 2023 bracht de Raad van State advies nr. 73.176/3 uit over het voorontwerp van decreet.

Als algemene opmerking (opmerking 4) wijst de Raad van State erop dat voor elke verwerking van persoonsgegevens de ‘essentiële elementen’ ervan in de wet zelf moeten worden vastgelegd. Een van die essentiële elementen is de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens. De bepaling van die termijn ontbreekt voor de gegevens van de personen die aangewezen zijn om te zetelen in een stem- of telbureau, en die bezorgd worden aan het gemeentesecretariaat en aan de voorzitters van de gemeentelijke hoofdbureaus (opmerking 5). Een bepaling van die termijn ontbreekt ook voor de persoonsgegevens die vermeld worden op de voordrachtsakten van kandidaten (opmerking 6) en op de stukken van de stem- en telbureaus, die uiteindelijk aan de provinciegouverneur bezorgd worden (opmerking 7).

Aan die opmerkingen wordt tegemoetgekomen door voor die stukken een bewaartermijn te bepalen:

- voor de bewaring van de gegevens van de personen die aangewezen zijn om te zetelen in een stem- of telbureau: in de artikelen 47 en 50 LPKD (art. 22 en 23 van het ontwerp van decreet);
- voor de bewaring van de voordrachtsakten van kandidaten en van de stukken van de stem- en telbureaus: in de artikelen 172 en 187 LPKD (art. 63 en 66 van het ontwerp van decreet).

Op de volgende opmerkingen van de Raad van State wordt eveneens ingegaan:
- opmerking 12: de tekst voor artikel 84, 4° LPKD wordt gecorrigeerd (art. 35 van het ontwerp van decreet);
- opmerkingen 9, 13 en 16: er wordt bijkomende uitleg verstrekt in de memorie van toelichting bij de artikelen 22 en 23, bij de artikelen 36, 37 en 38 en bij artikel 76 van het ontwerp van decreet;
- opmerking 11: de term 'historisch onderzoek' in artikel 71, zevende lid LPKD wordt vervangen door 'wetenschappelijke doeleinden' (art. 31 van het ontwerp van decreet);
- opmerking 14: in artikel 191 LPKD wordt een bepaling toegevoegd dat de FOD Binnenlandse Zaken de extractie van de voorlopige kiezerslijst uitvoert op verzoek van de Vlaamse Regering en dat alleen de aantallen kiezers moeten worden bezorgd (art. 67 van het ontwerp van decreet);
- opmerking 17: in artikel 197, §2 LPKD wordt uitdrukkelijk bepaald dat de gegevens van de schenkers en sponsors niet ter inzage worden gelegd (art. 72 van het ontwerp van decreet).

De overige opmerkingen van de Raad van State (opmerkingen 8, 10, 18 en 19) zijn terecht, omdat ze fouten bevatten of onvolledig waren, maar er hoeft niet op te worden ingegaan, omdat de Gegevensbeschermingsautoriteit in zijn advies de algemene opmerking maakt dat de bepalingen die 'de uitvoering van een taak van (zwaarwegend) algemeen belang' expliciet als rechtsgrond voor de gegevensverwerkingen vermelden, geschrapt moeten worden (zie rubriek F). Zoals hieronder wordt uiteengezet, wordt op deze opmerking van de GBA ingegaan en worden die bepalingen geschrapt.

F. Advies Gegevensbeschermingsautoriteit

34. Op 17 mei 2023 bracht de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) advies nr. 91/2023 uit over het voorontwerp van decreet.

1. Taak van algemeen belang als rechtsgrond (punten 32, 37, 59, 65 en 66 van het advies)

Als algemene opmerking is de GBA van oordeel dat de bepalingen die 'de uitvoering van een taak van (zwaarwegend) algemeen belang' expliciet als rechtsgrond voor de gegevensverwerkingen vermelden, geschrapt moeten worden (punten 32, 37, 59, 65 en 66 van het advies).

Aan deze opmerking van de GBA wordt tegemoetgekomen door de betreffende bepalingen in het ontwerpdecreet te schrappen, maar de rechtsgrond voor de gegevensverwerking wel te vermelden in de memorie van toelichting (schrapping van de ontworpen bepalingen in de artikelen 37, 44, 71, 77, 201/2 en 261 LPKD, en in de artikelen 9 en 11 DKD). Ook in de artikelen 16, 114 en 149 LPKD worden de ontworpen bepalingen geschrapt. Deze artikelen werden niet vermeld in het advies van de GBA, maar beantwoorden evenzeer aan deze opmerking. De vermeldingen van de rechtsgrond in de memorie van toelichting staan bij de artikelen 4, 17, 21, 31, 32, 42, 56, 76, 79, 80 en 82 van het ontwerp van decreet.

2. Kiezerslijsten (punten 8-17 van het advies)

De punten 8 tot en met 17 van het advies van de GBA handelen over de kiezerslijst. De GBA merkt op dat:
- verduidelijkt moet worden dat de raadpleging van het extractiebestand door de gemeenten voor de samenstelling van de kiezerslijsten enkel betrekking heeft op de gegevens van de stemgerechtigden in de eigen gemeente (punten 8 en 9 van het advies);
- de onderlinge verhouding tussen de gemeenten en de diensten van het Rijksregister met betrekking tot de samenstelling van kiezerslijsten gespecifieerd moet worden (punt 11 van het advies);
- de doeleinden van de registratie van de geboortedatum en het rijksregisternummer in de kiezerslijsten vastgesteld moeten worden (punten 13 en 14 van het advies). Dezelfde opmerking maakt de GBA over de lijst met kiezers die aan het stembureau wordt bezorgd (punt 27 van het advies).

Aan die opmerkingen wordt tegemoetgekomen door bijkomende uitleg te verstrekken in de memorie van toelichting bij de artikelen 4 en 10 van het ontwerp van decreet, die respectievelijk de artikelen 16 en 26 LPKD wijzigen.

3. Exemplaren van kiezerslijst ter beschikking van lijsten en kandidaten (punten 18-26 van het advies)

De punten 18 tot en met 26 van het advies van de GBA handelen over de exemplaren van de kiezerslijst die ter beschikking worden gesteld van lijsten en kandidaten. De GBA merkt op dat:
- het voornemen om de (exacte) geboortedatum te vermelden op de kiezerslijsten die ter beschikking worden gesteld van de politieke partijen en de kandidaten, gemotiveerd moet worden, dan wel dat de vermelding van voormeld gegeven geschrapt moet worden (punt 23 van het advies);
- voorzien moet worden in een procedure voor de uitoefening van het recht van bezwaar van de betrokkenen tegen gegevensverwerkingen voor 'direct marketing' doeleinden (punten 25 en 26 van het advies).

Op deze opmerkingen wordt niet ingegaan om volgende redenen:
- de GBA vraagt zich in punt 23 van zijn advies af of de vermelding van de geboortedatum op de exemplaren van de kiezerslijst die aan kandidaten of lijstindieners wordt afgegeven, noodzakelijk is, omdat 'de verdediging van een partijprogramma in beginsel betrekking moet hebben op de besturing van de samenleving in haar geheel'. Een lijst of een kandidaat is echter geheel vrij om zelf te bepalen hoe hij zijn verkiezingscampagne voert en tot welk doelpubliek hij zich daarbij richt. De bedoeling van het ter beschikking stellen van de kiezerslijst bestaat erin dat lijsten en kandidaten aan de hand hiervan aan de burgers gerichte informatie over hun verkiezingsprogramma kunnen geven. Dit is een legitieme doelstelling in een democratie. Het lijkt bijgevolg geproportioneerd dat een lijst of kandidaat een specifieke communicatie alleen richt tot een deel van de burgers op basis van leeftijd en dus de mogelijkheid heeft om zijn briefwisseling doelgericht te versturen op basis van de geboortedatum;
- de GBA stelt in punt 24 van zijn advies dat het noodzakelijk is te specifiëren dat de lijsten en kandidaten de kiezerslijst die zij ter beschikking hebben gekregen, na de verkiezing moeten wissen. Een dergelijke bepaling lijkt echter weinig zinvol, omdat het gaat om privé-personen en het onmogelijk is om te controleren of zij die gegevens daadwerkelijk gewist hebben. Bovendien is in artikel 20, §3 LPKD duidelijk bepaald dat zij de kiezerslijst na de dag van de verkiezing voor geen enkel doeleinde meer mogen gebruiken, en voorziet artikel 22 LPKD in sancties in het geval dat dat wel gebeurt. Hiermee wordt hetzelfde resultaat afgedwongen als met een verplichte wissing van de gegevens;

- de GBA wijst in punt 25 en 26 van zijn advies op het specifiek recht van bezwaar tegen de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van 'direct marketing' overeenkomstig artikel 21.2 tot 21.4 AVG. Het verstrekken van afschriften van de kiezerslijst voor (papieren) verkiezingspropagandadoeleinden is een actief onderdeel van de 'direct marketing' activiteiten van politieke partijen en verkiezingskandidaten. Om ervoor te zorgen dat het recht van bezwaar de daadwerkelijk vereiste doeltreffende uitwerking heeft en om het voor kiezers gemakkelijker te maken hun recht van bezwaar in dit verband uit te oefenen, is het derhalve van belang dat zij aan de bron kunnen ingrijpen en dat voor burgers de mogelijkheid wordt ingevoerd om de gemeentelijke administratie te verzoeken hun naam te schrappen uit de afschriften van de kiezerslijsten die overeenkomstig artikel 20 LPKD worden meegedeeld.

Op deze opmerking wordt niet ingegaan, vanuit de visie dat de verkiezingen de grondslag van onze democratie vormen en dat de kiezers alle nodige informatie moeten krijgen om bij het stemmen hun keuze te kunnen maken. Het lijkt dus geproportioneerd dat de gegevens van de kiezers ter beschikking gesteld worden van de lijsten en kandidaten zonder de mogelijkheid zich daartegen te kunnen verzetten.

4. Samenstelling van de hoofdbureaus (punten 28-33 van het advies)

De punten 28 tot en met 33 van het advies van de GBA handelen over de samenstelling van de hoofdbureaus. De GBA merkt op dat de doeleinden van de gegevensverwerkingen inzake de samenstelling van de hoofdbureaus gespecifieerd moeten worden (punten 28 tot 33 en 67 van het advies).

Aan deze opmerking wordt tegemoetgekomen door:
- in de artikelen 37, 38 en 40 LPKD toe te voegen dat de persoonsgegevens die aan het Agentschap Binnenlands Bestuur moeten meegedeeld worden, ook nodig zijn om een authenticatie van deze personen mogelijk te maken om hen toegang te verlenen tot de digitale verkiezingsapplicaties die hen ter beschikking worden gesteld voor de uitoefening van hun functie;
- te verduidelijken dat de bewaartermijn zowel minimaal als maximaal is, in de memorie van toelichting bij de artikelen 17, 18 en 19 van het ontwerp van decreet, die respectievelijk de artikelen 37, 38 en 40 LPKD wijzigen.
Eenzelfde opmerking (punt 67 van het advies) geldt ook voor artikel 11, §4 DKD, dat handelt over de gemeentelijke coördinator voor de digitale stemming. Daarom wordt in dat artikel dezelfde toevoeging gedaan en wordt dezelfde verduidelijking over de bewaartermijn toegevoegd in de memorie van toelichting bij artikel 82 van het ontwerp van decreet, dat artikel 11, §4 DKD wijzigt.

5. Samenstelling van de stem- en telbureaus (punten 34-38 va het advies)

De punten 34 tot en met 38 van het advies van de GBA handelen over de samenstelling van de stem- en telbureaus. De GBA merkt op dat de vermelding van het beroep van de personen moet geschrapt worden uit de lijst met kiezers uit de zeven opgesomde beroepscategorieën, die wordt opgesteld met het oog op de samenstelling van de stem- en telbureaus (punt 36 van het advies), aangezien alleen personen die tot die beroepscategorieën behoren, opgenomen kunnen worden in de lijst en aangezien die personen willekeurig bij loting worden aangewezen.

De regelgeving bepaalt evenwel nergens dat de aanwijzing van de voorzitters van de stem- en telbureaus of van de bijzitters van de telbureaus willekeurig of bij loting moet gebeuren. De magistraat gaat volledig autonoom tewerk en kan naar eigen goeddunken personen uit bepaalde beroepscategorieën aanwijzen. Het beroep is dus een relevant gegeven dat belangrijk kan zijn bij de aanwijzing door de magistraat. Op deze opmerking van de GBA wordt bijgevolg niet ingegaan.

6. Indiening van de kandidatenlijsten (punten 39-47 van het advies)

De punten 39 tot en met 47 van het advies van de GBA handelen over de indiening van de kandidatenlijsten. De GBA merkt in punt 41 op dat:
- de verplichting moet geschrapt worden om in de voordrachtakte het rijksregisternummer en de nationaliteit te registreren van de kiezers die een kandidaat voordragen (punt 41 van het advies);
- een bewaartermijn voor de voordrachtsakten moet vastgesteld worden.

De GBA stelt hierbij dat de verwerking van het rijksregisternummer en de nationaliteit van de ondertekenende gemeenteraadskiezers geenszins proportioneel of noodzakelijk is en dat de voor- en achternaam, de hoofdverblijfplaats en de handtekening van deze personen zonder meer volstaan om in een eerste fase te onderzoeken of de kandidaten, en de lijst waarop zij staan, beantwoorden aan de decretale voorwaarden waaraan zij moeten voldoen.
De GBA lijkt hier evenwel voorbij te gaan aan het feit dat de handtekeningen van de kiezers die de kandidaten voordragen, afkomstig moeten zijn van personen die zelf aan de kiesvoorwaarden voldoen. Om dat na te gaan, is het wel degelijk noodzakelijk om te beschikken over het rijksregisternummer en de nationaliteit van die personen. Op deze opmerking wordt bijgevolg niet ingegaan.
Het ontbreken van een bewaartermijn voor de voordrachtsakten werd ook opgemerkt door de Raad van State (opmerking 6). Hieraan wordt tegemoetgekomen door voor die stukken een bewaartermijn te bepalen in de artikelen 172 en 187 LPKD (art. 63 en 66 van het ontwerp van decreet).

7. Verkiezingsuitgaven (punten 50-61 van het advies)

De punten 50 tot en met 61 van het advies van de GBA handelen over de verkiezingsuitgaven. De GBA merkt op dat:
- de term 'medeverwerkingsverantwoordelijke', die gebruikt wordt in paragraaf 1, vijfde lid van het ontworpen artikel 201/2 LPKD, niet voorkomt in de AVG en dus beter vervangen wordt door de term 'gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke' in de zin van artikel 26 AVG, om geen verwarring te creëren (punt 57 van het advies);
- de paragrafen twee en drie van het ontworpen artikel 201/2 LPKD geschrapt moeten worden, met dien verstande dat in de artikelen 196 en 197 LPKD moet worden gepreciseerd welke (categorieën van) persoonsgegevens (in het bijzonder in de mate dat de verwerking van het rijksregister wordt voorzien) van de voorzitters van de politieke partijen en hun gemandateerden, de lijsttrekkers en hun gemandateerden en de kandidaten bij de aangifte van de verkiezingsuitgaven zullen worden verwerkt (punt 60 van het advies);
- het niet duidelijk is op welke wijze de notie 'contactgegevens en identificatiegegevens' in paragraaf 4 van het ontworpen artikel 201/2 LPKD zich verhoudt tot de gegevens vermeld in de ontworpen artikelen 196, §1, derde lid (wellicht wordt bedoeld 'vierde lid'), en 197, §1, derde lid (wellicht wordt bedoeld 'vijfde lid'), LPKD. Het is zonder meer noodzakelijk om de betrokken paragraaf in overeenstemming te brengen met de aldaar gebruikte terminologie, zodat het voor alle betrokkenen duidelijk is welke gegevens voor inzage ter beschikking zullen worden gesteld.

Aan deze opmerkingen wordt tegemoetgekomen door:
- in paragraaf 1, vijfde lid van het ontworpen artikel 201/2 LPKD de term 'medeverwerkingsverantwoordelijke' te vervangen door de term 'gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke' (artikel 76 van het ontwerp van decreet);
- de paragrafen twee en drie van het ontworpen artikel 201/2 LPKD te schrappen (artikel 76 van het ontwerp van decreet) ;
- in de ontworpen artikelen 196, §1, vierde lid, en 197, §1, vijfde lid, LPKD toe te voegen welke persoonsgegevens vermeld moeten worden in de aangiften (resp. artikel 71 en 72 van het ontwerp van decreet). Paragraaf 4 van het ontworpen artikel 201/2 LPKD wordt eveneens geschrapt (artikel 76 van het ontwerp van decreet). Eventuele modaliteiten in

verband met de inzage kunnen geregeld worden in een besluit, in uitvoering van paragraaf 3 van het ontworpen artikel 197 LPKD.

8. Kosten van de verkiezingen (punten 62-65 van het advies)

De punten 62 tot en met 65 van het advies van de GBA handelen over de kosten van de verkiezingen. De GBA merkt op dat:
- het voornemen geschrapt moet worden om in het kader van de uitbetaling van presentiegelden en vergoedingen het rijksregisternummer van de begunstigden over te maken aan de dienstverlener (punt 63 van het advies);
- de verplichting moet herzien worden om het aantal keer dat een persoon gezeteld heeft in een stem- of telbureau, te registreren in het bevolkingsregister (punt 64 van het advies).

Op deze opmerkingen wordt niet ingegaan om volgende redenen:
- een eventuele dienstverlener heeft het rijksregisternummer nodig om een aanvrager correct te authentificeren. Die gegevens worden immers op papier verzameld en niet digitaal. Ook de federale overheid bezorgt het rijksregisternummer aan een eventuele dienstverlener met het oog op de uitbetaling (zie de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), artikel 43, 4°, dat artikel 130 van het Kieswetboek aanvult);
- de GBA brengt als argument aan dat het bevolkingsregister breed raadpleegbaar is voor diverse doeleinden die geen verband houden met de organisatie van verkiezingen en daarom niet geschikt is om te registreren hoeveel keer men gezeteld heeft. Het feit dat het bevolkingsregister raadpleegbaar is voor diverse doeleinden die geen verband houden met de verkiezingsorganisatie, impliceert evenwel niet dat die registratie daar niet mag gebeuren; de verkiezingsorganisatie wordt in dat geval een van de diverse doeleinden waarvoor het bevolkingsregister raadpleegbaar is. Dezelfde redenering geldt immers ook voor het Rijksregister;
- de Federale Overheidsdienst houdt diezelfde registratie eveneens bij in het bevolkingsregister (zie de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), artikel 16, 5°, dat artikel 95, §4, van het Kieswetboek aanvult) en het is aangewezen dat beide registraties in hetzelfde register worden bijgehouden.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Conform artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van ‘8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (hierna BWHI genoemd) moet een ontwerp van decreet vermelden of er een gewest- of gemeenschapsaangelegenheid wordt geregeld. Het huidig ontwerp betreft een gewestaangelegenheid waarbij het Vlaamse Gewest bevoegd is op grond van artikel 6, §1, VIII, van de BWHI.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011

Artikel 2 (2 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord ‘oproeping’ gewijzigd in ‘uitnodiging’. Het woord ‘oproeping’ suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Daarnaast wordt een verkorte benaming gedefinieerd voor de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG. Naar deze verordening zal in de kiesregelgeving meermaals verwezen worden.

Er wordt ook een verkorte benaming gedefinieerd voor het agentschap, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap “Agentschap Binnenlands Bestuur”. Naar dit agentschap wordt in de kiesregelgeving eveneens meermaals verwezen.

Artikel 3 (15, §2 LPKD)

Aangezien sinds 1 september 2014 de regelgeving over de onbekwaamverklaring gewijzigd is (artikel 492/1 van het Burgerlijk Wetboek) en sinds 23 mei 2016 de wet van 5 mei 2014 houdende de internering in werking getreden is, worden de verwijzingen naar de bepalingen in die federale wetgeving geactualiseerd.
Er wordt ook rekening gehouden met de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), waarmee in artikel 9 van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering een paragraaf wordt ingevoegd, luidende:
"§3. In de interneringsbeslissing kan de rechter de geïnterneerde persoon uitdrukkelijk onbekwaam verklaren om de politieke rechten bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Grondwet, uit te oefenen.".

Volgens de huidige bepaling in het LPKD worden alle geïnterneerden sowieso geschorst van het kiesrecht, maar rekening houdend met de nieuwe paragraaf 3 in artikel 9 van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering, mogen alleen geïnterneerde personen die uitdrukkelijk onbekwaam verklaard zijn om hun politieke rechten uit te oefenen, geschorst worden.

Artikel 4 (16 LPKD)

Dit artikel bepaalt dat de federale overheidsdienst voor het Rijksregister voor elke verkiezing op vraag van de Vlaamse overheid één extractie maakt voor alle Vlaamse gemeenten samen, en die kiezerslijst ter beschikking stelt van de gemeenten, zodat de kiezerslijsten van alle Vlaamse gemeenten op hetzelfde tijdstip en met dezelfde parameters worden vastgesteld en aldus fouten worden vermeden.

Na de extractie krijgt elke gemeente een rechtstreekse en beveiligde toegang tot het extractiebestand, uiteraard alleen voor wat betreft de stemgerechtigden van de eigen gemeente. Vanaf dat moment blijft het college van burgemeester en schepenen volledig bevoegd voor de verdere bewerking (zoals de indeling in stemafdelingen) van de kiezerslijst.

Het gaat bijgevolg ook om twee afzonderlijke verwerkingen (de extractie uit het Rijksregister enerzijds, en de feitelijke opmaak van de kiezerslijst door het college anderzijds). De overheidsdienst van het Rijksregister is in elk geval verwerkingsverantwoordelijke voor het continu beheren van dit register. Het college van burgemeester en schepenen wordt verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens die het van de overheidsdienst van het Rijksregister ter beschikking krijgt, aangezien het college op basis daarvan zijn eigen kiezerslijst opstelt en deze verder kan bewerken, wijzigen, schrappen, toevoegen, ordenen, enzovoort, onafhankelijk van de gegevens die in het Rijksregister zelf staan.

Met het oog op de bescherming van persoonsgegevens zal het geslacht niet meer op de kiezerslijst vermeld worden.

Het rijksregisternummer is een element dat het stembureau in staat stelt om de kiezers die zich aanmelden om hun stem uit te brengen met alleen hun paspoort of rijbewijs als identiteitsdocument, of die zonder uitnodigingsbrief komen opdagen met alleen hun identiteitskaart, correct te identificeren.

Met het oog op de bescherming van de privacy van de kiezer, wordt de kiezerslijst die aan kandidaten ter beschikking gesteld wordt, niet ingedeeld in stemafdelingen.

De bewaartermijn van de kiezerslijst, vermeld in §4, vijfde lid, moet begrepen worden als een effectieve bewaartermijn, die zowel minimaal als maximaal is.

Aangezien de gegevens op de kiezerslijst van de kiesgerechtigde inwoners noodzakelijk zijn om de correcte authenticatie van de kiezers die zich aanmelden, door het stembureau mogelijk te maken, wordt de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).

Artikel 5 (19 LPKD)

Dit artikel regelt dat de mogelijkheid tot inzage in de kiezerslijst bekendgemaakt wordt via de webtoepassing van de gemeente en via een fysieke gegevensdrager, zoals het gemeentelijk infoblad of een aanplakbrief (momenteel moet dit nog verplicht met een aanplakbrief gebeuren).

Wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft, is het niet opportuun dat een burger toegang kan hebben tot alle gegevens van de kiezers van zijn gemeente, wat momenteel mogelijk is krachtens de bepalingen van het Kiesdecreet met betrekking tot de bezwaren tegen de kiezerslijst. Met dit artikel wordt het bezwaar dat een kiezer tegen

de kiezerslijst kan indienen, beperkt tot de gegevens die op de kiezer zelf betrekking hebben (zie ook de artikelen 11 tot en met 16 van dit ontwerpdecreet).

Artikel 6 (20 LPKD)

Volgens de AVG vereisen de criteria inzake voorspelbaarheid van de normen voor verwerkingen van persoonsgegevens dat het doeleinde van de gegevensverwerking in duidelijke en concrete bewoordingen wordt geformuleerd, zodat een duidelijk beeld kan worden verkregen van de verwerkingen die op de gegevens zullen worden uitgevoerd. Daarom wordt het woord 'verkiezingsdoeleinden' vervangen door een formulering die duidelijk maakt dat de gegevens op de kiezerslijsten gebruikt kunnen worden om papieren verkiezingspropaganda te verspreiden.

Artikel 7 (21 LPKD)

Met dit artikel wordt de regelgeving conform gemaakt aan de algemene verordening gegevensbescherming. Ingevolge het advies van de VTC wordt het Agentschap Binnenlands Bestuur rechtstreeks aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke.

Artikel 8 (22 LPKD)

Om het risico te minimaliseren dat iemand de persoonsgegevens gebruikt voor andere doeleinden, of buiten de toegelaten periode, wordt in functie van de wijziging aan artikel 20 LPKD (zie artikel 6 van dit ontwerp van decreet)m nader gespecifieerd wanneer iemand sancties kunnen worden opgelegd.

Artikel 9 (23 LPKD)

Met het oog op de bekendmaking van de stemresultaten per geografisch deelgebied, wordt met dit artikel bepaald dat de indeling in stemafdelingen moet gebaseerd zijn op geografische deelgebieden, en dat aan elke stemafdeling een herkenbare naam van het deelgebied moet gegeven worden, zodat bekend wordt in welk deelgebied elke stemafdeling gesitueerd is.

Artikel 10 (26 LPKD)

Met dit artikel wordt een correctie aangebracht (de toevoeging van de wijzigingen conform artikel 18 LPKD) en wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG.
Het rijksregisternummer is een element dat het stembureau in staat stelt om de kiezers die zich aanmelden om hun stem uit te brengen met alleen hun paspoort of rijbewijs als identiteitsdocument, of die zonder uitnodigingsbrief komen opdagen met alleen hun identiteitskaart, correct te identificeren.

Artikelen 11 tot en met 16 (27, 29, 30, 31, 33 en 34 LPKD)

Met deze artikelen wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG (zie artikel 5 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 17 (37 LPKD)

Aangezien de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van algemeen belang is, wordt de rechtvaardigingsgrond waarop de verwerking van persoonsgegevens in deze titel zal plaatsvinden, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.

Om praktische en organisatorische redenen moeten de voorzitters, plaatsvervangende voorzitters en secretarissen van de gemeentelijke hoofdbureaus hun contactgegevens bezorgen aan de entiteit die de verkiezingen organiseert. Hetzelfde geldt voor de gemeentelijke coördinator, die juist als contactpersoon voor de Vlaamse overheid fungeert. Met dit artikel wordt gepreciseerd om welke gegevens het gaat, wat de bewaringstermijn is en voor welk doel de gegevens bestemd zijn. De bewaringstermijn is zowel minimaal als maximaal.
De beginselen van wettigheid en voorspelbaarheid vereisen dat het concrete doel waarvoor de mededeling van de persoonsgegevens noodzakelijk is, moet worden gespecificeerd.

Artikel 18 (38 LPKD)

Om praktische en organisatorische redenen moeten de voorzitters, plaatsvervangende voorzitters en secretarissen van de stadsdistrictshoofdbureaus hun contactgegevens bezorgen aan de entiteit die de verkiezingen organiseert. Met dit artikel wordt gepreciseerd om welke gegevens het gaat, wat de bewaringstermijn is en voor welk doel de gegevens bestemd zijn. De bewaringstermijn is zowel minimaal als maximaal.
De beginselen van wettigheid en voorspelbaarheid vereisen dat het concrete doel waarvoor de mededeling van de persoonsgegevens noodzakelijk is, moet worden gespecificeerd.

Artikel 19 (40 LPKD)

Aangezien de bijzitters en de secretaris van het provinciedistrictshoofdbureau volgens artikel 40, paragrafen 3 en 4 LPKD worden gekozen uit de gemeenteraadskiezers, komen ook kiezers die niet de Belgische nationaliteit hebben, daarvoor in aanmerking. Niet-Belgische inwoners hebben echter geen stemrecht voor de provincieraadsverkiezingen. Als een niet-Belgische kiezer de functie van bijzitter krijgt in een provinciedistrictshoofdbureau, dan zou hij mee oordelen over de verkiesbaarheid van de kandidaten voor de provincieraadsverkiezing en mee beslissen over de afsluiting van de kandidatenlijsten, terwijl hij zelf geen stemrecht heeft voor die verkiezing. Logischerwijze moeten de leden van het provinciedistrictshoofdbureau bijgevolg de Belgische nationaliteit hebben, want alleen die kiezers hebben ook stemrecht voor de provincieraadsverkiezing. Met dit artikel wordt het bezit van de Belgische nationaliteit als voorwaarde toegevoegd om lid van het provinciedistrictshoofdbureau te kunnen zijn.

Om praktische en organisatorische redenen moeten de voorzitters en secretarissen van de provinciedistrictshoofdbureaus hun contactgegevens bezorgen aan de entiteit die de verkiezingen organiseert. Met dit artikel wordt gepreciseerd om welke gegevens het gaat, wat de bewaringstermijn is en voor welk doel de gegevens bestemd zijn. De bewaringstermijn is zowel minimaal als maximaal.
De beginselen van wettigheid en voorspelbaarheid vereisen dat het concrete doel waarvoor de mededeling van de persoonsgegevens noodzakelijk is, moet worden gespecificeerd.

Artikel 20 (43 LPKD)

De toewijzing van de stembureaus aan elk telbureau bij loting door de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau wordt vervangen door de toewijzing door het college van burgemeester en schepenen. Het college moet daarbij voor elk telbureau stembureaus aanwijzen waarvan de stemafdelingen geografisch aan elkaar grenzen. Als dat niet mogelijk is, dan kan het college daarvan afwijken met een gemotiveerde beslissing. Op die manier kunnen de stemresultaten per geografisch deelgebied bekendgemaakt worden (zie de artikelen 62 en 65 van dit ontwerp van decreet).

Normaliter worden er 3 stembureaus aan een telbureau toegewezen (2 als het aantal stembureaus niet deelbaar is door 3). Door 3 (of soms 2) stembureaus aan een telbureau toe te wijzen, mag verwacht worden dat een minimumaantal van 500 kiezers per telbureau zal bereikt worden, zodat het geheim van de stemming gewaarborgd blijft.

De mededeling van de toewijzing met een aangetekende brief aan de voorzitters van de stem- en telbureaus wordt vervangen door een mededeling op de snelst mogelijke wijze, zodat die de voorzitters tijdig bereikt.

Artikel 21 (44, §1 LPKD)

Met dit artikel wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG. Aangezien de verwerking van de gegevens van de kiezers die in aanmerking komen om te zetelen in de stem- en telbureaus, noodzakelijk is om de stem- en telbureaus te kunnen samenstellen, wordt de rechtvaardigingsgrond waarop de verwerking van die persoonsgegevens zal plaatsvinden, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.

Artikelen 22 en 23 (47 en 50 LPKD)

Met deze artikelen wordt aan een bepaalde categorie kiezers de mogelijkheid gegeven om bij de gemeente een verzoek in te dienen om vrijgesteld te worden van de functie van bijzitter in een stem- of telbureau. Het verzoek moet:

- gebaseerd zijn op de registratie in het bevolkingsregister van het aantal keren dat men als lid van een stem- of telbureau heeft gezeteld (d.w.z. als voorzitter, bijzitter of als secretaris); men moet minstens twee keer gezeteld hebben;
- uiterlijk op de 50ste dag voor de verkiezing ingediend zijn bij de gemeente.

De vrijstelling geldt alleen voor de aanwijzing als bijzitter; men kan nog altijd aangewezen worden als voorzitter van een stem- of telbureau, of gevraagd worden om als secretaris van een stem- of telbureau te zetelen.
Als de kiezer aan de voorwaarden voldoet, zal de gemeente de vrijstelling registreren en zal die kiezer niet als bijzitter aangewezen worden.

Deze werkwijze is gealigneerd met de werkwijze die de federale overheid eveneens hanteert bij de organisatie van federale verkiezingen (zie hiervoor de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), artikel 16, 5°, dat artikel 95, §4, van het Kieswetboek aanvult). Aangezien de registraties vanaf de eerstvolgende verkiezingen (de federale verkiezingen op 9 juni 2024) zullen gebeuren, zullen kiezers van dit recht ten vroegste gebruik kunnen maken na de lokale verkiezingen van 13 oktober 2024 (als zij gezeteld hebben op 9 juni en op 13 oktober 2024).

Kiezers die personeelslid zijn van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, provincies, gemeenten of openbare centra voor maatschappelijk welzijn kunnen echter geen vrijstelling krijgen.

De uitsluiting van die categorie van kiezers is gebaseerd op het standpunt dat die kiezers beroepsmatig ten dienste staan van de overheid, en daarom principieel verplicht zijn om in te gaan op een oproep door de overheid om een functie op te nemen in het verkiezingsproces.

In dat verband kan verwezen worden naar hoofdstuk 1, artikel II.1, §1, van het Vlaams personeelsstatuut dat bepaalt: ‘Het personeelslid zet zich op een actieve en constructieve wijze in voor de realisatie van de opdracht en de doelstellingen van de diensten van de Vlaamse overheid.’

Aangezien het garanderen van het verkiezingsproces een essentieel onderdeel uitmaakt van de opdracht en de doelstellingen van de Vlaamse overheid, kan gesteld worden dat het Vlaams overheidspersoneel zich daarvoor dient in te zetten. Eenzelfde redenering kan gevolgd worden voor het overheidspersoneel van het federale niveau en van het lokale en provinciale bestuursniveau.

Daarnaast wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG.

Artikel 24 (Deel 2, Titel 10 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'oproeping' vervangen door het woord 'uitnodiging'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 25 en 26 (52 en 53 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'oproepingsbrief' vervangen door het woord 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 27 (54 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'oproepingsbrief' vervangen door het woord 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Met het oog op de bescherming van persoonsgegevens zal het geslacht (onder de vorm van de aanspreking als mevrouw of meneer) niet meer op de uitnodigingsbrieven vermeld worden.

De bepaling van het kiesdecreet met betrekking tot de mogelijkheid voor een kiezer met een handicap om ondersteuning te krijgen (art. 138, §2 LPKD), zal wel op de oproepingsbrief vermeld worden.

Artikel 28 (55 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, worden de woorden 'oproeping' en 'oproepingsbrief' vervangen door respectievelijk 'uitnodiging' en 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 29 (68 LPKD)

Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken, wordt de concrete procedure voor de indiening van de voordrachtsakten niet meer geregeld in het Kiesdecreet, maar wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de wijze zal regelen waarop en de periode waarin die voordrachtsakten ingediend worden, en door wie. Op die manier kan op een meer soepele manier het gebruik van digitale toepassingen geregeld worden, dan wanneer dat decretaal gebeurt. Alleen het einde van de termijn om de voordrachtsakten in te dienen, wordt decretaal bepaald.

Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering in zijn besluit de verplichting invoert om de voordrachtsakten van kandidaten op digitale wijze in te dienen, met inbegrip van de flankerende maatregelen die als doel hebben de toegang tot het recht om zich kandidaat

te stellen voor de verkiezingen, te waarborgen voor burgers die niet of minder digitaal vaardig zijn, of die niet in het bezit zijn van een computer of internetverbinding.

De procedure voor de aanwijzing van de getuigen voor de stem- en telbureaus blijft ongewijzigd. In navolging van artikel 115, derde lid, van het Algemeen Kieswetboek (zie de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I)), worden de namen van de getuigen wel ingediend op de twaalfde dag voor de verkiezing, in plaats van op de vijfde.
Uit de ervaringen van de terreinactoren blijkt dat de huidige timing zeer kort is, wetende dat de informatie betreffende de aanwijzingen daarna nog naar de betrokken actoren moet worden doorgestuurd. Door deze indiening een week te vervroegen, zullen de voorzitters van de hoofdbureaus deze taak nauwkeuriger kunnen beheren (zie ook de artikelen 42 en 43 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 30 (70 LPKD)

Aangezien het nieuwe artikel 68, §1, derde lid LPKD bepaalt dat de wijze van indiening van de voordrachtsakte, en door wie die wordt ingediend, door de Vlaamse Regering wordt bepaald, wordt artikel 70 LPKD opgeheven.

Artikel 31 (71 LPKD)

Met dit artikel wordt toegelaten dat een kandidaat wiens officiële achternaam samengesteld is uit afzonderlijke namen, maar met slechts een deel daarvan bekend staat bij het publiek, een of meer van die namen weglaat op het stembiljet of op het scherm van de stemcomputer, om te vermijden dat de kiezer in verwarring gebracht wordt door de vermelding van de verschillende afzonderlijke namen, waardoor hij minder herkenbaar wordt voor de kiezer.
Het gaat om een strikt afgebakende afwijking die geen andere afwijkingen toelaat om andere wijzigingen aan te brengen aan de achternaam van een kandidaat, of om hem zelfs volledig te vervangen door een bijnaam of artiestennaam.

Daarnaast wordt de regelgeving conform gemaakt aan de algemene verordening gegevensbescherming. Aangezien de verwerking van de gegevens van de kandidaten die zich verkiesbaar stellen, noodzakelijk is om het hoofdbureau toe te laten te onderzoeken of de gegevens die op de voordrachtsakte vermeld zijn, correct zijn en of de kandidaten en de lijst waarop zij staan, beantwoorden aan de decretale voorwaarden waaraan zij moeten voldoen, wordt de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.
Aangezien ook geregistreerd wordt op welke lijsten de kandidaten opkomen, en aangezien de lijstnamen kunnen verwijzen naar politieke partijen, kan dat gegeven beschouwd worden als een vorm van ‘politieke opvatting’. De AVG verbiedt de verwerking van persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen blijken, tenzij beroep kan gedaan worden op een van de uitzonderingsgronden, vermeld in lid 2 van artikel 9 van de AVG.
Een van die uitzonderingsgronden is de noodzaak om redenen van zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, lid 2, g) van de AVG). Op deze uitzonderingsgrond wordt beroep gedaan voor de eventuele verwerking van ‘politieke opvattingen’. Vanuit democratisch oogpunt heeft elke kiezer immers het recht om te weten voor welke politieke partij of lokale lijst hij stemt als hij een naamstem uitbrengt. De registratie van de naam van de lijst waarop men kandidaat is (waaruit een politieke opvatting kan blijken) is het absolute minimum waarmee deze doelstelling kan worden nagestreefd. Er wordt verder geen enkele vorm van persoonlijke politieke opvattingen van kandidaten geregistreerd, noch van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

Tenslotte wordt bepaald dat de persoonsgegevens van de kandidaten, met uitzondering van het rijksregisternummer, voor wetenschappelijke doeleinden ter beschikking kunnen gesteld worden aan universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen die daartoe een aanvraag indienen, vergezeld van een nauwkeurig omschreven onderzoeksproject dat beantwoordt aan de geldende wetenschappelijke normen, met inbegrip van een gedetailleerde opsomming van de te raadplegen reeks gegevens, en waarin de analysemethoden worden beschreven. Deze formulering is nodig om te voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid van de normen die gelden voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 6.2 van de AVG. In de omschrijving van het onderzoeksproject moet tevens aangetoond worden dat het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van geanonimiseerde (in eerste orde) of gepseudonimiseerde (in tweede orde) gegevens.
Als niet gemotiveerd kan worden waarom het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van geanonimiseerde gegevens, dan kunnen alleen geanonimiseerde gegevens voor onderzoek ter beschikking gesteld worden.
Als wel gemotiveerd kan worden waarom het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van geanonimiseerde gegevens, maar niet gemotiveerd kan worden waarom het onderzoek niet kan gebeuren aan de hand van gepseudonimiseerde gegevens, dan kunnen alleen gepseudonimiseerde gegevens voor onderzoek ter beschikking gesteld worden.
Alleen als gemotiveerd kan worden waarom noch geanonimiseerde noch gepseudonimiseerde gegevens gebruikt kunnen worden voor het onderzoek, kunnen de echte persoonsgegevens ter beschikking gesteld worden.

Artikel 32 (77 LPKD)

Met dit artikel wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG. Aangezien bij het verwerken van de persoonsgegevens op de voordrachtsakten ook geregistreerd wordt door welke lijsten de getuigen worden aangewezen, en aangezien de lijstnamen kunnen verwijzen naar politieke partijen, kan dat gegeven beschouwd worden als een vorm van 'politieke opvatting'. Voor de eventuele verwerking van dat gegeven wordt beroep gedaan op de uitzonderingsgrond van de noodzaak om redenen van zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, lid 2, g) van de AVG).
Vanuit democratisch oogpunt moet elke deelnemende lijst het recht hebben om toezicht te houden op het eerlijke en correcte verloop van de vergaderingen van het hoofdbureau. De registratie van de naam van de lijst waarvoor men getuige is (waaruit een politieke opvatting kan blijken) is het absolute minimum waarmee deze doelstelling kan worden nagestreefd. Er wordt verder geen enkele vorm van persoonlijke politieke opvattingen van getuigen geregistreerd, noch van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

Artikel 33 (81 LPKD)

Dit artikel regelt dat het proces-verbaal van een 'verkiezing zonder strijd' bekendgemaakt wordt via de webtoepassing van de gemeente en via een fysieke gegevensdrager, zoals het gemeentelijk infoblad of een aanplakbrief (momenteel moet dit nog verplicht met een aanplakbrief gebeuren).

Artikel 34 (83 LPKD)

Dit artikel past de verwijzingen in artikel 83 LPKD naar de artikelen 68 en 70 LPKD aan volgens de wijzigingen in dit decreet. De voorzitter van het stadsdistrictshoofdbureau neemt geen aanwijzingen van getuigen voor de stem- en telbureaus in ontvangst.

Artikel 35 (84 LPKD)

Doordat paragraaf 1, eerste lid, 2° van het huidige artikel 68 LPKD momenteel niet van toepassing is voor de provincieraadsverkiezingen, bestaat er een hiaat voor de lijsten die opkomen voor de provincieraadsverkiezingen, maar die in een of meer gemeenten niet opkomen voor de gemeenteraadsverkiezingen. De lijsttrekker van een dergelijke lijst (of zijn gemandateerde) moet zich dan begeven naar de voorzitters van de gemeentelijke hoofdbureaus van alle gemeenten van het provinciedistrict waar zijn lijst niet opkomt voor de gemeenteraadsverkiezingen, om de lijsten met de namen van de getuigen voor de stembureaus en telbureaus P in te dienen. Gelet op de beperkte tijdspanne van 2 uur waarin dat moet gebeuren, kan dat al problematisch zijn, en als de lijst nergens deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezingen, dan wordt het helemaal onmogelijk.

Dit artikel 35 bepaalt dat de lijsttrekker van een lijst die wordt ingediend voor de provincieraadsverkiezingen, bij de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau de namen van de getuigen van de stembureaus en telbureaus P mag indienen. Het nieuwe tweede en derde lid van artikel 68, §1 LPKD worden dus ook van toepassing gemaakt voor de provincieraadsverkiezingen.

In artikel 45 en 46 van dit ontwerp van decreet wordt de regeling bepaald voor het indienen zelf van de namen van de getuigen bij de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau.

Dit artikel 35 past tevens de verwijzing in artikel 84 LPKD naar artikel 70 LPKD aan volgens de wijzigingen in dit decreet.

In punt 4° van artikel 84 LPKD wordt de toepassing van artikel 71 LPKD voor de provincieraadsverkiezing aangepast aan de toevoeging van nieuwe leden in dat artikel (zie artikel 31 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 36 (85 LPKD)

Aangezien het huidige artikel 70 LPKD bepaalt dat een lijst wordt ingediend door de lijsttrekker of door een kandidaat die de lijsttrekker daartoe mandateert, kan een lijst niet meer ingediend worden door een kiezer die de lijst ondertekend heeft, maar die zelf geen kandidaat is, of door meerdere ondertekenaars van de lijst. Het is niet de bedoeling om terug een regeling in te voeren waarbij kiezers een voordrachtsakte kunnen indienen. In het nieuwe ontworpen eerste lid van artikel 85 LPKD worden bijgevolg de woorden ‘en de kiezers’ weggelaten.

De regeling van de inzage in de ingediende voordrachtsakten blijft ongewijzigd: dat kan nog steeds ter plaatse, waar de voorzitter van het hoofdbureau zitting houdt om bijlagen op papier die aan de voordrachtsakten moeten toegevoegd worden, in ontvangst te nemen, en op dezelfde tijdstippen als nu.

De indiener van een voordrachtsakte kan ook een kandidaat van zijn lijst mandateren om in zijn plaats de inzage te doen.

De procedure voor het indienen en behandelen van bezwaarschriften blijft ongewijzigd, evenals de procedure voor de aanwijzing van de getuigen voor de stem- en telbureaus.

Artikel 37 (88 LPKD)

Voor de schrapping van de woorden ‘de kiezer of’ in artikel 88, eerste lid LPKD en van het volledige tweede lid van hetzelfde artikel, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 36, 1° van dit ontwerp van decreet.

Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken, wordt het woord 'ingeleverd' vervangen door het woord 'ingediend', omdat het woord 'ingeleverd' een fysieke overhandiging suggereert.

Artikel 38 (89 LPKD)

Om dezelfde redenen als vermeld bij artikel 37 van dit ontwerpdecreet, worden analoge wijzigingen aangebracht aan artikel 89, tweede lid LPKD.

Aangezien er geen fysieke plaats meer wordt bepaald waar de voordrachtsakten moeten worden ingediend, wordt verwezen naar de plaats waar de bijlagen op papier die aan de voordrachtsakten moeten toegevoegd worden, in ontvangst genomen worden, en niet meer naar de plaats waar de voordrachtsakten worden ingeleverd.

Artikel 39 (91 LPKD)

Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken, wordt het woord 'ingeleverd' vervangen door het woord 'ingediend', omdat het woord 'ingeleverd' een fysieke overhandiging suggereert.

Aangezien er geen fysieke plaats meer wordt bepaald waar de voordrachtsakten moeten worden ingediend, wordt verwezen naar de plaats waar de bijlagen op papier die aan de voordrachtsakten moeten toegevoegd worden, in ontvangst genomen worden, en niet meer naar de plaats waar de voordrachtsakten worden ingeleverd.

Artikel 40 (92 LPKD)

Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken, wordt het woord 'ingeleverd' vervangen door het woord 'ingediend', omdat het woord 'ingeleverd' een fysieke overhandiging suggereert.

Tevens wordt de verwijzing naar artikel 71 LPKD aangepast aan de toevoeging van een nieuw lid in dat artikel (zie artikel 31 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 41 (100 LPKD)

Artikel 100 LPKD bevat foute verwijzingen naar artikel 86 van hetzelfde decreet. Dit artikel 41 corrigeert deze verwijzingen en bepaalt tevens dat de verkiesbaarheidsvoorwaarden die gelden voor niet-Belgische kandidaten, niet getoetst moeten worden, aangezien niet-Belgische kiezers geen kandidaat kunnen zijn voor de provincieraadsverkiezing. Om dezelfde reden wordt de toepassing van artikel 91 LPKD aangepast voor wat betreft de provincieraadsverkiezing. Tenslotte wordt ook de toepassing van artikel 71 LPKD voor de provincieraadsverkiezing aangepast aan de toevoeging van een nieuw lid in dat artikel (zie artikel 31 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 42 (114 LPKD)

Zoals artikel 114 LPKD geformuleerd is, betekent dit dat de namen van de getuigen moeten ingediend worden door dezelfde persoon die de voordrachtsakte heeft ingediend. Het is echter mogelijk dat de lijsttrekker de kandidatenlijst zelf heeft ingediend, maar voor de indiening van de namen van de getuigen iemand wil mandateren, of omgekeerd. Dit artikel 42 bepaalt dat de namen van de getuigen moeten worden ingediend door de lijsttrekker of door de kandidaat die hij daartoe mandateert. Het hoeft dus niet te gebeuren door dezelfde persoon die de kandidatenlijst heeft ingediend.

Tevens wordt artikel 114 LPKD aangepast aan de wijziging van artikel 68 LPKD (zie artikel 29 van dit ontwerp van decreet).

Aangezien de verwerking van de gegevens van de getuigen noodzakelijk is om henzelf en de stem- en telbureaus waar ze hun opdracht moeten vervullen, op de hoogte te brengen van hun aanstelling, wordt de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van die persoonsgegevens, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.
Aangezien bij het verwerken van de persoonsgegevens van de getuigen voor de stem- en telbureaus ook geregistreerd wordt door welke lijsttrekker (of gemandateerde van de lijsttrekker) de getuigen worden aangewezen, en aangezien de lijstnamen kunnen verwijzen naar politieke partijen, kan dat gegeven beschouwd worden als een vorm van 'politieke opvatting'. Met dit artikel wordt beroep gedaan op de uitzonderingsgrond voor de eventuele verwerking van 'politieke opvattingen'.
Vanuit democratisch oogpunt moet elke deelnemende lijst het recht hebben om toezicht te houden op het eerlijke en correcte verloop van de stembusgang in het stemlokaal en van de telverrichtingen door het telbureau. De registratie van de naam van de lijst waarvoor men getuige is (waaruit een politieke opvatting kan blijken) is het absolute minimum waarmee deze doelstelling kan worden nagestreefd. Er wordt verder geen enkele vorm van persoonlijke politieke opvattingen van getuigen geregistreerd, noch van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

Artikel 43 (116 LPKD)

Aangezien artikel 70 LPKD wordt opgeheven (zie artikel 30 van dit ontwerp van decreet), wordt de verwijzing naar dat artikel vervangen door een verwijzing naar artikel 114 LPKD. De persoon die de getuigen aanwijst, beslist tevens in welk stem- of telbureau elke getuige zijn opdracht zal vervullen.

Artikel 44 (117 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, worden de woorden 'oproeping' en 'oproepingsbrief' vervangen door respectievelijk 'uitnodiging' en 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 45 (118 LPKD)

Zoals vermeld bij artikel 35 van dit ontwerp van decreet wordt in dit artikel de regeling bepaald voor het indienen van de namen van de getuigen bij de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau voor lijsten die deelnemen aan de provincieraadsverkiezing. De regeling is analoog aan die voor de gemeenteraadsverkiezing, zoals bepaald in artikel 114 en 116 LPKD, met dien verstande dat eraan wordt toegevoegd dat de voorzitter van het provinciedistrictshoofdbureau de namen van de getuigen van de stembureaus en telbureaus P van de gemeente waarvoor zij zijn aangewezen, moet meedelen aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau van die gemeente, zodat die de voorzitters van de stem- en telbureaus op de hoogte kan brengen van de aanwijzing van de getuigen.

Artikel 46 (119 LPKD)

Dit artikel regelt wat er moet gebeuren als een lijst die deelneemt aan de provincieraadsverkiezing toch een getuige heeft aangewezen voor een stem- of telbureau, terwijl een lijst met dezelfde lijstnaam die deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezing, eveneens een getuige heeft aangewezen voor hetzelfde stem-

of telbureau. De getuige die aangewezen is door de lijst die deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezing, krijgt dan de voorrang.

Artikel 47 (122 LPKD)

Momenteel preciseert de wetgeving dat de stembiljetten ten laatste op de vooravond van de verkiezingen naar de voorzitter van het stembureau gestuurd worden. Dat is echter onhaalbaar in het geval een voorzitter van zijn functie afziet en er ogenblikkelijk een vervanger moet worden aangewezen. Met dit artikel wordt hiermee rekening gehouden.

Artikel 48 (123, §2 LPKD)

De bepaling van een minimaal aantal stemhokjes wordt opgeheven, zodat de gemeenten autonoom kunnen bepalen. hoeveel stemhokjes in de stemlokalen worden geplaatst .

Artikelen 49 tot en met 51 (130, 135 en 136 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, worden de woorden 'opgeroepen' en 'oproepingsbrief' vervangen door resp. de woorden 'uitgenodigd' en 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 52 (137 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'oproepingsbrief' vervangen door het woord 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Met de wijziging in paragraaf 3 van artikel 137 LPKD wordt de term 'lichamelijke beperking' vervangen door de term 'handicap'. Met de term 'handicap' wordt hetzelfde bedoeld als de definitie in artikel 1 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap: "Personen met een handicap omvat personen met langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.".

Artikel 53 (138 LPKD)

Naar analogie met de wijziging in artikel 137 LPKD (zie artikel 52 van dit ontwerp van decreet) wordt de term 'lichamelijke beperking' vervangen door de term 'handicap'.

Naar analogie met artikel 143, vierde lid van het Algemeen Kieswetboek (gewijzigd met de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I)), wordt de formulering voor de bijstand die een kiezer met een handicap kan krijgen, verduidelijkt door de bepaling 'door een persoon naar keuze'.

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'oproepingsbrief' vervangen door het woord 'uitnodigingsbrief'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Met de wijziging in paragraaf 3, derde lid van artikel 138 LPKD wordt een betere tekst vermeld die moet geplaatst worden op de uitnodigingsbrief van de volmachtkrijger. De tekst 'heeft bij volmacht gestemd' kan begrepen worden zowel in hoofde van de volmachtkrijger als van de volmachtgever, en leidde daardoor tot vergissingen in het stembureau.

Artikel 54 (139 LPKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is te stemmen, kan de voorzitter een kiezer niet meer verplichten om opnieuw te stemmen als hij diens stembiljet heeft teruggenomen. Hij kan die kiezer wel toelaten om opnieuw te stemmen als die dat wenst.

Artikel 55 (142, §3 LPKD)

In artikel 142, §3, derde lid LPKD wordt nog gesproken over 'harmonica-enveloppen', waarin de stembiljetten gestoken moeten worden om ze aan het telbureau te bezorgen, en die verzegeld moeten worden.
Er bestaan nu echter verschillende andere recipiënten om stembiljetten in te steken, die eveneens afsluitbaar of verzegelbaar zijn en dezelfde garantie bieden om vast te stellen dat ze wel of niet geopend geweest zijn tijdens het overbrengen naar het telbureau. Dit artikel vervangt telkens het woord 'harmonica-enveloppe' door de woorden 'verzegelbare verpakking'.

Artikel 56 (143 LPKD)

Om het ronselen van volmachten of het frauderen met volmachten tegen te gaan, wordt bepaald dat het stembureau na de stemming een lijst opstelt met de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend; die lijst wordt via het telbureau en het gemeentelijk hoofdbureau uiteindelijk aan de provinciegouverneur bezorgd (zie artikel 57 van dit ontwerp van decreet). Dit laat toe om na de verkiezingen een controle te kunnen doen op het uitoefenen van meer dan 1 volmacht door misbruik te maken van duplicaten van uitnodigingsbrieven.

Aangezien de personen die gestemd hebben zonder op de kiezerslijst te staan, de afwezige bijzitters en de personen die de orde verstoord hebben in het stembureau, mogelijk strafbare feiten hebben gepleegd en hun gegevens daarom aan de vrederechter moeten meegedeeld worden, wordt de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van die persoonsgegevens, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.

Artikel 57 (145 LPKD)

Om dezelfde reden als vermeld bij artikel 56 van dit ontwerp van decreet, wordt toegevoegd dat de lijst met de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend, bezorgd wordt aan de voorzitter van het telbureau. Deze bezorgt de lijst op zijn beurt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken bezorgt aan de provinciegouverneur.

Om de regelgeving conform te maken met de algemene verordening gegevensbescherming, wordt ook toegevoegd dat de lijst met de samenstelling van het stembureau, bezorgd wordt aan de voorzitter van het telbureau. Deze bezorgt de lijst op zijn beurt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken bezorgt aan de provinciegouverneur.

Om dezelfde reden als vermeld bij artikel 55 van dit ontwerp van decreet, vervangt dit artikel het woord 'harmonica-enveloppe' door de woorden 'verzegelbare verpakking'.

Momenteel is bepaald dat het gemeentebestuur, indien nodig, een voertuig ter beschikking stelt van de voorzitter van het stembureau om de omslagen of stembussen van dat bureau te vervoeren. In de praktijk gebeurt dat evenwel niet, gelet op de risico's die dat met zich meebrengt als een voertuig van de gemeente bestuurd wordt door een burger die geen gemeentepersoneelslid is (verzekering, ...). Daarom wordt bepaald dat

de gemeente het vervoer van de verkiezingsomslagen of stembussen mag organiseren onder toezicht van de voorzitter van het stembureau.

Artikel 58 (149 LPKD)

Om dezelfde reden als vermeld bij artikel 55 van dit ontwerp van decreet, vervangt dit artikel het woord 'harmonica-enveloppen' door de woorden 'verzegelbare verpakkingen'.

Artikel 59 (151 LPKD)

Artikel 151 LPKD vermeldt nog de originele regeling om een afwezige voorzitter van een telbureau te vervangen, terwijl in artikel 46, tweede lid LPKD bepaald is dat de magistraat minstens één plaatsvervangende voorzitter moet aanwijzen, met de bedoeling een 'pool' van vervangende voorzitters aan te leggen, waaruit kan gekozen worden wanneer ergens een voorzitter wegvalt.

Dit artikel 59 maakt artikel 151 LPKD gelijkluidend met artikel 127 LPKD, dat de vervangingsregeling bevat voor de voorzitter van het stembureau.

Artikel 60 (155 LPKD)

Om dezelfde reden als vermeld bij artikel 55 van dit ontwerp van decreet, vervangt dit artikel telkens het woord 'harmonica-enveloppe' door de woorden 'verzegelde verpakking'.

Tevens wordt in paragraaf 8 van artikel 155 LPKD een fout gecorrigeerd door de vervanging van het woord 'stembureau' door het woord 'telbureau'.

Artikel 61 (158, §2 LPKD)

Om de regelgeving conform te maken met de AVG, wordt toegevoegd dat de lijst met de samenstelling van het telbureau ook bezorgd wordt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken bezorgt aan de provinciegouverneur.

Artikel 62 (171 LPKD)

Met dit artikel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de stemgegevens per telbureau (voor de gemeente- en stadsdistrictsraadsverkiezingen) zal publiceren.

Artikel 63 (172, §2 LPKD)

Het tweede lid van artikel 162 LPKD bepaalt niet meer dat het proces-verbaal van het stadsdistrictshoofdbureau betreffende de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezing aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau moet bezorgd worden. Die bepaling werd geschrapt bij decreet van 30 juni 2017. De bepaling in artikel 172, §1, 1° LPKD dat de voorzitter van het gemeentelijk hoofbureau de processen-verbaal van de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezingen, ontvangen van de voorzitters van de stadsdistrictshoofdbureaus, moet toevoegen aan het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau, is bijgevolg overbodig geworden en wordt geschrapt, zodat duidelijk is dat de voorzitter van het stadsdistrictshoofdbureau het proces-verbaal met de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezing aan de provinciegouverneur moet bezorgen, en niet aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau.

Aan artikel 172 LPKD wordt ook toegevoegd dat de voordrachtsakten en de processen-verbaal van de voorlopige en de definitieve afsluiting eveneens aan de provinciegouverneur moeten bezorgd worden, samen met alle stukken die de voorzitter van het hoofdbureau tijdens die procedure heeft ontvangen. De voordrachtsakten behoren dan ook tot 'alle andere stukken die de gouverneur in bewaring heeft en niet ter inzage zijn', waarvan sprake in de memorie van toelichting bij de wijziging van 30 juni 2017 van artikel 173 LPKD.

Tenslotte wordt een maximale bewaartermijn bepaald voor de stukken die aan de provinciegouverneur worden bezorgd. De processen-verbaal van de hoofdbureaus met alle bijlagen worden bewaard tot zes jaar na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen, om voldoende tijd te hebben voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, dat mogelijk wordt volgens artikel 71, zesde lid, toegevoegd met artikel 31 van dit wijzigingsdecreet.

De maximale bewaartermijn voor de andere stukken wordt vastgelegd op 6 maanden na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen. De vernietiging van die stukken gebeurt door een professioneel bedrijf, dat daarvoor over voldoende tijd moet kunnen beschikken.

Artikel 64 (173 LPKD)

Met de toevoeging van het vierde lid wordt mogelijk gemaakt dat de stembiljetten, na de geldigverklaring van de verkiezing, kunnen gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek. De Vlaamse Regering stelt de voorwaarden vast waaronder de stembiljetten daarvoor ter beschikking kunnen worden gesteld.

Artikel 65 (186 LPKD)

Met dit artikel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de stemgegevens per telbureau (voor de provincieraadsverkiezingen) zal publiceren.

Artikel 66 (187 LPKD)

Het eerste lid van artikel 162 LPKD bepaalt niet meer dat het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau of van het stadsdistrictshoofdbureau betreffende de algemene telling van de provincieraadsverkiezing aan de voorzitter van het provinciaal hoofdbureau moet bezorgd worden. Die bepaling werd geschrapt bij decreet van 30 juni 2017. De bepaling in artikel 187 LPKD dat de voorzitter van het provinciaal hoofbureau de processen-verbaal van de algemene telling van de provincieraadsverkiezingen, ontvangen van de voorzitters van de gemeentelijke hoofdbureaus of van de stadsdistrictshoofdbureaus, moet toevoegen aan het proces-verbaal van het provinciaal hoofdbureau, is bijgevolg overbodig geworden en wordt geschrapt, zodat duidelijk is dat de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau en van het stadsdistrictshoofdbureau het proces-verbaal met de algemene telling van de provincieraadsverkiezing aan de provinciegouverneur moet bezorgen, en niet aan de voorzitter van het provinciaal hoofdbureau.

Aangezien de voorzitter van het provinciaal hoofdbureau niet moet wachten op de processen-verbaal van de gemeentelijke hoofdbureaus of van de stadsdistrictshoofdbureaus, mag ook de termijn waarbinnen hij zijn stukken aan de provinciegouverneur moet bezorgen, ingekort worden tot drie dagen, zoals ook geldt voor de andere hoofdbureaus.

Aan artikel 187 LPKD wordt ook toegevoegd dat de voordrachtsakten en de processen-verbaal van de voorlopige en de definitieve afsluiting eveneens aan de provinciegouverneur moeten bezorgd worden, samen met alle stukken die de voorzitter

van het hoofdbureau tijdens die procedure heeft ontvangen. De voordrachtsakten behoren dan ook tot 'alle andere stukken die de gouverneur in bewaring heeft en niet ter inzage zijn', waarvan sprake in de memorie van toelichting bij de wijziging van artikel 173 LPKD.

Tenslotte wordt een maximale bewaartermijn bepaald voor de stukken die aan de provinciegouverneur worden bezorgd. De processen-verbaal met alle bijlagen worden bewaard tot zes jaar na de definitieve geldigverklaring van de verkiezingen, om voldoende tijd te hebben voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, dat mogelijk wordt volgens artikel 71, zesde lid, toegevoegd met artikel 31 van dit wijzigingsdecreet.

Artikel 67 (191, §4 LPKD)

De sperperiode voor de verkiezingsuitgaven vangt aan op 1 juli van het verkiezingsjaar, maar momenteel weet men pas einde augustus (na berekening van de aantallen kiezers per 1 augustus) welke de maximumbedragen zijn die men mag uitgeven. Om het mogelijk te maken dat men voor de aanvang van de sperperiode weet welke deze maximumbedragen zijn, bepaalt dit artikel dat de bedragen berekend worden op basis van een 'voorlopige kiezerslijst' die de toestand weergeeft op 1 mei van het verkiezingsjaar.
De extractie van die 'voorlopige kiezerslijst' zal, op verzoek van de Vlaamse Regering, uitgevoerd worden door de FOD Binnenlandse Zaken, die voor de berekening van de maximumbudgetten alleen de aantallen kiezers per gemeente en per stadsdistrict hoeft te bezorgen. Aangezien geen persoonsgegevens van de kiezers op die tijdelijke lijst moeten bezorgd worden, hoeven er geen bepalingen rond de verwerking van persoonsgegevens te worden ingeschreven in dit artikel.

Artikel 68 (192 LPKD)

Aangezien artikel 67 van dit ontwerp van decreet de maximumbedragen voor verkiezingsuitgaven baseert op de kiezersaantallen op 1 mei van het verkiezingsjaar, zodat deze bedragen bekend zijn voor de aanvang van de sperperiode, wordt de uiterste datum waarop de Vlaamse Regering deze maximumbedragen moet meedelen, ook vervroegd naar de tiende dag voor de aanvangsdatum van de sperperiode.

Artikel 69 (193 LPKD)

De finaliteit van paragraaf 2 van artikel 193 LPKD blijft onveranderd: om te vermijden dat een partij, een lijst of een kandidaat de beperkingen van de verkiezingsuitgaven zou omzeilen door de verkiezingscampagnes op te dragen aan derden, wordt bepaald dat ook de uitgaven die derden hebben gemaakt, moeten worden aangerekend op het bedrag van de betreffende partij, lijst of kandidaat. Bij het gebruik van sommige hedendaagse vormen van campagnemiddelen, zoals bij de campagnes gevoerd op het internet en via de sociale media, is het echter niet altijd mogelijk om een derde per aangetekende brief aan te manen om het ongewenst voeren van een campagne te stoppen. Dit artikel 69 bepaalt dat het bewijs van die aanmaning kan geleverd worden met alle middelen.

Daarnaast schrapt dit artikel het punt 8° in artikel 193, §3 LPKD. Die bepaling is niet meer aangepast aan de hedendaagse campagnemiddelen en is bijgevolg voorbijgestreefd. Bovendien voegt die bepaling geen meerwaarde toe aan de algemene definitie van verkiezingsuitgaven: op basis van paragraaf 1 van artikel 193 LPKD zijn kosten voor de aanmaak, het beheer en de bijwerking van internettoepassingen die niets met de verkiezingen te maken hebben en die gemaakt zijn vóór de sperperiode, geen verkiezingsuitgaven. De uitgaven voor internettoepassingen die specifiek met oog op de verkiezingen worden aangemaakt en die tijdens de sperperiode gebruikt worden, zijn wel verkiezingsuitgaven, ongeacht het tijdstip van productie van de toepassing.

Artikel 70 (194 LPKD)

Dit artikel beperkt de verboden campagnemiddelen tot het verkopen en verspreiden van gadgets en geschenken en het voeren van commerciële telefooncampagnes.

Artikel 71 (196 LPKD)

Om de regelgeving digitaalvriendelijk te maken wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de wijze van indiening van de aangiften zal regelen. Op die manier kan op een meer soepele manier het gebruik van digitale toepassingen geregeld worden, dan wanneer dat decretaal gebeurt.

Tegelijk wordt een aantal wijzigingen aangebracht om de regelgeving conform te maken aan de algemene verordening gegevensbescherming. De informatie over eenmansbedrijven en gelijkaardige, en over feitelijke verenigingen kan ook betrekking hebben op een of meer natuurlijke personen. Daarom wordt voor sponsoring in dezelfde vertrouwelijkheidseis voorzien als voor schenkingen.

Artikel 72 (197 LPKD)

Met dit artikel worden de eerste vier paragrafen van artikel 197 LPKD gewijzigd:

1) §1. Om het proces van de aangiften van de verkiezingsuitgaven te vereenvoudigen, wordt de rol van de voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg geschrapt. Bij de aangifte vervulde de (voorzitter van de) rechtbank van eerste aanleg een eerder beperkte (postbus)functie. De rechtbank vormde een tussenschakel tussen enerzijds de aangifteplichtige, de instanties die bevoegd zijn om de aangiften te controleren, en de burger die gebruik wil maken van zijn inzagerecht.

De instanties die betrokken zijn bij de aangifte, de inzage en de controle van de verkiezingsuitgaven moeten over voldoende waarborgen van onafhankelijkheid beschikken, zo oordeelde ook de Raad van State (Adv. RvS nr. 33.883/4 van 14 oktober 2002 over een wetsvoorstel "betreffende de politieke partijen en de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamers en tot wijziging van het Kieswetboek en de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State"). Aangezien de Raad voor Verkiezingsbetwistingen reeds instaat voor de controle op de aangiften van de verkiezingsuitgaven in geval van bezwaar en voldoende waarborgen biedt inzake onafhankelijkheid, wat betreft de eigenlijke controle op de verkiezingsuitgaven, kan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen evenzeer belast worden met puur "procesmatige" taken die kaderen in het proces van de aangifte van de verkiezingsuitgaven.

Tegelijk wordt een aantal wijzigingen aangebracht om de regelgeving conform te maken aan de AVG. De informatie over eenmansbedrijven en gelijkaardige, en over feitelijke verenigingen kan ook betrekking hebben op een of meer natuurlijke personen. Daarom wordt voor sponsoring in dezelfde vertrouwelijkheidseis voorzien als voor schenkingen, zodat de regelgeving conform gemaakt wordt aan de AVG.

Zowel de kandidaat als de lijsttrekker kan gesanctioneerd worden voor het niet of verkeerd indienen van de aangifte en van de registraties van de kandidaat; daarom moeten beiden de aangifte van de kandidaat ondertekenen.

2) §2. Zoals nu al het geval is, worden de aangiften van de verkiezingsuitgaven en van de herkomst van de geldmiddelen gedurende tien dagen ter inzage gelegd van het publiek. Het doeleinde van de inzage is de controle op de uitgaven voor verkiezingspropaganda en op verboden propagandamiddelen. De controle op de verkiezingsuitgaven gebeurt door inzage te verlenen in de aangiften van de

verkiezingsuitgaven en door te voorzien in een mogelijkheid voor andere kandidaten om bezwaar in te dienen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of klacht in te dienen bij de procureur des Konings, die ook op eigen initiatief strafrechtelijke sancties kan opleggen. Het inzagerecht behoort toe aan iedereen. Het inzagerecht mag voor geen andere doeleinden gebruikt worden dan voor de doeleinden bepaald in dit decreet. Het inzagerecht houdt geen recht op een afschrift in.

3) §3. Er wordt geopteerd voor een toekomstbestendige, digitaalvriendelijke bepaling. Deze laat de Vlaamse Regering toe om de wijze van indiening en inzage te bepalen.

4) §4. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen staat in voor het ter beschikking stellen van de aangifte als de Raad van State of het parket hierom verzoekt.

Artikel 73 (199 LPKD)

In de paragrafen 2 en 3 van artikel 199 LPKD wordt het woord 'verkiezingsuitgaven' vervangen door de definitie die in artikel 193, §1 LPKD bepaald is en in paragraaf 9 van artikel 199 LPKD wordt een foutieve verwijzing gecorrigeerd.

Artikel 74 (200, §1 LPKD)

De informatie over eenmansbedrijven en gelijkaardige, en over feitelijke verenigingen kan ook betrekking hebben op een of meer natuurlijke personen. Daarom wordt voor sponsoring in dezelfde vertrouwelijkheidseis voorzien als voor schenkingen, zodat de regelgeving conform gemaakt wordt aan de AVG.

Artikel 75 (201/1 LPKD)

Met dit artikel worden in artikel 201/1 LPKD een redactiefout en een foutieve verwijzing gecorrigeerd. Tevens wordt bepaald dat alle sancties, vermeld in artikel 199 LPKD, in werking treden van zodra de beslissing kracht van gewijsde heeft. Het is gangbaar dat straffen pas in aanmerking komen voor uitvoering nadat de veroordeelde zijn rechtsmiddelen heeft uitgeput of de termijn om rechtsmiddelen in te zetten, is verstreken.

Artikel 76 (201/2 LPKD)

Met dit artikel wordt een nieuw artikel 201/2 ingevoegd om de regelgeving conform te maken met de AVG.

Voor wat betreft de politieke partijen, staat de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij is gevestigd, in voor (i) het in ontvangst nemen van de aangiften, (ii) het organiseren van de inzage van de aangiften, (iii) het tijdig ter beschikking stellen van de gevraagde aangiften voor de controle-instanties en (iv) de bewaring en vernietiging van de aangiften. Hoewel de doeleinden volgen uit dit decreet, staat het de rechtbanken van eerste aanleg vrij te bepalen hoe zij de opgesomde verwerkingsactiviteiten organiseren. De rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de nationale zetel van de partij gevestigd is, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de AVG.

Voor wat betreft de lijsten en kandidaten, staat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in voor (i) het in ontvangst nemen van de aangiften, (ii) het organiseren van de inzage van de aangiften, (iii) het tijdig ter beschikking stellen van de gevraagde aangiften voor de controle-instanties en (iv) de bewaring en vernietiging van de aangiften. Hoewel de doeleinden volgen uit dit decreet, staat het de Raad vrij te bepalen hoe hij de opgesomde

verwerkingsactiviteiten organiseert. De Raad treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de AVG.

De Controlecommissie Verkiezingsuitgaven staat in voor (i) het in ontvangst nemen van de registraties van giften en sponsoring van de politieke partijen, lijsten en kandidaten (ii) controle van de aangifte van de politieke partijen, (iii) controle van de registraties van de politieke partijen. De Controlecommissie Verkiezingsuitgaven staat zelf in voor de inzameling, verwerking en bewaring van deze gegevens en voor de verdere controle op deze gegevens. Hoewel de doeleinden wederom volgen uit dit decreet, staat het de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven vrij te bepalen hoe zij de opgesomde verwerkingsactiviteiten organiseert. De Controlecommissie Verkiezingsuitgaven treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de AVG.

De maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens van 210 dagen geeft de controle-instanties voldoende tijd om de aangiften op te vragen met het oog op de controle van de aangifte en is gebaseerd op de termijnen voor de controleprocedures:

- conform artikel 200 LPKD controleert de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven de registraties van de giften en de sponsoring binnen een termijn van 150 dagen na de verkiezingen;
- conform art. 201 LPKD verstrijkt de termijn voor de uitoefening van het initiatiefrecht van de procureur des Konings en voor de indiening van klachten 120 dagen na de verkiezingen;
- conform art. 23 DBRC (decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges) wordt een bezwaar ingediend binnen een termijn van 40 dagen, te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over het bezwaar binnen 35 dagen na de indiening ervan (art. 25 DBRC). In totaal is dit een termijn van 75 dagen te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen;
- daarnaast kan in bepaalde gevallen ook een beroep worden ingediend bij de Raad van State. In geval van een beroep bij de Raad van State tegen een beslissing van de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen conform art. 201/1 LPKD gaan we ervan uit dat de Commissie of de Raad het volledige dossier, inclusief de aangifte en de registratie, bezorgen aan de griffie van de Raad van State;
- om de controle-instanties voldoende tijd te geven om de aangifte en registratie op te vragen en om te vermijden dat persoonsgegevens vroegtijdig worden verwijderd, werd er bij de langste termijn een buffer van 60 dagen bijgeteld;
- de termijn betreft een maximale termijn, dit betekent dat de persoonsgegevens ook vroeger vernietigd kunnen worden in de digitale toepassing. De effectieve bewaartermijn wordt afgestemd met de diensten van het archiefbeheer, van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en van het Vlaams Parlement;
- over de gemeenteraadsverkiezing van 14 oktober 2018 in de gemeente Bilzen sprak de Raad van State pas een arrest uit op 30 april 2019, d.i. zes en een halve maand na de verkiezingsdag. Een maximale bewaartermijn van zeven maanden lijkt bijgevolg niet onredelijk.

Artikel 77 (218 LPKD)

Aan artikel 218 LPKD wordt toegevoegd dat de verkiezing van de eerste districtsraad van een nieuw stadsdistrict wordt beschouwd als een buitengewone verkiezing. Tevens wordt bepaald wanneer die buitengewone verkiezing plaatsheeft.

Artikel 16, §2 LPKD vermeldt dat het stadsdistrictscollege een exemplaar van de kiezerslijst moet krijgen, en artikel 20, §4 LPKD maakt de vorige paragrafen van dat artikel van toepassing op het stadsdistrictscollege (over het ter beschikking stellen van de kiezerslijst). Bij de oprichting van nieuwe stadsdistricten waar er voorheen geen waren, is dat niet mogelijk, want op het ogenblik van de verkiezingen bestaat er nog geen stadsdistrictscollege. Men zou zich in de plaats daarvan moeten richten tot het college van burgemeester en schepenen, dat de verkiezing op zijn grondgebied organiseert. Om die redenen wordt in artikel 218 LPKD toegevoegd dat bij de verkiezing van de eerste districtsraad van een nieuw stadsdistrict, artikel 16, §2, tweede zin van het LPKD niet van toepassing is, en artikel 20, §4, a, b en c, van het LPKD ook niet (of dat de taken die toegewezen zijn aan het SD-college, moeten uitgevoerd worden door het CBS).

Aangezien artikel 216 LPKD opgeheven is en vervangen werd door artikel 28 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, worden de verwijzingen naar het vroegere artikel 216 LPKD gecorrigeerd.

Artikel 78 (219 LPKD)

In het geval van een buitengewone verkiezing die niet gehouden wordt op dezelfde datum als de gewone verkiezingen, kan de berekening van de maximumbudgetten voor de verkiezingsuitgaven niet gemaakt worden op de manier zoals geregeld in het nieuwe artikel 191, §4 LPKD (zie artikel 67 van dit ontwerp van decreet), aangezien de sperperiode dan op een andere datum zal beginnen. In dat geval zullen de maximumbudgetten berekend worden op basis van de kiezerslijst die vastgesteld wordt overeenkomstig artikel 218, §4, tweede lid LPKD.

Artikel 79 (261 LPKD)

Om de regelgeving conform te maken met de AVG, regelt dit artikel de registratie en de bewaring van de nodige gegevens voor de betaling van de presentiegelden en de vergoedingen door de provincies.
Een gedeelte van die gegevens wordt naar de gemeenten doorgestuurd, opdat zij kunnen registreren hoeveel keer een burger daadwerkelijk in een stem- of telbureau gezeteld heeft (zie de artikelen 22 en 23 van dit ontwerp van decreet). Deze procedure wordt eveneens gevolgd bij de verkiezingen voor de Kamer, het Vlaams en Europees parlement (zie de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I)). De gemeente kan (en moet) dus registreren hoe dikwijls een burger gezeteld heeft voor alle soorten verkiezingen samen.
Aangezien de uitbetaling van de presentiegelden en andere vergoedingen alleen mogelijk is als men over de nodige persoonsgegevens van de rechthebbenden beschikt, evenals de beoordeling of een kiezer die vraagt om vrijgesteld te worden om te zetelen, daadwerkelijk al twee keer in een stem- of telbureau gezeteld heeft, wordt de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012

Artikel 80 (9 DKD)

Met dit artikel wordt de regelgeving conform gemaakt aan de AVG. Aangezien de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van algemeen belang is, wordt de rechtvaardigingsgrond waarop de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6,

lid 1, e), van de AVG. De verwerking van de gegevens van de kandidaten die zich verkiesbaar stellen, door de Vlaamse Regering is immers noodzakelijk om de stembiljetten op te stellen in geval van stemming op papier, om de digitale gegevensdragers aan te maken in geval van digitale stemming, en eventueel om een auditieve versie aan te maken voor gebruik met een audiomodule.
Aangezien bij het verwerken van de persoonsgegevens op de voordrachtsakten ook geregistreerd wordt op welke lijsten de kandidaten opkomen, en aangezien de lijstnamen kunnen verwijzen naar politieke partijen, kan dat gegeven beschouwd worden als een vorm van 'politieke opvatting'. De AVG verbiedt de verwerking van persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen blijken, tenzij beroep kan gedaan worden op een van de uitzonderingsgronden, vermeld in lid 2 van artikel 9 van de AVG.
Een van die uitzonderingsberoepen is de noodzaak om redenen van zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, lid 2, g) van de AVG). Voor de eventuele verwerking van 'politieke opvattingen' wordt beroep gedaan op deze uitzonderingsgrond. Vanuit democratisch oogpunt heeft elke kiezer immers het recht om te weten voor welke politieke partij of lokale lijst hij stemt als hij een naamstem uitbrengt. De registratie van de naam van de lijst waarop men kandidaat is (waaruit een politieke opvatting kan blijken) is het absolute minimum waarmee deze doelstelling kan worden nagestreefd. Er wordt verder geen enkele vorm van persoonlijke politieke opvattingen van kandidaten geregistreerd, noch van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

Artikel 81 (10 DKD)

Naar analogie met de equivalente bepaling in het LPKD (zie art. 48 van dit ontwerpdecreet) wordt de bepaling van een minimaal aantal stemhokjes opgeheven, zodat de gemeenten autonoom kunnen bepalen hoeveel stemhokjes in de stemlokalen worden geplaatst.

Naar analogie met artikel 16, tweede lid van de wet van 7 februari 2014 tot organisatie van de elektronische stemming met papieren bewijsstuk (zie de wet van 28 maart 2023 houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I)), wordt de verplichting opgeheven om bij digitale stemming de kandidatenlijsten in elk stemhokje op te hangen. Deze lijsten worden trouwens al in het stemlokaal opgehangen. Ook bij de gemeenteraadsverkiezingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden de lijsten al niet meer in de stemhokjes opgehangen.

Artikel 82 (11, §4 DKD)

Aangezien de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van algemeen belang is, wordt de rechtvaardigingsgrond waarop de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, gevormd door de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de AVG. Om praktische en organisatorische redenen moeten de coördinatoren, vermeld in artikel 11, §4 DKD hun contactgegevens bezorgen aan de entiteit die de verkiezingen organiseert. Met dit artikel wordt gepreciseerd om welke gegevens het gaat, wat de bewaringstermijn is en voor welk doel de gegevens bestemd zijn. De bewaringstermijn is zowel minimaal als maximaal.
De beginselen van wettigheid en voorspelbaarheid vereisen dat het concrete doel waarvoor de mededeling van de persoonsgegevens noodzakelijk is, moet worden gespecificeerd.

Artikel 83 (12 DKD)

Naar analogie met de bepalingen in de wet van 7 februari 2014 tot organisatie van de elektronische stemming met papieren bewijsstuk (artikel 24) wordt met dit artikel 83 de oprichting van het college van deskundigen niet meer facultatief, maar een verplichting.

Uit de praktijk blijkt dat het onderscheid tussen de effectieve leden en de plaatsvervangende leden geen zin heeft aangezien alle leden van het college van deskundigen actief ingeschakeld worden bij de controlewerkzaamheden. Met dit artikel wordt bijgevolg geen onderscheid meer gemaakt tussen effectieve en plaatsvervangende leden, en wordt het college samengesteld uit minstens vier leden.

De leden van het college krijgen op de verkiezingsdag ook toegang tot de stemlokalen.

Tenslotte wordt bepaald dat het college van deskundigen in zijn verslag niet alleen opmerkingen van informatica-technische, maar ook van juridische aard kan maken, en dat voor één van de deskundigen vereist wordt dat hij een diploma heeft van licentiaat of master in de rechten.

Artikel 84 en 85 (16 en 17 DKD)

Aangezien de kiezer niet meer verplicht is om te gaan stemmen, wordt het woord 'opgeroepen' vervangen door het woord 'uitgenodigd'. Het woord 'oproeping' suggereert immers nog steeds een zekere verplichting.

Artikel 86 (22 DKD)

Met dit artikel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de stemgegevens zal publiceren van de digitale stembureaus waarbij minstens 500 kiezers hun stem hebben uitgebracht, en dat de stemgegevens van een individueel stembureau niet bekendgemaakt mogen worden als er minder dan 500 kiezers hun stem uitgebracht hebben, om het geheim van de stemming te bewaren (zie ook artikel 9 en 20 van dit ontwerp van decreet). Als minder dan 500 kiezers bij een stembureau hun stem hebben uitgebracht, dan worden de stemresultaten daarvan niet apart bekendgemaakt, maar samengeteld met de stemgegevens van een stembureau van eenzelfde deelgebied.

Artikel 87 (23, §2 DKD)

In paragraaf 2, 4° wordt een vergetelheid gecorrigeerd. Niet alleen de documenten van de kiezers die niet op de aanstiplijsten stonden, maar die toch gestemd hebben, moeten aan het hoofdbureau bezorgd worden, maar ook de lijst met de kiezers zelf.

Om dezelfde reden als vermeld bij artikel 56 van dit ontwerp van decreet, wordt toegevoegd dat de lijst met de kiezers die een volmacht hebben uitgeoefend, bezorgd wordt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken, bezorgt aan de provinciegouverneur.

Om de regelgeving conform te maken met de AVG, wordt toegevoegd dat de lijst met de samenstelling van het stembureau ook bezorgd wordt aan de voorzitter van het hoofdbureau, die de lijst uiteindelijk, samen met alle andere verkiezingsstukken bezorgt aan de provinciegouverneur.

Artikel 88 (26, §1 DKD)

Het tweede lid van artikel 162 LPKD bepaalt niet meer dat het proces-verbaal van het stadsdistrictshoofdbureau betreffende de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezing aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau moet bezorgd worden. Die bepaling werd geschrapt bij decreet van 30 juni 2017. De bepaling in artikel 26, §1, 1°, van het DKD dat de voorzitter van het gemeentelijk hoofbureau de processen-verbaal van de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezingen, ontvangen van de voorzitters van de stadsdistrictshoofdbureaus, moet toevoegen aan het proces-verbaal van het gemeentelijk hoofdbureau, is bijgevolg overbodig geworden

en wordt geschrapt, zodat duidelijk is dat de voorzitter van het stadsdistrictshoofdbureau het proces-verbaal met de algemene telling van de gemeenteraadsverkiezing aan de provinciegouverneur moet bezorgen, en niet aan de voorzitter van het gemeentelijk hoofdbureau (zie ook artikel 63 van dit ontwerp van decreet).

Aan artikel 26, §1 DKD wordt ook toegevoegd dat de voordrachtsakten en de processen-verbaal van de voorlopige en de definitieve afsluiting eveneens aan de provinciegouverneur moeten bezorgd worden, samen met alle stukken die de voorzitter van het hoofdbureau tijdens die procedure heeft ontvangen. De voordrachtsakten behoren dan ook tot 'alle andere stukken die de gouverneur in bewaring heeft en niet ter inzage zijn', waarvan sprake in de memorie van toelichting bij de wijziging van 30 juni 2017 van artikel 173 LPKD (zie ook artikel 63 van dit ontwerp van decreet).

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Artikel 89 (7 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 7 DLB dat de procedure bevat voor de verkiezing van een voorzitter van de gemeenteraad.

Een eerste wijziging betreft het verplicht gebruik van een modelakte voor de voordracht van een kandidaat-voorzitter. Dit model wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering en ter beschikking gesteld op de dag van de verkiezingen. De sanctie voor het ondertekenen van meerdere modelakten van voordracht wordt hieraan gekoppeld. Deze sanctie zal enkel van toepassing zijn voor kandidaten die handtekeningen hebben geplaatst op meerdere modelakten.

Een tweede wijziging is redactioneel van aard en zorgt voor een verbeterde leesbaarheid door de ontvankelijkheidsvoorwaarden van de voordracht overzichtelijk te bundelen.

De eerste paragraaf wordt vervangen door dit decreet. Het eerste lid machtigt de Vlaamse Regering om het model en de wijze van terbeschikkingstelling van de akte van voordracht voor de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad vast te stellen. De Vlaamse Regering kan ook de wijze bepalen waarop deze akte wordt ingediend bij de algemeen directeur. Zolang de Vlaamse Regering van deze laatste machtiging geen gebruik maakt, blijft de afgifte tegen ontvangstbewijs de te volgen procedure.

Het tweede lid somt de ontvankelijkheidsvoorwaarden op. Dit is behoudens de toevoeging van een bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarde, zijnde het verplicht gebruik van de modelakte, een redactionele ingreep. De ontvankelijkheidsvoorwaarden als vermeld in punten 1° en 3° t.e.m. 5° waren voorheen als doorlopende tekst opgenomen in artikel 7, §1. Deze voorwaarden worden nu gebundeld en opgesomd. In punt 2° wordt een nieuwe ontvankelijkheidsvoorwaarde toegevoegd. Een akte van voordracht kan slechts ontvankelijk zijn als die gedaan is op de modelakte die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld en die op de dag van de verkiezingen door een door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit van de Vlaamse overheid ter beschikking wordt gesteld met een datumstempel van die dag. De entiteit die door de Vlaamse Regering wordt aangewezen, zal de modelakten zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering, ontsluiten op haar publieke webtoepassing en zal een datumstempel aanbrengen op de modelakte. De datumstempel zal de datum hebben van de dag van de verkiezingen. Als gebruik wordt gemaakt van een modelakte die deze datumstempel niet bevat, leidt dit tot de onontvankelijkheid van de ingediende akte.

Voor iedere bestuursperiode zal met een nieuwe datumstempel gewerkt worden. Modelakten die tijdens de vorige bestuursperiode ter beschikking zijn gesteld, kunnen bijgevolg niet langer ontvankelijk worden gebruikt als de bestuursperiode voorbij is.

In het derde lid wordt de mogelijkheid geboden om een opvolger te vermelden in de akte van voordracht. In deze paragraaf wordt nu expliciet vermeld dat als op de akte van voordracht een naam is vermeld van een kandidaat-opvolger, maar er bij het mandaat van de voorgedragen voorzitter geen einddatum is opgenomen, de vermelding van de opvolger(s) als onbestaande wordt beschouwd. Enkel en alleen als er een einddatum is vermeld bij het mandaat van de voorzitter, kunnen de voorgedragen opvolgers rechten putten uit de akte.

Paragraaf 2 wordt ook vervangen. Er worden t.a.v. de oorspronkelijke paragraaf enkele aanvullingen gedaan, zodat duidelijk is dat er pas sprake is van een dubbele handtekening als die handtekeningen geplaatst zijn op de door de Vlaamse Regering vastgestelde modelakte met tijdstempel. Een verkozene mag maar één dergelijke modelakte ondertekenen. Het verbod van dubbele handtekening zoals vermeld in deze paragraaf, geldt bijgevolg enkel voor handtekeningen die geplaatst zijn op de door de Vlaamse Regering vastgestelde en verplicht te gebruiken modelakte van voordracht. Elke handtekening in strijd met dit verbod wordt buiten beschouwing gelaten voor het bereiken van de ondertekeningsvereisten. Als een gemeenteraadslid toch meerdere verplichte modellen van akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad ondertekent, wordt dat raadslid bestraft overeenkomstig het derde lid van paragraaf 2 van dit artikel.

Het artikel brengt identieke wijzigingen aan in paragraaf 4. Deze paragraaf regelt de procedure voor de verkiezing van een voorzitter van de gemeenteraad als er geen ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter aan de voorzitter van de installatievergadering is bezorgd.

In het tweede lid wordt aangegeven dat er een of meerdere voordrachten kunnen worden ingediend van kandidaat-voorzitter als er op de installatievergadering geen of geen ontvankelijke akte van voordracht is ingediend. Deze voordracht dient te gebeuren via een akte van voordracht waarvan de Vlaamse Regering het model vaststelt. De invoering van een verplicht model ligt in lijn met de invoering van verplichte modellen die gebruikt moeten worden op de installatievergadering. De decreetgever wenst hiermee uniformiteit te creëren in de gebruikte akten van voordracht. In de praktijk zal dit verplicht gebruik niet veel wijzigingen aanbrengen aangezien bij het overgrote deel van de ingediende akten van voordracht al gebruik werd gemaakt van het model dat door het Agentschap Binnenlands Bestuur op zijn website ter beschikking werd gesteld.

Het ene model in de ene situatie wel verplichten en het andere model in een andere situatie niet, leidt volgens de decreetgever tot onduidelijkheid bij de lokale mandatarissen en in het bijzonder bij de voorzitter die de ontvankelijkheid moet nagaan.

In het derde lid worden de ontvankelijkheidsvoorwaarden verduidelijkt. De ontvankelijkheidsvoorwaarden zijn, behoudens de meerderheidsvereiste, identiek aan die voor de akte, vermeld in paragraaf 1.

In het vierde lid van paragraaf 4 wordt eenzelfde verduidelijking aangebracht als in het derde lid van paragraaf 1.

In het zevende lid is opgenomen dat het de taak van de voorzitter van de vergadering is om na te gaan of de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden.

Het verplicht gebruik van modelakte is ook van toepassing voor de verkiezing van de voorzitter van een districtsraad (art. 120 DLB) en van voorzitter van de gemeenteraad van de randgemeenten en de gemeente Voeren (art. 516 DLB).

Paragraaf 5 bepaalt dat paragrafen 1 tot en met 4 met de nodige vertalingen van toepassing zijn op de verkiezing van een nieuwe voorzitter gedurende de bestuursperiode. Deze wijziging zorgt ervoor dat de algemene beleidslijn, namelijk dat een akte van voordracht gedurende de bestuursperiode uiterlijk acht dagen voor de vergadering aan de algemeen directeur wordt bezorgd, wordt doorgetrokken voor de vervanging van een voorzitter van de gemeenteraad tijdens de bestuursperiode. De termijn van drie dagen is enkel van toepassing voor akten die voorafgaand aan de installatievergadering worden ingediend.

Artikel 90 (43 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 43 DLB dat de procedure bevat voor de verkiezing van de schepenen. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit ontwerp van decreet (art. 7 DLB).

In de eerste paragraaf worden in het tweede lid de ontvankelijkheidsvoorwaarden opgesomd voor de gezamenlijke akte van voordracht. In vergelijking met de bestaande ontvankelijkheidsvoorwaarde is de voorwaarde toegevoegd dat de voordracht moet gebeuren op het model dat door de Vlaamse Regering is vastgesteld.

In paragraaf 3 is eenzelfde wijziging doorgevoerd als in paragraaf 1, maar dan toegepast op de individuele akte van voordracht. In deze paragraaf is in het vierde lid verduidelijkt dat een kandidaat die ter zitting mondeling wordt voorgedragen, een raadslid moet zijn. In het vijfde lid is expliciet opgenomen dat de voorzitter van de raad nagaat of de individuele akte van voordracht of de ter zitting mondeling ingediende kandidaturen, in geval er onvoldoende schriftelijke voordrachten waren, voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Bij betwisting over de ontvankelijkheidsvoorwaarden is de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevoegd.

In paragraaf 4 is, gelet op de redactionele wijziging van dit artikel, een wijziging doorgevoerd om naar de correcte van toepassing zijnde leden te verwijzen.

Artikel 91 (45 DLB)

Deze wijziging hangt samen met de wijziging van artikel 43 DLB (art. 90 van dit ontwerp van decreet) en zorgt voor een correcte verwijzing naar de van toepassing zijnde leden uit artikel 43 DLB.

Artikel 92 (49, §1 DLB)

Dit artikel vervangt de eerste paragraaf van artikel 49 DLB dat de procedure bevat voor de invulling van een opengevallen schepenmandaat. Deze wijziging hangt samen met het voornemen van de decreetgever om de Vlaamse Regering het model van alle akten van voordracht te laten vaststellen. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit ontwerp van decreet (art. 7 DLB).

Artikel 93 (58, §3 DLB)

Dit artikel vervangt de derde paragraaf van artikel 58 DLB, zoals gewijzigd bij het decreet van 16 juli 2021, dat de procedure bevat voor de akte van opvolging en voordracht voor de burgemeester. Deze wijziging hangt samen met het voornemen van de decreetgever om de Vlaamse Regering het model van alle akten van voordracht en opvolging te laten vaststellen. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit ontwerp van decreet (art. 7 DLB).

Het tweede lid van paragraaf 3 somt de ontvankelijkheidsvoorwaarden op voor een akte van opvolging. Dit is behoudens de toevoeging van een bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarde, zijnde het verplicht gebruik van de modelakte van opvolging, een redactionele ingreep.

In het achtste lid wordt verduidelijkt dat een nieuwe akte van opvolging die tijdens de legislatuur wordt ingediend, moet voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden vermeld in het tweede lid van paragraaf 3 van artikel 58 DLB. De nieuwe akte van opvolging wordt uiterlijk acht dagen voor de vergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Artikel 94 (90 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 90 DLB dat de procedure bevat voor de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De wijziging gaat over het verplicht gebruik van een modelakte voor de voordracht van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit ontwerp van decreet (art. 7 DLB).

Artikel 95 (92 DLB)

Dit artikel vervangt artikel 92 DLB en verplicht het gebruik van de modelakte voor de voordracht van de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit ontwerp van decreet (art. 7 DLB).

Het negende lid bepaalt dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn de ontvankelijkheid van de akten van voordracht nagaat.

Artikel 96 (95 DLB)

Deze wijziging hangt samen met de wijziging van artikel 92 DLB (art. 95 van dit ontwerp van decreet) en zorgt voor een correcte verwijzing naar de van toepassing zijnde leden uit artikel 92 DLB.

Artikel 97 (106 DLB)

Artikel 106 van het DLB bevat de procedure die gevolgd wordt voor de vervanging van een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De eerste paragraaf verwijst, met de nodige vertalingen, voor deze verkiezing naar de procedure opgenomen in artikel 90 DLB. Deze wijziging zorgt ervoor dat de algemene beleidslijn, namelijk dat een akte van voordracht gedurende de bestuursperiode uiterlijk acht dagen voor de vergadering aan de algemeen directeur wordt bezorgd, wordt doorgetrokken voor de vervanging van een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst tijdens de bestuursperiode. De termijn van drie dagen is enkel van toepassing voor akten die voorafgaand aan de installatievergadering worden ingediend.

Artikel 98 (119 DLB)

Met dit artikel wordt het tweede lid van artikel 119 DLB opgeheven. De afwijkende bepalingen voor de installatievergadering van een nieuw district worden geregeld in het nieuwe artikel 119/1 DLB, ingevoegd bij artikel 99 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 99 (119/1 DLB)

Dit artikel voegt een nieuw artikel 119/1 in dat de bepalingen bevat rond de installatie van een nieuw district als vermeld in artikel 115 DLB.

In het eerste lid wordt in afwijkende bepalingen voorzien op artikel 119, eerste lid DLB, dat artikel 6 DLB van toepassing verklaart op de installatie van de districtsraad. In afwijking van de algemene regeling worden voor een nieuw opgericht district een aantal bepalingen verduidelijkt. Aangezien bij de oprichting van nieuwe districten binnen een gemeente er nog geen districtssecretaris en uittredende voorzitter van de districtsraad is, wordt in dit lid bepaald wie die taken op zich neemt. Voor een nieuw district roept de voorzitter van de gemeenteraad de verkozen districtsraadsleden op voor de installatievergadering.

Als er geen bezwaar is ingediend, worden de verkozen districtsraadsleden door de voorzitter van de gemeenteraad op de hoogte gebracht van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering. De installatievergadering van een nieuw district kan enkel plaatsvinden na de installatie van de nieuwe gemeenteraad. Als uiterste termijn bepaalt de decreetgever dat de installatie van de districtsraad ten laatste plaats vindt dertig dagen na de installatie van de gemeenteraad. Als de voorzitter van de gemeenteraad nalaat de verkozenen op te roepen, vindt de installatievergadering van rechtswege plaats op de dertigste dag na de installatie van de gemeenteraad. De algemeen directeur van de gemeente brengt de verkozen districtsraadsleden daarvan op de hoogte.

Als een bezwaar is ingediend tegen de verkiezing en de verkiezing toch geldig is verklaard, roept de voorzitter van de gemeenteraad de verkozen raadsleden bijeen binnen vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is, maar ten vroegste na de installatievergadering van de gemeenteraad.

Als er een bezwaar is ingediend tegen de verkiezing en als die verkiezing ongeldig wordt verklaard, dan wordt er een nieuwe verkiezing georganiseerd. In dat geval zal de voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering binnen de vijftien dagen na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is, bijeenroepen.

In het tweede lid wordt voorzien in de vervanging van de voorzitter van de gemeenteraad als die de installatievergadering niet kan voorzitten. In dat geval wordt de installatievergadering voorgezeten door een lid van het college van burgemeester en schepenen.

In het derde lid is voorzien in een afwijking van artikel 119, juncto artikel 8 DLB. Deze afwijking houdt in dat een verkozen districtsraadslid dat voor de installatie afstand wil doen van zijn mandaat, de voorzitter van de gemeenteraad daarvan op de hoogte brengt. Er is op dat moment namelijk nog geen (uittredende) voorzitter van de districtsraad.

Artikel 100 (120 DLB)

Dit artikel voegt een tweede lid toe aan artikel 120 DLB. Dit tweede lid bepaalt dat, met behoud van toepassing van artikel 7 DLB, de akte van voordracht voor de verkiezing van een voorzitter van de districtsraad in geval van een nieuw opgericht district wordt bezorgd aan de algemeen directeur. In het geval van een nieuw district is er namelijk nog geen districtssecretaris. Het gaat hier zowel om het bezorgen van de akte van voordracht als vermeld in artikel 7, §1 DLB, als het bezorgen van een akte van voordracht als vermeld in artikel 7, §5 DLB.

Artikel 101 (122 DLB)

Dit artikel voegt in artikel 122 DLB tussen het eerste en het tweede lid een lid in. Dit lid handelt over het bezorgen van de akte van voordracht voor de verkiezing van een districtsschepen in geval van de oprichting van een nieuw district. Bij de oprichting van een nieuw district is er nog geen districtssecretaris aan wie de akte van voordracht kan worden overhandigd. Er is evenmin een districtsburgemeester aan wie een afschrift van die akte kan worden bezorgd. Deze wijziging voorziet in een afwijking van die regeling in geval van de oprichting van een nieuw district. In dat geval dient de akte van voordracht voor de districtsschepenen bezorgd te worden aan de algemeen directeur van de gemeente. De algemeen directeur van de gemeente bezorgt een afschrift aan de burgemeester van de gemeente.

Het gaat hier zowel over de gezamenlijke akte van voordracht als vermeld in artikel 43, §1 DLB, als de individuele akte van voordracht als vermeld in artikel 43, §3 DLB.

Artikel 102 (123, §3 DLB)

Dit artikel vervangt de derde paragraaf van artikel 123 DLB dat de procedure bevat voor de akte van opvolging en voordracht voor de districtsburgemeester. Deze wijziging hangt samen met het voornemen van de decreetgever om de Vlaamse Regering het model van alle akten van voordracht en opvolging te laten vaststellen en deze modellen verplicht te laten gebruiken. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 en artikel 93 van dit ontwerp van decreet (art. 7 en 58 DLB).

Het vijftiende lid regelt de doorvertaling van het bezorgen van de akte van opvolging in het geval van de oprichting van een nieuw district. In deze situatie is er namelijk nog geen districtssecretaris die de akte in ontvangst kan nemen. Om die reden wordt bepaald dat de akte van opvolging moet worden bezorgd aan de algemeen directeur van de gemeente. De algemeen directeur zal dan een afschrift bezorgen aan de burgemeester en zal na de eedaflegging van de verkozen districtsraadsleden de akte van opvolging bezorgen aan de voorzitter van de districtsraad.

Artikel 103 (151 DLB)

Deze wijziging hangt samen met de wijziging van artikel 122 DLB (art. 101 van dit ontwerp van decreet) en zorgt voor een correcte verwijzing naar de van toepassing zijnde leden uit artikel 122 DLB.

Artikel 104 (352 DLB)

Met dit artikel worden de verwijzing in artikel 352, tweede lid, 4° DLB naar artikel 68 LPKD aangepast aan de wijziging van dat artikel in dit ontwerp van decreet (zie artikel 29 van dit ontwerp van decreet).

Tevens wordt in het tweede lid een punt 5°/1 ingevoegd dat bepaalt dat de voorzitter van het gezamenlijk gemeentelijk hoofbureau een exemplaar van de voordrachtsakte van een lijst waarvan de kandidaten hebben vermeld dat de verkozenen in twee fracties zullen zetelen, bezorgt aan de algemeen directeur-coördinator in plaats van aan de algemeen directeur, zodat deze procedure overeenkomt met de procedure die ingevoerd is door het decreet van 16 juli 2021 wat betreft versterking van de lokale democratie (zie ook artikel 105 van dit ontwerp van decreet).

Ook de verwijzing in het tweede lid, 9°, naar artikel 191, §4 LPKD wordt aangepast aan de wijziging van dat artikel in dit ontwerp van decreet (zie artikel 67 van dit ontwerp van decreet).

Tenslotte wordt een derde lid ingevoegd waarin de artikelen van het LPKD en van het DKD opgesomd worden die gelijktijdig van toepassing zijn op het gezamenlijk gemeentelijk hoofdbureau, in het geval van een samenvoeging van gemeenten waarbij in de ene gemeente gestemd wordt met een digitaal stemsysteem en in de andere niet.

Artikel 105 (353, §5 DLB)

De bepaling in artikel 353, §5 DLB over de fractievorming is overbodig geworden, want de lijstindieners moeten nu geen afschrift van de 'akte van fractievorming' meer bezorgen aan de algemeen directeur. Dat is vervangen door een nieuwe bepaling in artikel 92, laatste lid, van het LPKD, die werd ingevoegd met het decreet van 16 juli 2021 wat betreft versterking van de lokale democratie (zie ook artikel 104 van dit ontwerp van decreet).

Artikel 106 (354 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 354 DLB en zorgt voor een correcte doorvertaling van het van toepassing zijnde artikel voor de installatie van een nieuw district. Artikel 98 van dit ontwerp van decreet heft het tweede lid van artikel 119 DLB op. Artikel 99 van dit ontwerp van decreet heeft een nieuw artikel 119/1 ingevoegd dat de bepalingen bevat voor de installatie van een nieuw district. Dit artikel 119/1 wordt van toepassing verklaard.

Artikel 107 (354/1 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 354/1 DLB, zoals ingevoegd bij decreet van 16 juli 2021, dat de procedure bevat voor de aanduiding van een burgemeester in een fusiegemeente. Voor een toelichting van deze wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 en 93 van dit ontwerp van decreet (art. 7 en 58 DLB), met dien verstande dat er andere ontvankelijkheidvoorwaarden gelden voor de akte van opvolging in een fusiegemeente.

Artikel 108 (524/1 DLB)

Dit artikel wijzigt de eerste paragraaf van artikel 524/1 DLB dat de procedure bevat voor de voordracht van een burgemeester in de randgemeenten. Deze wijziging hangt samen met het voornemen van de decreetgever om de Vlaamse Regering het model van alle akten van voordracht te laten vaststellen en deze modellen verplicht te laten gebruiken. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 89 van dit voorontwerp van decreet (art. 7 DLB).

Artikel 109 (524/2 DLB)

Dit artikel wijzigt artikel 524/2 DLB en hangt samen met de wijziging van artikel 524/1 DLB (art. 108 van dit ontwerp van decreet). Deze wijziging zorgt voor een correcte verwijzing naar de van toepassing zijnde leden uit artikel 524/1 DLB.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding

Artikel 110

Alle artikelen van dit ontwerp van decreet treden in werking op 1 januari 2024, met uitzondering van de artikelen, vermeld in het tweede en derde lid van dit artikel 109, dat die artikelen in werking stelt respectievelijk op 13 oktober 2024 (tweede lid van dit artikel) en 1 december 2024 (derde lid van dit artikel).

De artikelen vermeld in het tweede lid van dit artikel, moeten met het oog op de algehele vernieuwing van de bestuursorganen in december 2024 na de verkiezing in werking treden op de dag van de gemeenteraadsverkiezingen, georganiseerd op 13 oktober 2024.

De artikelen vermeld in het derde lid van dit artikel, moeten in werking treden voordat de installatievergadering plaatsvindt, dit is op een van de eerste vijf werkdagen van december.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS